

Intrastati/SIMSTAT-i käsiraamat

Abimaterjal Intrastati küsimustiku täitjale

Käsiraamatu kasutajale

Käsiraamat on Intrastati küsimustiku täitjate abimaterjal. Siin on nii üldinfo Intrastati süsteemi kohta kui ka üksikasjalikud juhtnõõrid Intrastati küsimustiku täitmiseks.

See on eestikeelse Intrastati käsiraamatu täiendatud versioon. Selle koostamisel on arvestatud käsiraamatu kasutajatelt saadud tagasisidet. Infot on uuendatud ning lisatud on näiteid ja selgitusi. Koostajad ootavad ka edaspidi ettepanekuid raamatu täiendamiseks.

Hea käsiraamat valmib tihedas koostöös selle kasutajatega.

Intrastati käsiraamatu leiata ka statistikaameti veebilehelt:

- eestikeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/sites/default/files/2021-12/kasiraamat_2022_et.pdf
- ingliskeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/sites/default/files/2021-12/kasiraamat_2022_en.pdf
- venekeelne käsiraamat: https://www.stat.ee/sites/default/files/2021-12/kasiraamat_2022_ru.pdf

Meie kontaktandmed

Majandus- ja keskkonnastatistika osakond

Statistikaamet, Tatari 51, 10134 Tallinn

Telefonid:

Statistikaameti klienditugi: 625 9300

Intrastati metoodika: 625 9259, 625 9198

andmete elektrooniline esitamine eSTAT-is: 625 9300

E-post: klienditugi@stat.ee

Kaupade klassifitseerimine: klassifikaatorid@stat.ee (palun lisada e-kirja kauba nimetus, materjal(id), koostis(ed), kasutamise eesmärk, pilt või infoleht, viide kauba kodulehele, kaubaarve vm selline info, mis on abiks kauba klassifitseerimisel)

Veebileht: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/majandus/valiskaubandus>

Meeldivat koostööd soovides

majandus- ja keskkonnastatistika osakond

väliskaubandusstatistika

SISUKORD

1. INTRASTATI/SIMSTATi SÜSTEEMI ÜLDINFO	5
1.1. MIS ON INTRASTAT?	5
1.2. MIKS ON INTRASTATI VAJA?	5
1.3. KUIDAS KOGUTAKSE VÄLISKAUBANDUSE ANDMEID EUROOPA LIIDUS?.....	5
1.4. INTRASTAT EESTIS	6
1.5. MIS ON SIMSTAT?	6
2. INTRASTATI ANDMETE ESITAMINE.....	8
2.1. KES PEAVAD ESITAMA INTRASTATI ANDMEID?	8
2.2. KES VASTUTAB ANDMETE ESITAMISE EEST?	9
2.3. MILLISED ON INTRASTATI ANDMETE ESITAMISE TÄHTAJAD?	9
2.4. KUIDAS SAAB INTRASTATI ANDMEID ESITADA?	10
2.5. KAS ANDMEID TULEB ESITADA KA SIIS, KUI TEHINGUID EI OLNUD?	11
2.6. KUIDAS PARANDADA JUBA ESITATUD ANDMEID?	11
2.7. KUI PIKK ON ARUANDEKOHUSTUSE PERIOOD?	11
2.8. KUIDAS TAGATAKSE ESITATUD ANDMETE KONFIDENTSIAALSUS?	11
3. INTRASTATI KÜSIMUSTIKU TÄITMINE.....	12
3.1. MILLIST KAUPA PEAB KAJASTAMA INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?.....	12
3.2. KAUPADE SUMMEERIMINE INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS.....	12
3.3. KUIDAS KAJASTADA TEENUSEID INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?	12
3.4. INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS NÕUTAVAD ANDMED	12
3.4.1. Kaubavoog.....	12
3.4.2. Aruandeperiood	13
3.4.3. Kirje number	13
3.4.4. Liikmesriik.....	13
3.4.5. Tehingupartneri käibemaksukohustuslase number koos liikmesriigi tunnusega	14
3.4.6. Tehingu liik (NB! Uus klassifikaator)	15
3.4.7. Kaubakood.....	16
3.4.8. Päritoluriik	16
3.4.9. Netomass	17
3.4.10. Kogus lisamõõtühiku järgi	17
3.4.11. Kaubaarve summa eurodes	18
3.4.12. Kauba kirjeldus.....	18
3.4.13. Märkus	18
4. ERIJUHTUMID	19
4.1. ERIKAUBAD	19
4.1.1. Laevad ja õhusõidukid	19
4.1.2. Laevade ja õhusõidukite varustamine.....	20
4.1.3. Meresaadused.....	21
4.1.4. Osasaadetised.....	21
4.1.5. Sõjavarustus.....	21
4.1.6. Tööstuslik sisseseade	21
4.1.7. Tarkvara ja infokandjad	22
4.1.8. Tasuta kaubad.....	23
4.1.9. Tühi taara.....	23

4.1.10. Elektrienergia.....	23
4.1.11. Jäätmed.....	23
4.1.12. Trükikirjandus.....	23
4.1.13. Seaduslikud maksevahendid	24
4.2. ERITEHINGUD.....	24
4.2.1. Kaudne kaubavahetus	24
4.2.2. Transiit	26
4.2.3. Kolmnurk-kaubandus.....	26
4.2.4. Bartertehing	29
4.2.5. Komisjonileping.....	30
4.2.6. Liisimine ja üürimine.....	30
4.2.7. Kreeditarve.....	30
4.2.8. Siirdehind.....	31
4.2.9. Tagasisaatmine ja asendamine.....	32
4.2.10. Nõudmiseni varu	33
4.2.11. E-kaubanduse käibemaksuga maksustamise erikord OSS	33
4.2.12. Töötlemine.....	33
4.2.13. Kauba ladustamine teises liikmesriigis	35
4.2.14. Kauba müük koos montaaži ja/või installeerimisega.....	35
4.2.15. Internetikaubandus.....	35
4.2.16. Kaugmüük (postimüük).....	36
5. VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKA AVALDAMINE.....	37
LISA	38
A. KAUBAD JA TEHINGUD, MIDA INTRASTATI KÜSIMUSTIK EI HÕLMA	38
B. INTRASTATI REGULEERIVAD ÕIGUSAKTID	39
C. ARVUTITE JA TARKVARA KLASSIFITSEERIMINE.....	40
D. COVID-19 SEOTUD KAUPADE JA TOODETE KLASSIFITSEERIMINE	51
E. SÖÖDAVATE PUUVILJADE, MARJADE JA PÄHKLITE KLASSIFITSEERIMINE	55
F. SÖÖDAVATE KÖÖGI- JA JUURVILJADE KLASSIFITSEERIMINE	58
G. ÜHENDUSE VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKAS JA LIIKMESRIIKIDEVAHELISE KAUBANDUSE STATISTIKAS KASUTATAV RIIKIDE JA TERRITOORIUMIDE NOMENKLATUUR (GEONOM).....	62
H. EUROOPA LIIDU RIIKIDE TERRITOORIUMIDE NIMEKIRI	65
SISUJUHT	66

1. INTRASTATI/SIMSTATI SÜSTEEMI ÜLDINFO

1.1. MIS ON INTRASTAT?

Intrastat (Intra EC Trade Statistics) on Euroopa Liidu (EL) riikide omavahelise kaubavahetuse andmete kogumise süsteem. Intrastati süsteem sai alguse 1993. aastal, mil loodi EL-i riikide ühisturg ja selle tõttu kadus tollikontroll EL-i sisepiiridel. Seetõttu kadus võimalus lähtuda statistika tegemisel ainult tollideklaratsioonide andmetest ja tekkis vajadus koguda andmeid otse väliskaubandusega tegelevatelt majandusüksustelt.

EL-i siseses kaubavahetuses kasutatakse ekspordi ja impordi asemel mõisteid **kauba saabumine** ja **kauba lähetamine** (ingl *arrivals and dispatches*) ning majandusüksuseid nimetatakse vastavalt kauba saajaks või kauba lähetajaks.

1.2. MIKS ON INTRASTATI VAJA?

Intrastati andmete alusel tehakse väliskaubandusstatistikat. Väliskaubandusstatistika on oluline nii avaliku kui ka erasektori otsuste langetajatele ja kavandajatele ning seda nii maailmas, Euroopa Liidus, igas liikmesriigis kui ka majandusüksustes.

Statistikaamet edastab regulaarselt Eesti väliskaubandusstatistika andmeid sellistele rahvusvahelistele organisatsioonidele nagu ÜRO, OECD, Rahvusvaheline Valuutafond, Maailma Kaubandusorganisatsioon ja peale nende veel paljudele kitsama valdkonna assotsiatsioonidele ja liitudele.

EL-is on Intrastatiga kogutavaid andmeid vaja EL-i siseturu, majanduse ja ühisraha euro jälgimiseks ning poliitiliste ja kaubanduslääbirääkimiste ettevalmistamiseks. Statistikaamet edastab iga kuu väliskaubandusstatistika koondandmeid EL-i statistikaametile (Eurostat) ja ÜRO-le.

Eestis on väliskaubandusstatistika tähtis, sest see on sisend maksebilansi jooksevkonto koostamisel ja sisemajanduse koguprodukti arvutamisel. Kaubavahetuse statistika annab olulist infot, mille põhjal kavandada transporditaristut ja hinnata majanduse elujõudu. Tähtsamad väliskaubandusstatistika kasutajad avalikus sektoris on Eesti Pank, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, maaeluministeerium, välisministeerium ning rahandusministeerium.

Majandusüksustele on väliskaubanduse andmed olulised turu-uuringute korraldamiseks. Väliskaubandusstatistika kasutajate hulk erasektoris on suurenenud iga aastaga.

Statistikaameti veebilehel andmebaasis https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_valiskaubandus on kõigile statistika kasutajatele tasuta kättesaadavad Eesti ekspordi ja impordi andmed.

1.3. KUIDAS KOGUTAKSE VÄLISKAUBANDUSE ANDMEID EUROOPA LIIDUS?

Kõik EL-i riigid koguvad andmeid nii kaubavahetuse kohta teiste liikmesriikide kui ka kolmandate (liiduväliste) riikidega. Selleks on olemas kaks andmete kogumise süsteemi: **Intrastat** ja **Extrastat**. Intrastatiga kogutakse andmeid kaubavahetuse kohta liikmesriikidega. **Lisaks kogutakse alates 2021. aastast Intrastati küsimustikuga andmeid ka Põhja-lirimaaga peetava kaubavahetuse kohta.** Käsiraamatus edaspidi Euroopa Liidu riikidega peetavast kaubavahetusest rääkides arvestatakse seega Euroopa Liidu riikide alla ka Põhja-lirimaa. Extrastat hõlmab ekspordi ja impordi kaubavahetuses liiduväliste riikidega. Extrastati andmed kajastuvad tollideklaratsioonidel ja majandusüksused ei pea esitama statistikaametile lisaandmeid kaubavahetuse kohta kolmandate riikidega.

Majandusüksused esitavad Intrastati andmeid oma riigi statistikat koguvale asutusele, kus tehakse Intrastati ja Extrastati andmete põhjal väliskaubandusstatistikat. Mõnes EL-i riigis kogub Intrastati andmeid tolliamet, aga väliskaubandusstatistikat teeb statistikaamet.

Nii Extrastat kui ka Intrastat põhinevad EL-i määrustel (vt ka [lisa B](#) ja veebilehekülje <https://www.stat.ee/et/intrastat> rubriiki „Õigusaktid“), mis kehtivad kõigis liikmesriikides. Siiski on liikmesriikides Intrastati rakendamisel protseduurireeglites, statistilistes lävedes ja kogutavates näitajates mõningaid erinevusi.

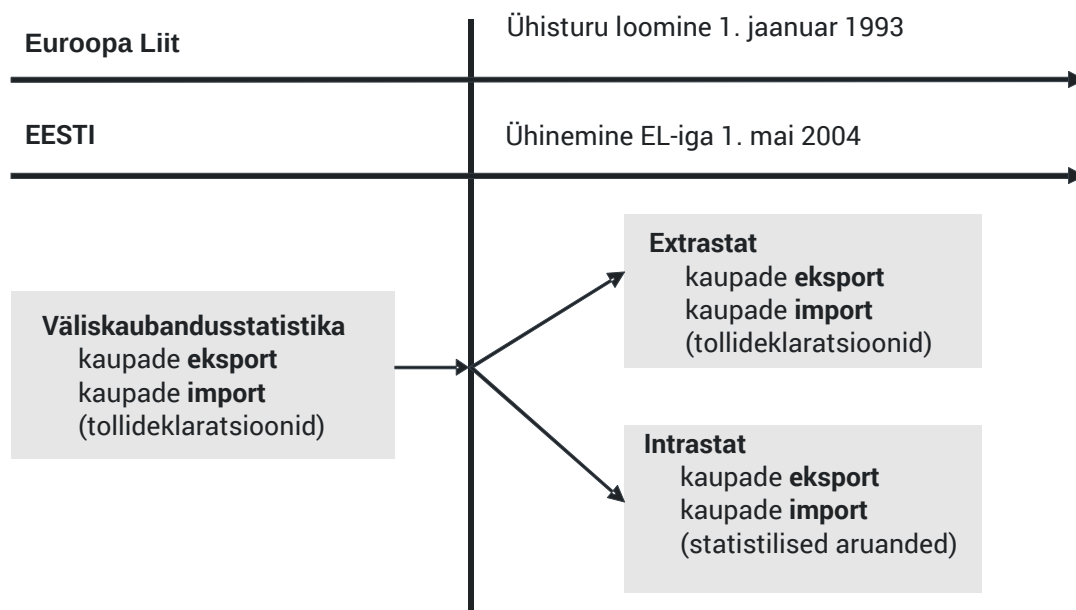
1.4. INTRASTAT EESTIS

Alates 1992. aasta teisest poolest tugines Eesti väliskaubandusstatistika tegemine tollideklaratsioonide andmetele ja vaid mõne üksiku kauba puhul, mida ei tulnud tollis deklareerida, statistikatöödele.

Kui Eesti 1. mail 2004 EL-iga ühines, tuli ka siin kasutusele Intrastati süsteem (vt joonist). Et enamik Eesti kaubavahetusest toimub EL-i liikmesriikidega, tuleb Intrastati süsteemi rakendades koguda küsimustike abil statistikat ligi 70% väliskaubandustehingute kohta. Intrastati andmete õigel ajal laekumine ja saadud andmete kvaliteet mõjutab märkimisväärselt Eesti majanduse arengu jälgimist.

Eestis kogub Intrastati andmeid statistikaamet. Andmete kogumise õiguslik alus on riikliku statistika seadus. Selle seaduse §-i 28 ja 30 järgi tuleb statistilisi andmeid esitada ettenähtud tähtajal ja mahus. Riikliku statistika seaduse (RT I 2010, 41, 241 § 34, 35, 38) järgi tagab statistikaamet andmeesitajalt saadud andmete täieliku kaitse.

Intrastati süsteemi rakendamine Euroopa Liidus ja Eestis



1.5. MIS ON SIMSTAT?

SIMSTAT (ühtse turu statistika, ingl *single market statistics*) on Euroopa Liidu riikide omavahelise kaubavahetuse andmete kogumise ja vahetamise süsteem. Selle üldeesmärk on lihtsustada EL-i siseste kaubandusandmete kogumise süsteemi Intrastat. SIMSTAT lähtub põhimõttest, et Euroopa statistikasüsteemis juba kogutud ja kättesaadavaid andmeid ei tohi koguda rohkem kui üks kord. Aastaks 2025 tekib kõigil EL-i liikmesriikidel võimalus minna väliskaubandusstatistika koostamisel üle SIMSTATile, mis vähendab ettevõtjate halduskoormust ja samal ajal tagab, et esitatud statistilised andmed on kvaliteetsed. Et vähendada andmeesitaja halduskoormust, kogutakse EL-i liikmesriikide kohta statistika tegemiseks andmeid ainult kauba lähetuse küsimustikuga. Kauba saabumise kohta saadakse andmed teiste liikmesriikide lähetusandmetest. SIMSTAT-ile ülemineku tõttu uuenes Intrastati küsimustik 2022. aasta alguses.

2022. aastal ettevõtete halduskoormus veel ei vähene, mis tähendab, et kogutakse edasi nii kauba saabumise kui ka lähetamise andmeid ning lähetamise andmeid senisest detailsemalt. Intrastati küsimustikust võeti küll välja mittevajalikud väljad, kuid enamik neist olid juba varem vabatahtlikud.

Uue Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettevõtlusstatistika määruse järgi peavad EL-i liikmesriikide statistikaasutused vahetama omavahel EL-i riikide kauba lähetamise andmeid. Andmete vahetuseks on vaja küsida KMKR-i (käibemaksukohustuslasena registreerimise) numbrit. Määrus ei kohusta lõpetama kauba saabumise andmete kogumist, vaid see on soovituslik. Eesti statistikaamet on otsustanud, et kui pärast

üleminekuaega ja andmete analüüsi teistelt riikidelt saadud lähetusandmed kasutamiseks sobivad, siis loobutakse kauba saabumise küsimustikust.

Andmete vahetus teiste liikmesriikidega ei vähenda andmete turvalisust. Kõigi liikmesriikide statistikaasutused on kohustatud säilitama ja kasutama nii enda kui ka teistelt riikidelt saadud andmeid turvaliselt. Andmeid vahetatakse krüpteeritud kujul ja selleks kasutatakse turvalist kanalit. Kõiki statistikaasutusi auditeeritakse regulaarselt, et kontrollida turvareeglitest kinnipidamist. Teistele riikidele ei edastata kaupa eksportinud Eesti ettevõtte registrikoodi.

Lisainfo SIMSTAT-i kohta on leitav veebilehelt <https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamisest/ettevotete-uuringud/simstat>.

2. INTRASTATI ANDMETE ESITAMINE

2.1. KES PEAVAD ESITAMA INTRASTATI ANDMEID?

Intrastati andmeid peavad esitama majandusüksused, mille kaubavahetuse käive EL-i riikidega ületab aruandeaastaks kehtestatud **statistilise läve**. Statistilise läve määrab kindlaks statistikaamet eelmise aasta väliskaubanduse andmete põhjal. Andmete esitamise kohustuse määramisel vaadeldakse mõlema kaubavoo käivet eraldi. Andmeid tuleb esitada ainult statistilise läve ületanud kaubavoo kohta. 2022. aastal on statistilise läve väärtus Eestis kaupade lähetamisel 200 000 eurot ja saabumisel 400 000 eurot.

Intrastati andmeid tuleb esitada järgmistel juhtudel:

- 2021. aasta andmete põhjal ületas kauba saabumise või lähetamise käive 2022. aasta statistilise läve. Sellisel juhul tuleb andmeid esitada igal kuul alates 2022. aasta algusest kuni aruandeaasta lõpuni. Kui 2021. aasta käive ületas 2021. aasta läve, tuleb andmeid esitada ka 2021. aasta kohta alates läve ületamise kuust kuni 2021. aasta lõpuni;
- kauba saabumise või lähetamise käive ületab statistilise läve aruandeaasta (2022) jooksul. Sellisel juhul esitatakse andmed alates läve ületamise kuust kuni 2022. aasta lõpuni.

NB! Kui majandusüksuse kaupade lähetamise või saabumise käive ületab 2022. aastal ka järgmiseks aastaks (2023) kehtestatud statistilise läve, tuleb andmeid esitada ka järgmisel aastal (2023). Kui majandusüksuse käive järgmiseks aastaks kehtestatud läve ei ületa, siis järgmisel aastal enam andmeid esitama ei pea.

Näide 1

Ettevõtte lähetas 2021. aasta jooksul EL-i kaupu 205 000 euro väärtuses. Kui lähetatud kaupade käive ületas 205 000 eurot detsembris, siis peab ettevõtte esitama Intrastati andmed kaupade lähetamise kohta alates detsembrist 2021 kuni aruandeaasta (2022) lõpuni. Andmed tuleb esitada ka 2021. aasta detsembri kohta, sest ettevõtte käive ületas sellel kuul ka 2021. aasta statistilise läve ehk 130 000 eurot.

Näide 2

Ettevõtte lähetas 2021. aasta jooksul EL-i kaupu 250 000 euro väärtuses ja sai EL-ist kaupu 440 000 euro väärtuses. Sel juhul peab ettevõtte esitama Intrastati andmed nii kaupade lähetamise kui ka saabumise kohta ka 2022. aastal.

Näide 3

Ettevõtte EL-ist saabunud kaupade käive ajavahemikul jaanuar–september 2022 ületab 400 000 euro piiri. Seega peab ettevõtte esitama kaupade saabumise andmed vahemiku kohta 2022. aasta septembrist 2022. aasta detsembrini.

Intrastati andmeid peavad esitama ka Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud välisfirmad või nende esindajad.

2010. aasta käibedeklaratsiooni täitmise muudatuste ja käibemaksugruppide moodustamise tõttu on muutunud kord, mille alusel määratakse kindlaks Intrastati andmete esitamise kohustuslased.

Käibemaksugrupi puhul peab Intrastati küsimustiku täitma esindusisik. Käibemaksugruppi kuuluvate teiste majandusüksuste andmete esitamise kohustus peatatakse. Intrastati andmed peab esitama käibemaksugrupp, kui EL-i riikidega peetud kaubavahetusest tekkinud käive ületab aruandeaastaks kehtestatud **statistilise läve**. Statistikaameti andmehõive ja töötuse osakonnas summeeritakse grupiliikmete eelmise ajavahemiku käibed, mis on tekkinud kaubavahetusest EL-i riikidega. Kui käibemaksugrupis olevad majandusüksused soovivad esitada Intrastati andmeid iseseisvalt, siis tuleks sellest statistikaametit informeerida.

Käibemaksugrupi kustutamise korral Maksu- ja Tolliametis kandub Intrastati andmete esitamise kohustus edasi kõigile grupis olnud majandusüksustele.

Intrastati andmete esitamine puudutab ainult kaubavahetust EL-i riikidega. Tehinguid kolmandate riikidega pole vaja Intrastatis näidata. **Intrastati andmetesse märgitakse kõik kaubandustehingud, millega kaasneb tegelik kauba liikumine** (v.a transiit – kaupade vedu Eesti territooriumi kaudu). Intrastatis ei ole oluline, kas kauba omanik vahetub, esmatähtis on vaid see, et kaup on tegelikult lähetatud Eestist EL-i riiki või saabunud Eestisse EL-i riigist.

Juhul kui Eestisse saabuvad teisest EL-i riigist või Eestist lähetatakse teise EL-i riiki vaid kaubaarved, aga kaup ise ei liigu tegelikult Eestist EL-i riiki või EL-ist Eestisse, ei pea ka sellist liikumist Intrastatis kajastama (vt [p 4.2.2, „Kolmnurk-kaubandus“](#)).

NB! Alates 2010. aasta jaanuarist ei saada statistikaamet enam majandusüksustele postiga teavituskirju kõigi esitatavate küsimustike kohta (sh Intrastati küsimustik). Seetõttu peaks iga käibemaksukohustuslasena registreeritud majandusüksus, mis on 2021. aasta jooksul pidanud kaubavahetust EL-i riikidega ja ületanud statistilise läve vastavas kaubavoos, kontrollima andmete esitamise kohustust statistikaameti veebilehel rubriigis „Andmete esitamise kohustus“ (<https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamise-kohustus>). Kui sisestate majandusüksuse registrikoodi ja valite vajaliku ajavahemiku, siis saate infot selle kohta, mis andmeid peab majandusüksus valitud aastal esitama (sh Intrastati küsimustik). Kui klõpsata Intrastati küsimustiku lingil, avaneb selle täitmise abiinfo.

Nendele majandusüksustele, kelle käive ületab statistilise läve aruandeaasta jooksul (nt jaanuar–märts 2022), saadetakse eSTAT-i peakasutaja või majandusüksuse üldisele e-posti aadressile e-postiga teavituskiri vastava Intrastati küsimustiku esitamise vajaduse kohta.

2.2. KES VASTUTAB ANDMETE ESITAMISE EEST?

Intrastati andmeid võivad esitada

- majandusüksused ise või nende osad, allüksused;
- majandusüksuste emafirmad (võivad paikneda välismaal);
- majandusüksuste esindajad (tollimaaklerid, deklarandid, raamatupidamisfirmad vms).

Kui majandusüksusele on sobivam esitada ühe koondandmestiku asemel eraldi andmed oma filiaalide või allüksuste tegevuse kohta, võib seda teha, aga enne tuleb aruandvad üksused, nende kontaktisikud ja -aadressid statistikaametiga kooskõlastada.

Juhul kui majandusüksuse eest esitab Intrastati andmeid mõni teine isik (deklarant), on soovitatav, et deklarant edastaks statistilisi andmeid ka aruandekohustuslikule majandusüksusele endale, sest siis saab majandusüksus kontrollida esitatud andmete õigsust ning vajadusel vastata statistikaameti küsimustele.

Igal juhul vastutab andmete õigsuse eest aruandekohustuslik majandusüksus ise.

2.3. MILLISED ON INTRASTATI ANDMETE ESITAMISE TÄHTAJAD?

Intrastati andmed tuleb esitada iga kuu kohta eraldi. Need esitatakse statistikaametile hiljemalt aruandekuule **järgneva kuu 14. kuupäevaks** kõigi eelmisel kuul EL-i riikidega tehtud tehingute kohta.

Näide

Kui ettevõtte on lähetanud kaupa EL-i riikidesse jaanuaris, siis selle kohta tuleb statistikaametile Intrastati andmed esitada 14. veebruariks.

Kui andmeid ei ole ettenähtud ajaks esitatud, saadetakse vastutavale isikule meeldetuletuskiri.

eSTAT-ist automaatselt saadetud e-kirjad lähevad peakasutajale või majandusüksuse üldisele meiliaadressile, kui pole teisiti seadistatud. Automaatsed meeldetuletused saadetakse 5 päeva enne küsimustiku tähtaega ning 3, 7 ja 20 päeva pärast tähtaega.

Klienditugi saadab kõigile Intrastati küsimustiku esitamata jätnud majandusüksustele kuu lõpus meeldetuletuse ning olulisematele (suurema käibega) majandusüksustele saadetakse ettekirjutus. Ettekirjutusteks võetakse e-posti aadress äriregistrist. Ettekirjutuse korral on küsimustiku esitamiseks aega 5 tööpäeva. Kui ettekirjutuse saanud majandusüksus ei esita küsimustikku, siis edastatakse andmed kohtutäiturile.

Riikliku statistika seaduse paragrahv 39 lubab andmete esitamata jätmise ja valede andmete esitamise eest ettekirjutuse teha. Väljavõtte seadusest:

(1) Riikliku statistika tegija teostab riiklikku ja haldusjärelvalvet käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikliku järelvalve teostamisel võib riikliku statistika tegija kohaldada korrakaitse seaduse §-s 30 sätestatud riikliku järelvalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

Trahvi tasumine ei vabasta andmete esitamise kohustusest!

2.4. KUIDAS SAAB INTRASTATI ANDMEID ESITADA?

Intrastati andmeid saab statistikaametile esitada **elektrooniliselt**. Selleks tuleb kasutada eSTAT-i veebikeskkonda.

- eSTAT on veebikeskkond, mis võimaldab esitada statistilisi andmeid *online*'is. eSTAT-iga liitumiseks tuleb statistikaametile teha majandusüksuse peakasutaja loomise taotlus. Taotluse esitamise juhendi leiata statistikaameti veebilehelt <https://www.stat.ee/sites/default/files/2020-07/eSTAT-juhend.pdf> ja lisainfot selle kohta saab telefonil 625 9300.
- 2022. aastal on kaks Intrastati küsimustikku: 1) 12032022 – „Intrastat. Kauba lähetamine 2022. kuu“; 2) 12042022 – „Intrastat. Kauba saabumine 2022. kuu“. Oma andmete esitamise kohustust saab kontrollida aadressil <https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamise-kohustus> või eSTAT-i kaudu, vajutades küsimustiku juures olevale tekstile.
- Pärast eSTAT-is Intrastati küsimustiku täitmist, kontrollimist ja kinnitamist saate andmeid küsimustiku lehel vaadata või vajaduse korral ka muuta, valides vastava perioodi. Siseneda saate nupu „“ (Muudan) alt. Kui tegite muudatusi, siis tuleb andmed alati uuesti kontrollida, vajadusel parandada vead ja hoiatused ning seejärel saab andmed kinnitada. Kui avasite küsimustiku ainult vaatamiseks ning muudatusi ei teinud, siis on õigem väljuda nupu „Väljun“ kaudu.
- Jälgige, et olete küsimustikku täites õige lahtri peal. Kui sisestate numbriväljale tähemärke, ilmub aruande kontrollimisel ekraanile vigade ülevaade, mille kaudu saate vead ja vajadusel hoiatused parandada. Vigu ja hoiatusi saab parandada ka küsimustiku kirje numbrile vajutades.
- Mõnele andmeväljale on rakendatud loogilisi (aritmeetilisi) kontrole, et vältida andmete sisestusel tekkida võivaid vigu. Kui teatud lahtrites on Teie sisestatud andmed vastuolus, ilmub andmete kontrollimisel selle kohta vigade ülevaade. Vigade ilmnemisel vaadake andmed hoolikalt üle ja tehke parandused.
- Andmed saate kinnitada, kui küsimustikku on kontrollitud ja kõik vead parandatud.
- Tärn (*) tähistab veerge, mille täitmine on kohustuslik. **NB!** Kui kaubakoodil on kombineeritud nomenklatuuris (KN; Combined Nomenclature) kilogrammist erinev lisamõõtühik, siis tuleb täita ka koguse ja mõõtühiku väli.

eSTAT-is on küsimustikku võimalik täita ka nii, et laadite andmed eSTAT-i CSV-faili või Exceli tabeli abil. Selleks klõpsake tabeli paremal üleval servas laadimise ikoonil . Esmalt laadige alla vajalik CSV-fail või Exceli põhi, klõpsates vastaval lingil. Seejärel salvestage fail oma arvutisse ja saate seal andmed faili sisestada või laadida raamatupidamisprogrammist. Tabelite eSTAT-i laadimiseks kasutage asjaomast üleslaadimise linki. Seejärel avaneb faili laadimise aken, kus saate täidetud andmetega tabeli üles laadida, kasutades akent „Otsi fail“, ja andmed küsimustikku laadida, klõpsates nupul „Laadin faili üles“. Pärast andmete laadimist saate neid kontrollida ja küsimustiku esitada. Üleslaadimisel võib ette tulla vorminguviga, mis tähendab, et nimetatud fail ei ole kooskõlas etteantud põhjaga. **NB!** Küsimustikus 12042022 „Intrastat. Kauba saabumine 2022. kuu“ teise riigi KMKR-i numbrit näitama ei pea, see veerg on eSTAT-i rakenduses selles küsimustikus peidetud kujul.

- Oluline on teada, et:
 - 1) CSV-tabeli põhja ei tohi muuta;
 - 2) eraldaja peab olema semikoolon: ei tohi olla tühik, punkt vms;
 - 3) väli „Kirje number“ peab CSV-failis olema täidetud ja iga number peab olema unikaalne.
- Kui soovite CSV- või Exceli tabeli abil lisaandmeid üles laadida, siis peab uuesti laadima samas tabelis juba esitatud andmed ja lisaandmed. **NB! Laadides üles CSV- või Exceli tabeli, kus on ainult lisaandmed, kustuvad varem esitatud andmed!**
- eSTAT-i saab laadida ka kompleksfaile. Kompleksfail võib sisaldada erinevaid üksuseid, ajavahemikke, majandusüksuse registrikoode ja erinevaid kaubavooge (lähetamine, saabumine). Veeru nimetused ja järjekord peavad olema täpselt sellised nagu näidistabelis. Kõik veerud peavad failis olema esindatud ja järjekorda muuta ei tohi. Lubatud on xlsx-vormingus failid. Näidisfail asub kaustas, mille saate alla laadida veebilehelt <https://www.stat.ee/et/intrastat>, klõpsates pealkirjal „Andmete eSTAT-i laadimise fail (kompleksfail), 2022“, mis asub rubriigis „Küsimustikud ja juhendid“. Selles kaustas on zip-fail „Andmete eSTAT-i laadimise fail (kompleksfail)“. Deklarantfirmad, kellele on väljastatud kasutajanimi ja parool saavad parooliga sisse logides esitada ainult selle majandusüksuse andmeid, kelle parooliga sisse logiti. Iga järgneva majandusüksuse andmete esitamiseks tuleb uuesti sisse logida just selle majandusüksuse kasutajanime ja parooliga.

- Kompleksfaili saab üles laadida eSTAT-i päises oleva lingi „Faili üleslaadimine“ kaudu, seejärel tuleb valida „Kompleks fail“. Avaneb faili üleslaadimise aken, kus saate oma arvutis oleva faili üles otsida, kui klõpsate aknas „Otsi fail“. Seejärel saate faili saata, klõpsates nupul „Laadin faili üles“. Pärast seda laaditakse fail eSTAT-i. Kui süsteem kontrollimisel vigu ei leia, siis kinnitatakse küsimustik eSTAT-is. Selle kohta ilmub teade. Peale faili üleslaadimist sulgege laadimisaken ristist. Kui küsimustikus oli vigu, siis saate nende kirjeldust näha eSTAT-is küsimustiku päises avanevast vigade raportist. Vigu saate parandada kas eSTAT-is või laadides uuesti üles parandatud kompleksfaili.
- eSTAT-is on võimalik Intrastati küsimustikku täita ka Instat.xml-is. Selleks tuleb enne võtta ühendust statistikaametiga. Valmis XML-fail tuleb üles laadida eSTAT-i, klõpsates päises oleval lingil „Faili üleslaadimine“. Seejärel tuleb valida „XML“. Avaneb andmete esitamise aken. Selle akna kaudu saate valida oma arvutist XML-faili, mida soovite edastada. Dokumendi saab üles laadida, kui klõpsate nupul „Laadin faili üles“.

2.5. KAS ANDMEID TULEB ESITADA KA SIIS, KUI TEHINGUID EI OLNUD?

Intrastati andmeid tuleb esitada ka siis, kui majandusüksus vastaval kuul EL-i riikidega kaubandustehinguid ei teinud. Muidu ei ole võimalik eristada andmete esitamata jätmist sellest, et kaubandustehinguid ei olnud. Kui kaupade liikumist vastavas kuus ei olnud, tuleb selle kohta esitada elektrooniline „nullaruanne“.

Elektroonilise nullaruande täitmiseks tuleb eSTAT-is Intrastati küsimustiku juures klõpsata küsimustiku päises „Küsimustiku andmed“ juures oleval hammasrattaga ikoonil, mille alt avaneb link „Kinnita perioodid“. Avaneb ajavahemike kinnitamise vaade. Valige küsimustiku kinnitamise põhjus, ajavahemik või ajavahemikud, mida kinnitada, ja sisestage kinnituse täpsem kirjeldus. Seejärel klõpsake nupul „Kinnitan“ ja küsimustiku vastavate ajavahemike andmed on esitatud.

2.6. KUIDAS PARANDADA JUBA ESITATUD ANDMEID?

Kui juba esitatud andmetes leitakse vigu, tuleb parandused saata statistikaametile.

Andmete parandamiseks eSTAT-is avage vastava kuu küsimustik, klõpsates nupul „“ (Muudan). Kui klõpsata selle kirje numbril, mida on vaja parandada, siis kuvatakse valitud kirje sisestustabelis. Tabelis tuleb teha soovitud muudatused ja klõpsata nupul „Salvesta rida“. Kustutamiseks tuleb klõpsata vastava kirje numbril ja valida „Kustuta“. Kui soovite lisada uut kirjet, tuleb klõpsata nupul „Lisa uus tabeli rida“, sisestada kuvatud tühja tabelisse andmed ja klõpsata nupul „Lisa rida tabelisse“. Kui kõik muudatused või täiendused on tehtud, tuleb valida „Kontrolli küsimustikku“, järgmisena „Tutvun vigadega ja parandan“ ning kui vead ja vajadusel hoiatused on parandatud, siis tuleks uuesti kontrollida ning klõpsata nupul „Edasi“ ning seejärel „Kinnitan“. Tekib uus andmeversioon.

2.7. KUI PIKK ON ARUANDEKOHUSTUSE PERIOOD?

Andmete esitamise kohustus kestab üldjuhul **aruandeaasta lõpuni**. Seda isegi juhul, kui kaubakäive aruandeperioodil on võrreldes statistilise lävega märgatavalt vähenenud.

Andmeid ei pea esitama aruandeaastale järgneva aasta kohta, kui aruandeaastal kaubavoo käive statistilist läve enam ei ületanud.

Juhul kui majandusüksus on kas ajutiselt tegevuse peatanud või likvideeritud või kui andmeid pole võimalik tähtajaks esitada, tuleb sellest statistikaametile teatada e-posti (klienditugi@stat.ee) või telefoni (625 9300) teel.

2.8. KUIDAS TAGATAKSE ESITATUD ANDMETE KONFIDENTSIAALSUS?

Riikliku statistika seaduse (RT I 2010, 41, 241) paragrahvide 34, 35 ja 38 järgi tagab statistikaamet andmeesitajalt saadud andmete täieliku kaitse. Andmeid kasutatakse ainult statistilisel otstarbel.

Erinevalt muudest statistikatöödest rakendatakse EL-is Intrastatis nn **passiivset konfidentsiaalsust**, st kogutud andmed on üldjuhul avalikud ja salastatakse avaldamisel ainult siis, kui asjasse puutuv andmeesitaja seda ise nõuab ning on põhjust arvata, et andmed on kaudselt identifitseeritavad.

Konfidentsiaalsete väliskaubandusstatistika andmete peitmisel rakendatakse põhiliselt kahte võtet:

- kaubakoodi peitmine (asendatakse agregeerituma koodiga – 6-, 4- või 2-kohaline sama tüvega kood);
- partnerriigi peitmine (asendatakse määramata maa koodiga XX).

3. INTRASTATI KÜSIMUSTIKU TÄITMINE

3.1. MILLIST KAUPA PEAB KAJASTAMA INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?

Üldjuhul koostatakse statistikat kõikide ühest liikmesriigist teise liikuvate kaupade (sh elektrienergia) kohta, sealhulgas:

- ostetud või müüdud kaubad (ka põhivara ost/müük);
- kaubasaadetised ühe ja sama juriidilise üksuse osade vahel;
- käibemaksukohustuslasena registreeritud majandusüksuste kaupade müük EL-i eraisikutele ja ost nendelt;
- töötlemiseks saadetud kaubad;
- töötlemiselt saabuvad kaubad;
- tasuta tarnitud kaubad;
- tagastatud ja asendatud kaubad;
- pikaajaline (üle kahe aasta) rent, laen, kasutusliising.

3.2. KAUPADE SUMMEERIMINE INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS

Intrastati küsimustikus ei pea iga kaubaarvet eraldi kajastama. Kui majandusüksus on sama aruandekuu jooksul lähetanud ühetaolist kaupa (ühesuguse 8-kohalise kaubakoodiga) ühte ja samasse EL-i riiki ning ühele ja samale tehingupartnerile või saanud seda ühest ja samast EL-i riigist ning ühelt ja samalt tehingupartnerilt, siis võib mitme arve peal märgitud netokaalud, kogused ja kaubaarve summad kokku liita ja näidata neid ühel real.

Summeerimine on lubatud vaid siis, kui sellised näitajad nagu kaubakood, tehingu liik, saatja- või sihtliikmesriik, päritoluriik, tehingupartneri käibemaksukohustuslase registreerimise number on eri arvetel ühed ja samad.

3.3. KUIDAS KAJASTADA TEENUSEID INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS?

Intrastati küsimustikus näidatakse ka järgmised tehingud: kauba töötlemine lepingu alusel, pikaajaline (üle kahe aasta) liisimine ja rent (vt [p 4.2.5 „Liisimine ja üürimine“](#)).

Intrastatis ei kajastata teenuseid, millega ei kaasne kauba liikumist. Sellised teenused on näiteks autoriõiguste, patentide, litsentside ost või müük, konsultatsioonid, tootearendus, raamatupidamisteenused jms.

Teenuste alla kuuluvad ka triikimine, pesemine, puhastamine, kuivatamine, pakkimine jms.

3.4. INTRASTATI KÜSIMUSTIKUS NÕUTAVAD ANDMED

Intrastati küsimustikus on kokku 11 andmevälja, mis võib omakorda jagada nelja kategooriasse.

- Kohustuslikud andmeväljad – kaubakood, siht- ja saatjaliikmesriik, päritoluriik, tehingu liik, netomass (kg), kogus ja lisamõõtühik (juhul kui kombineeritud nomenklatuuris on see märgitud), kaubaarve summa eurodes. **NB!** Alates 2022. aastast on **Intrastati kauba lähetuse** küsimustikus uus andmeväli – tehingupartneri käibemaksukohustuslase registreerimise number koos liikmesriigi tunnusega.
- Kodeeritavad andmeväljad (kasutatakse klassifikaatoreid) – kaubakood, siht- ja saatjaliikmesriik, päritoluriik, tehingu liik ja lisamõõtühik.
- Väärtustega andmeväljad – kaubaarve summa, netomass ja kogus.
- Vabatahtlikult täidetavad andmeväljad – kauba kirjeldus (soovitav täita, kuna aitab kontrollida kaubakoodi õigsust) ja märkus (võib lisada märkuse kõrgema hinna kohta vms).

NB! Alates 2022. aastast ei ole Intrastati küsimustikes enam andmevälju tarneklausli, valuuta, transpordiliigi, statistilise väärtuse ja lisakoodi kohta.

3.4.1. Kaubavoog

Kauba lähetamine (L) EL-i riikidesse või saabumine (S) nendest.

3.4.2. Aruandeperiood

Aruandeperiood on kalendrikuu. Kaup märgitakse selle kuu andmetesse, mil see lähetati EL-i riiki või saabus EL-i riigist.

Näide

Kui kaup saabus 29. aprillil ja arve 2. mail, siis tuleks selle kauba liikumine kajastada aprilli Intrastati andmetes, mis tuleb esitada statistikaametile 14. maiks.

3.4.3. Kirje number

Kirje number on kauba järjekorranumber küsimustikus.

3.4.4. Liikmesriik

EL-i riik, kuhu kaup Eestist veetakse või kust kaup Eestisse vahetult saabus. Lähetamisel märgitakse sihtriik ja saabumisel saatjariik.

Sihtliikmesriik on EL-i riik, kuhu kaup veetakse. Kui sihtriik ei ole teada, märgitakse ostjariik.

Saatjaliikmesriik on EL-i liikmesriik, kust kaup vahetult saabus.

Kauba lähetamise kohta märgitakse sihtliikmesriigi, kauba saabumise korral saatjaliikmesriigi kahekohaline tähtkood EL-i väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatava riikide ja territooriumide nomenklatuuri (GEONOM) järgi, mille alus on rahvusvaheline standard ISO-3166.

Partnerriikide koodid

	Kood	Riik		Kood	Riik
1	AT	Austria	15	PL	Poola
2	BE	Belgia	16	PT	Portugal
3	BG	Bulgaaria	17	FR	Prantsusmaa
4	ES	Hispaania	18	XI	Põhja-lirimaa (Ühendkuningriik)
5	NL	Holland	19	SE	Rootsi
6	HR	Horvaatia	20	RO	Rumeenia
7	IE	Iirimaa	21	DE	Saksamaa
8	IT	Itaalia	22	SK	Slovakkia
9	GR	Kreeka	23	SI	Sloveenia
10	CY	Küpros	24	FI	Soome
11	LT	Leedu	25	DK	Taani
12	LU	Luksemburg	26	CZ	Tšehhi
13	LV	Läti	27	HU	Ungari
14	MT	Malta			

NB! Eesti ei saa olla ei siht- ega saatjaliikmesriik.

NB! Seoses Ühendkuningriigi väljaastumisega Euroopa Liidust (EL-ist) kehtis kuni 31. detsembrini 2020 üleminekuperiood. **Alates 1. jaanuarist 2021 on üleminekuperiood läbi, mis tähendab, et sellest hetkest kajastatakse Intrastatis ainult Põhja-lirimaa ja Eesti vahel toimunud kaubavahetust.** Partnerriigi koodiks märgitakse kood „XI“. Ülejäänud kaubavahetus, mis toimub Eesti ja Ühendkuningriigi vahel, tuleb kajastada tollideklaratsioonil.

Intrastatis ei kajastata kaubavahetust nende territooriumitega, mis on EL-i tolliterritooriumi osa. See kaubavahetus registreeritakse Extrastati tollideklaratsioonide kaudu. Seetõttu ei tule Intrastatis kajastada kaubavahetust järgmiste territooriumitega:

- Ahvenamaa Soomes,
- Kanaari saared, Ceuta, Melilla Hispaanias,
- Prantsuse Guajaana, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Mayotte, Saint-Martin Prantsusmaal,
- Livigno omavalitsused, Campione d'Italia, Lugano järv Itaalias,
- Helgoland, Büsingen Saksamaal,
- Áthos mägi Kreekas.

3.4.5. Tehingupartneri käibemaksukohustuslase number koos liikmesriigi tunnusega

Kohustuslik väli ainult Intrastati kauba lähetamise küsimustikus. Tuleb täita teises liikmesriigis **kauba saanud saaja** (mitte ostja) **kehtiv käibemaksukohustuslase number** (KMKR) koos riigi tunnusega. Teatavate KMKR-i numbrite kehtivust saab kontrollida Euroopa Komisjoni veebilehelt https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/. **NB!** Saksamaa ja Hispaania puhul näidatakse ainult majandusüksuse nime, aadressi kontrollida ei saa.

KMKR-i number koosneb riigi kahekohalisest koodist, millele järgneb kuni 12 numbri- või tähemärki. Käibemaksukohustuslaste numbrite struktuur ja formaat on järgmine:

Liikmesriik	Struktuuriformaat
AT – Austria	ATU ¹ 99999999 ²
BE – Belgia	BE0999999999
BG – Bulgaaria	BG999999999 või BG9999999999
CY – Küpros	CY99999999L ³
CZ – Tšehhi	CZ99999999 või CZ999999999 või CZ9999999999
DE – Saksamaa	DE999999999
DK – Taani	DK99 99 99 99
EL – Kreeka	EL999999999
ES – Hispaania	ESX ⁴ 99999999X ³
FI – Soome	FI999999999
FR – Prantsusmaa	FRX ³ X ³ 999999999
HR – Horvaatia	HR99999999999
HU – Ungari	HU999999999
IE – Iirimaa	IE9S ⁵ 999999L ²
IT – Itaalia	IT99999999999
LT – Leedu	LT9999999999 või LT999999999999
LU – Luksemburg	LU999999999
LV – Läti	LV99999999999
MT – Malta	MT999999999
NL – Holland	NL9999999999B99
PL – Poola	PL99999999999
PT – Portugal	PT9999999999
RO – Rumeenia	RO9999999999 või RO99999999999
SE – Rootsi	SE9999999999999
SI – Sloveenia	SI999999999
SK – Slovakkia	SK99999999999
XI – Põhja-Iirimaa	XI999 9999 99 või XI999 9999 99 999 või XIGD999 või XIHA999

Juhul kui

- kaup saadetakse teise EL-i liikmesriigi lattu, tuleb küsimustikus märkida partnerliikmesriigi laopidaja käibemaksukohustuslase registreerimise number;
- kaup saadetakse töötlemiseks teise EL-i liikmesriiki, siis tuleb küsimustikku märkida teises liikmesriigis töötleva majandusüksuse käibemaksukohustuslase registreerimise number, olenemata sellest, kas kaup tagastatakse pärast töötlemist Eestisse või saadetakse kaup teise riiki;
- kaup saadetakse teises EL-i liikmesriigis asuvasse jaotuskeskusesse, kust kaup klientidele laiali saadetakse, siis sisestage oma partnerriigis asuva jaotuskeskuse käibemaksukohustuslase registreerimise number, kui Te ettevõtte ei ole end registreerinud vastavas riigis käibemaksukohustuslaseks;
- tegemist on kolmnurktinguga (kaup lähetatakse ühte liikmesriiki, kuid arve väljastatakse teise liikmesriiki), siis näidatakse küsimustikus selle tehingupartneri käibemaksukohustuslase numbrit, kellele kaup füüsiliselt saadetakse. Kui partneri käibemaksukohustuslase number ei ole teada, siis näidatakse ostja KMKR-i number;

¹ Austria nr algab tähega "U".

² 9 tähistab numbrit

³ Täht

⁴ Täht või number

⁵ Täht, number, „+“ või „*“

- partner on füüsiline isik (kodanik), siis märkige koodiks QV999999999999;
- partner ei ole käibemaksukohustuslane, siis märkige koodiks QV999999999999;
- tehingupartneri käibemaksukohustuslase registreerimise number on teadmata ja seda ei saa kindlaks teha, siis sisestage samuti kood QV999999999999.

Näide

Eestis registreeritud ettevõtte viib oma kauba Lätis asuvasse jaotuslattu.

Kui Eesti ettevõtte on ka Lätis käibemaksukohustuslasena registreeritud, märgib Eesti ettevõtte Intrastati lähetamise andmetesse oma Läti KMKR-i numbri.

Kui Eesti ettevõtte ei ole Lätis käibemaksukohustuslasena registreeritud, märgib Eesti ettevõtte Intrastati lähetamise andmetesse Läti asuva jaotuslao valdaja/omaniku KMKR-i numbri.

3.4.6. Tehingu liik (NB! Uus klassifikaator)

Tehing on mis tahes äri- või muu toiming, mille tulemus on liikmesriikidevaheline kaupade liikumine.

Küsimustikku märgitakse lepingus või mõnes muus dokumendis märgitud kahekohaline tehingu liigi kood tehingu liikide klassifikaatori järgi.

Kood	Tehingu liigi iseloomustus
	Tehingud, mis hõlmavad omandilise kuuluvuse tegelikku muutumist rahalise tasu eest
11	Lõppost/-müük, v.a otsekaubandus eratarbijatega/eratarbijatelt
12	Otsekaubandus eratarbijatega/eratarbijatelt (sh kaugmüük)
	Kaupade tasuta tagastamine või asendamine pärast algse tehingu registreerimist
21	Kaupade tagastamine
22	Tagastatud kaupade asendamine
23	Tagastamata kaupade asendamine (nt garantii alusel)
	Tehingud, mis hõlmavad kavandatavat omandiõiguse üleminekut või omandiõiguse üleminekut ilma rahalise tasuta
31	Liikumine lattu/laost (v.a nõudmiseni varud või hoiulaos olevad varud), mis hõlmavad kavandatavat omandiõiguse üleminekut
32	Tarnimine müügiks pärast tutvumist või prooviperioodi (k.a nõudmiseni varud või hoiulaos olevad varud)
33	Kapitalirent (müük järelmaksuga) ¹
34	Tehingud, mis hõlmavad omandiõiguse üleminekut ilma rahalise tasuta ²
	Tehingud, mille eesmärk on lepingujärgne töötlemine³ (ei hõlma omandiõiguse muutumist)
41	Kaubad, mis eeldatavasti tagastatakse algsesse lähteliikmesriiki
42	Kaubad, mida eeldatavasti ei tagastata algsesse lähteliikmesriiki
	Tehingud, mis järgnevad lepingulisele töötlemisele (ei hõlma omandiõiguse muutumist)
51	Kaubad, mis tagastatakse algsesse lähteliikmesriiki
52	Kaubad, mida ei tagastata algsesse lähteliikmesriiki
60	Riiklikul otstarbel registreeritud eritehingud⁴
	Tehingud, mille eesmärk on tollivormistus või mis järgnevad tollivormistusele (ei hõlma omandiõiguse muutumist, seotud kaudselt imporditava või kaudselt eksporditava kaubaga)
71	Kaupade lubamine vabasse ringlusesse liikmesriigis ja selle eksportimine seejärel mõnda teise liikmesriiki
72	Kaubavedu ühest liikmesriigist teise, et saata kaup ekspordiprotseduurile
80	Tehingud, mis on seotud ehitusmaterjali ja tehniliste seadmete tarnimisega üld- ja tsiviilehitustööde lepingu alusel ning mille puhul ei nõuta kaupade kohta eraldi arvet, vaid arve väljastatakse kogu lepingu jaoks
	Muud tehingud, mida ei saa muude koodide alla liigitada
91	Rent, laen ja kasutusrent pikemaks ajaks kui 24 kuud
99	Muu ⁵

¹ Kapitalirent hõlmab tehinguid, mille puhul rendimakseid arvutatakse selliselt, et need hõlmavad kogu või peaaegu kogu kauba väärtuse. Omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved lähevad üle rentnikule. Leping lõppedes saab rentnikust kauba seaduslik omanik.

² Seda liiki tehing hõlmab ka emafirma ja tütarfirmade omavahelist kaubavahetust.

³ Töötlemine hõlmab selliseid töid (ümberkujundamist, ehitamist, monteerimist, laiendamist, renoveerimist jne), mille eesmärk on luua uus või oluliselt täiustatud toode. See ei pea tingimata hõlmama muutust toote klassifikatsioonis. Töötleva enda kulul tehtavad töötlemistoimingud ei kuulu selle punkti alla ja need tuleks märkida tehinguliigi koodi 11 alla.

⁴ Selle punkti all registreeritud tehingud võivad olla näiteks tehingud, millega ei kaasne omandi üleminekut, nt remont, üürimine, laen, kasutusrent ja muu ajutine kasutamine, mille kestus ei ületa kahte aastat, välja arvatud lepinguline töötlemine (tarnimine või tagastamine). Intrastati aruandes ei ole vaja esitada selle tehinguliigi koodiga registreeritud andmeid.

⁵ Muud tehingud hõlmavad näiteks liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust, kui omandiõiguse üleminekut selles liikmesriigis ei toimu või seda ei kavatseta.

3.4.7. Kaubakood

Lahtrisse märgitakse **kaheksakohaline kaubakood** aruandeaastal kehtivate Euroopa Majandusühenduse kombineeritud tollitariifide ja kombineeritud nomenklatuuri (KN) järgi.

Kaubajaotised, -grupid ja nimetused KN-i järgi

Jaotis	Grupp	Nimetus
I	01–05	Elusloomad; loomsed tooted
II	06–14	Taimsed tooted
III	15	Loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad
IV	16–24	Valmistoidukaubad; joogid, alkohol ja äädikas; tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad
V	25–27	Mineraalsed tooted
VI	28–38	Keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude tooted
VII	39–40	Plastid ja plasttooted; kautšuk ja kummitooted
VIII	41–43	Toornahad, nahk, karusnahk ja tooted nendest; sadulsepatooted ja rakmed; reisiribad, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)
IX	44–46	Puit ja puittooted; puusüsi; kork ja korgist tooted; õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised
X	47–49	Kiuhast puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringluse võetud paberi- või papijäätmed ja jäägid; paber ja papp ning tooted nendest
XI	50–63	Tekstiil ja tekstiiltooted
XII	64–67	Jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad; töödeldud suled ja sulgedest tooted; tehislilled; tooted juustest
XIII	68–70	Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted; keraamikatooted; klaas ja klaastooted
XIV	71	Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetallidega plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveltoodete imitatsioonid; mündid
XV	72–83	Mitmeväärismetallid ja nendest valmistatud tooted
XVI	84–85	Masinaid ja mehaanilised seadmed; elektriseadmed; nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildid ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud
XVII	86–89	Sõidukid, õhusõidukid, veesõidukid ja muud transpordivahendid
XVIII	90–92	Optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; kellad; muusikariistad; nende osad ja tarvikud
XIX	93	Relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud
XX	94–96	Mitmesugused tööstustooted
XXI	97–99	Kunstiteosed, kollektsiooniobjektid ja antiikesemed; täielik tööstuslik sisseseade; KN-i erikoodid

Lingid vastavate aastate kombineeritud nomenklatuuri täisversioonidele leiab Intrastati veebilehe rubriigist „Nomenklatuurid“ > „Kombineeritud nomenklatuur 2022“ (<https://www.stat.ee/et/intrastat>). Samas rubriigis on esitatud ka koodide muudatustega seotud info.

3.4.8. Päritoluriik

Päritoluriik on riik, kus kaup on toodetud. Kaubaartikkel, mille tootmisega on seotud kaks või enam riiki, pärineb sellest riigist, kus seda selleks seadmeatud majandusüksuses viimati märkimisväärselt ja majanduslikult põhjendatult töödeldi, nii et valmis uus toode või läbiti tähtis valmistamisetapp.

Küsimustikku märgitakse kauba päritoluriigi kahekohaline tähtkood EL-i väliskaubandusstatistikas ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistikas kasutatava riikide ja territooriumide nomenklatuuri (GEONOM) järgi. Selle alus on rahvusvaheline standard ISO–3166 (vt [lisa G](#) või veebilehe <https://www.stat.ee/et/intrastat> rubriiki „Klassifikaatorid“).

Kui päritoluriik kuulub EL-i, aga pole teada konkreetset riiki, võib koodiks märkida „EU“. Kui päritoluriik ei ole üldse teada, märgitakse koodiks „XX“.

NB! Riigi koode „EU“ ja „XX“ ei ole soovitatav kasutada, kuna see halvendab andmete kvaliteeti.

NB! Päritoluriigi koodi märkimisel kasutatakse Ühendkuningriigi puhul endiselt koodi „GB“. Päritoluriigi märkimisel ei ole vajadust eristada Põhja-lirimaad ülejäänud Ühendkuningriigist.

3.4.9. Netomass

Netomass on kauba kaal ilma pakendita.

Netomass märgitakse kilogrammides. Netomassi märkimine on kõikide kaupade puhul kohustuslik. Netomass tuleb esitada kogu sama koodiga kauba kohta, mitte iga ühiku (1 tk, 1 m², 1 m³ jne) kohta eraldi. Näiteks kui sisse on veetud kolm autot ning seda näidatakse ühe kirjena, siis tuleb märkida netomassiks kolme auto kaal kokku.

Väga väikese kaaluga kaupade kohta (nt ravimid, väärismetallid, teatud kemikaalid vms) on soovitatav esitada netomass kolme komakoha täpsusega. Netomass ei tohi olla null!

Kui kaubaarvel on mitu kaupa, aga netomass on märgitud kogu kaubasaadetise kohta, siis peab küsimustiku täitja ise jagama netomassi eri kaupade vahel.

3.4.10. Kogus lisamõõtühiku järgi

Kauba kogus ja mõõtühik märgitakse juhul, kui vastaval kaubakoodil on KN-is kilogrammist erinev lisamõõtühik (nt liiter, tükk vms). Sellisel juhul märgitakse küsimustikku kauba kogus KN-is märgitud lisamõõtühiku järgi ja lisamõõtühiku kood.

KN-is kasutatavad lisamõõtühikud

Mõõtühiku lühend	Kirjeldus	Kood
c/k	karaat (meetermõõdustiku karaat = 2×10^{-4} kg)	CTM
ce/el	elementide arv	NEL
ct/l	kandejõud tonnides ¹	CCT
g	gramm	GRM
gi F/S	gramm lõhustuvat isotoopi	GFJ
kg C ₅ H ₁₄ ClNO	kilogramm koliinkloriidi	KCC
kg H ₂ O ₂	kilogramm vesinikperoksiidi	KHO
kg K ₂ O	kilogramm kaaliumoksiidi	KPO
kg KOH	kilogramm kaaliumhüdroksiidi	KPH
kg met.am.	kilogramm metüülamiine	KMA
kg N	kilogramm lämmastikku	KNI
kg NaOH	kilogramm naatriumhüdroksiidi	KSH
kg/net eda	vedelikuta netomassi kilogramm	KNE
kg P ₂ O ₅	kilogramm difosforpentaoksiidi	KPP
kg 90% sdt	kilogramm 90% kuivaine sisaldusega	KSD
kg U	kilogramm uraani	KUR
1000 kWh	1000 kilovatt-tundi	MWT
l	liiter	LTR
l alc. 100%	liiter puhast (100%) alkoholi	LPA
m	meeter	MTR
m ²	ruutmeeter	MTK
m ³	kuupmeeter	MTQ
1000 m ³	1000 kuupmeetrit	MQM
pa	paaride arv	NPR
p/st	tükiarv	PCE
100 p/st	sada tükki	CEN
1000 p/st	tuhat tükki	MIL
TJ	teradžauli (ülemine kütteväärtus)	TJO
-	lisamõõtühik puudub (st kauba kaaluühik on kilogramm)	ZZZ

¹ Kandejõud tonnides (ct/l) on ühik, milles väljendatakse laeva kandejõudu tonnides, arvestamata laevavarustust (kütus, seadmed, toiduvahendid jne). Samuti ei võeta arvesse laeva pardal olevaid inimesi (meeskond ja reisijad) ja nende pagasit.

3.4.11. Kaubaarve summa eurodes

Kaubaarve summa on kauba väärtus ilma maksude (nt aktsiisimaks, käibemaks jm) ja muude tasudeta (näiteks rehvide taaskasutuse tasu jm).

Küsimustikku märgitakse kauba maksumus kaubaarve järgi ja soovitatavalt täisarvudes. Väiksemad summad võib esitada ka kahe komakoha täpsusega. Kaubaarve summa tuleb märkida eurodes.

Kui kaubaarvet ei ole, kauba hind ei ole täpselt teada või on tegu tasuta kaubaga (kingitused, humanitaarabi, töötluskaubad jms), siis määratakse kauba väärtus ligikaudu, kasutades sarnaste kaupade turuhinda.

Kui kaubaarvel on transpordikulu kogu saadetise kohta ühel real, siis tuleb summa jagada kõigi arvel olevate kaupade vahel nende osatähtsuse järgi kaalus või väärtuses ja lisada nende maksumusele.

Kui transpordikulu kohta on esitatud eraldi arve, vaadeldakse seda teenusena ja kaupade maksumusele seda lisama ei pea.

3.4.12. Kauba kirjeldus

Sellesse lahtrisse märgitakse lühike vabas vormis kauba kirjeldus (nt puuvillased seelikud, autorehvid jne).

3.4.13. Märkus

Lahtri täitmine on vabatahtlik, soovi korral võib kirje kohta märkusi lisada.

4. ERIJUHTUMID

4.1. ERIKAUBAD

Kaupade eriliikumine hõlmab järgmisi kaupu:

- laevad ja õhusõidukid
- laevade ja õhusõidukite varustamine
- meresaadused
- osasaadetised
- sõjavarustus
- tööstuslik sisseseade
- tarkvara ja infokandjad
- tasuta kaubad
- tühi taara
- elektrienergia
- jäätmed
- trükikirjandus

4.1.1. Laevad ja õhusõidukid

Laevade ja õhusõidukite kajastamisel Intrastatis ei ole oluline kaupade liikumine, vaid majandusliku omandiõiguse üleminek.

Laevadena käsitatakse siin kaubanomenklatuuri grupi 89 vastava 8-kohalise kaubakoodi alla kodeeritavaid meresõidukeid, puksiirlaevu, sõjalaevu ja ujukonstruksioone. Kaubakoodid, mille korral tuleb laevu Intrastatis kajastada majandusliku omandiõiguse ülemineku järgi, on järgmised: **89011010, 89012010, 89013010, 89019010, 89020010, 89032210, 89032310, 89033210, 89033310, 89040010, 89040091, 89051010, 89052000, 89059010, 89061000, 89069010.**

Õhusõidukitena käsitatakse siin kaubanomenklatuuri koodide **880230** ja **880240** alla kuuluvaid tsiviillennukeid ja sõjalennukeid.

Laeva või õhusõiduki majanduslik omandiõigus on maksukohustuslase õigus saada kasu, mis puudutab laeva või õhusõiduki kasutamist majandustegevuses, sest ta on võtnud endale vastutuse sellega kaasnevate riskide eest.

Oluline on määrata laeva või õhusõiduki majanduslik omanik. See võib olla sama, mis juriidiline omanik, aga võib ka mitte.

Majandusliku omaniku määramise kriteeriumid:

- majandusüksusele kanduvad üle kõik laeva või õhusõiduki kasutamisega seotud riskid (või suurem osa neist) ja kõik laeva või õhusõiduki kasutamisega seotud majanduslikud hüved (või suurem osa neist);
- majandusüksus vastutab laeva või õhusõiduki remondi ja hoolduse eest ning katab sellega kaasnevad kulud;
- majandusüksusel on võimalus laev või õhusõiduk rendiperioodi lõppemisel õiglasest väärtusest madalama hinnaga ära osta;
- majandusüksus rendib laeva või lennukit, kusjuures rendimaksete nüüdisväärtus (ajaldatud väärtus) kokku võrdub laeva või lennuki õiglase väärtusega rendi alustamisel (rendilepingu sõlmimisel);
- laeva või õhusõiduki rendiperiood katab suurema osa vastava laeva või õhusõiduki majanduslikust elueast;
- majandusüksusel on ühepoolne õigus rendileping lõpetada;
- majandusüksusel on kohustus laev või õhusõiduk suure või kauakestva rikke korral välja vahetada;
- majandusüksus rendib laeva või lennukit ainult finantsvahendusega tegelevalt ettevõttelt, isegi kui ettevõtte nimetab ennast lennukite või laevade rendiettevõtteks;
- majandusüksus kasutab laeva või õhusõidukit oma põhitegevuses.

Näide 1

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva Soomes asuvale ettevõttele B. Soome ettevõtte B saab laeva õiguslikuks ja majanduslikuks omanikuks.

Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte näitama Intrastatis kauba lähetamist Soome ja Soome ettevõtte kauba saabumist Eestist, sest toimus majandusliku omandiõiguse üleminek.

Näide 2

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva juriidilise omandi Soomes asuvale ettevõttele B. Eesti ettevõtte jääb majanduslikuks omanikuks, aga Soome ettevõtte saab vaid laeva juriidiliseks omanikuks.

Sellist tehingut ei ole vaja Intrastatis kajastada, sest majandusliku omandiõiguse üleminekut ei olnud.

Näide 3

Eestis asuv ettevõtte A müüb laeva Soomes asuvale ettevõttele B. Soome ettevõtte B saab ainult laeva juriidiliseks omanikuks ning laeva majanduslikuks omanikus saab Soome ettevõtte B emaettevõtte C, mis asub Rootsis.

Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte näitama Intrastatis kauba lähetamist Rootsi ja Rootsi emaettevõtte kauba saabumist Eestist, sest toimus majandusliku omandiõiguse üleminek.

Intrastatis andmeid esitades tuleb kajastada järgmisi laevade ja õhusõidukite lähetamisi ja saabumisi:

- laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse üleminek teise liikmesriigi maksukohustuslaselt Intrastati andmeid esitava liikmesriigi maksukohustuslasele. Niisugust tehingut käsitatakse kui saabumist;
- laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse üleminek Intrastati andmeid esitava liikmesriigi maksukohustuslaselt teise liikmesriigi maksukohustuslasele. Niisugust tehingut käsitatakse kui lähetamist. Kui laev või õhusõiduk on uus, registreeritakse lähetamine liikmesriigis, kus see on ehitatud;
- laevade või õhusõidukite saabumine ja lähetamine enne või pärast lepingu alusel töötlemist.

Laevade ja lennukite kohta tuleb märkida kogus KN-is nõutud lisamõõtühikutes ja netomass kilodes.

Partnerriik on ostu-müügitehingute korral liikmesriik, kus on laeva või õhusõiduki majanduslikku omandiõigust üle andva maksukohustuslase elu- või asukoht (saabumise korral) või laeva või õhusõiduki majandusliku omandiõiguse saanud maksukohustuslase elu- või asukoht (lähetamise korral).

Partnerriik on töötlemise korral liikmesriik, kus on selle maksukohustuslase elu- või asukoht, kellele kuulub laeva või õhusõiduki majanduslik omandiõigus (saabumise korral) või liikmesriik, kus toimub lepingu alusel töötlemine (lähetamise korral).

NB! Uue laeva või õhusõiduki saabumise korral on **partnerriik** liikmesriik, kus laev või õhusõiduk on ehitatud.

Laevade ja õhusõidukite lähetamise ja saabumisega seotud tehingud tuleb kajastada selles kuus, mil majanduslik omandiõigus üle anti.

4.1.2. Laevade ja õhusõidukite varustamine

Laevade ja õhusõidukite varustamine on mitmesuguste laeva või õhusõiduki meeskonnale ja reisijatele ettenähtud toodete (nt toiduainete jms) ning laeva või õhusõiduki mootorite, masinate jm seadmete tööks vajalike toodete (nt kütuse ja määrdeõli) toimetamine laeva või õhusõiduki pardale.

- Liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika hõlmab üksnes laevade ja õhusõidukite toidu-, kütuse- ja muude selliste varude kaubalähetusi, mis tarnitakse Intrastati andmeid esitava liikmesriigi territooriumil teisele liikmesriigile kuuluvale laevale või õhusõidukile.
- Intrastatis ei kajastata käibemaksuvaba (*tax-free*) kaupa ja kaasavõetavat varu (kaup, mis on ette nähtud reisijatele ja meeskonnaliikmetele tasuta või tasu eest võõrandamiseks juhul, kui see kaup võetakse vee- või õhusõiduki pardalt endaga maale kaasa).
- Laevade ja õhusõidukite varustamisel võib kasutada lihtsustatud kaubakoode järgmiselt:
99302400 – KN-i kaubagruppidesse 1–24 kuuluvad kaubad (toidukaubad);
99302700 – KN-i kaubagruppi 27 kuuluvad kaubad (kütused);
99309900 – muudesse KN-i kaubagruppidesse kuuluvad kaubad.

Nimetatud kaubakoodide korral võib sihtliikmesriigi märkida ka lihtsustatud koodiga QR ning netomass tuleb märkida ainult koodi 99302700 (KN-i gruppi 27 kuuluvate kaupade) kohta.

NB! Kui laevadele tarnitud kauba kohta on esitatud tollideklaratsioon, pole vaja neid kaupu enam Intrastatis kajastada.

4.1.3. Meresaadused

Meresaadustena käsitatakse siin kala, vähilaadseid, molluskeid jms, päästetud vara ja muid tooteid, mis on laeva pardale püütud või võetud avamerel.

Avamerel püütud ja EL-i sadamates või EL-i alustele müüdud meresaadused, näiteks kala ja vähilaadsed, tuleb Intrastatis kajastada **kaupade lähetamisena**.

EL-i sadamates või EL-i alustelt ostetud meresaadused tuleb kajastada **kaupade saabumisenä**.

Partnerriik on see liikmesriik, kellele kuulub kalapüügilaeva majanduslik omandiõigus.

Näide

Kui Eesti laev püüab kala välisvetes ja müüb saagi edasi Rootsi, siis peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmed kala lähetamise kohta Rootsi juhul, kui lähetamise käive on ületanud aruandeaastaks kehtestatud statistilise läve.

4.1.4. Osasaadetised

Osasaadetisena käsitatakse demonteeritud terviktoote komponentide saabumist ja lähetamist mitme aruandeperioodi jooksul ärilistel või transporti puudutavatel põhjustel.

Andmed osasaadetiste saabumise ja lähetamise kohta tuleb esitada ainult üks kord, s.o viimase saadetise saabumise või lähetamise kohta kuus, märkides monteeritud terviktoote koguväärtuse ja kaubakoodi.

4.1.5. Sõjavarustus

Intrastati küsimustikus kirjeldatakse tavareeglite alusel militaarkaupade liikmesriikide vahelist kaubavahetust. Konfidentsiaalset sõjavarustust võib kodeerida lihtsustatud kaubakoodiga 99 99 xx 99 (xx on kahekohaline KN-i kaubagrupp) või 99 99 xxxx (xxxx on KN-i neljakohaline kood) ja esitada tuleb vaid kaupade maksumus.

4.1.6. Tööstuslik sisseseade

Täielik tööstuslik sisseseade on masinate, seadmete, aparaatide, varustuse, instrumentide ja materjali kogum, mille komponendid kuuluvad kaubanomenklatuuri eri rubriikide alla ja mis on mõeldud toimima koos ühe üksusena, et toota kaupu või pakkuda teenuseid.

Kõiki muid kaupu, mida kasutatakse täieliku tööstusliku sisseseadme montaažil, võib samuti käsitada selle komponentidena.

Tööstusliku sisseseadme ehitamiseks või taaskasutamiseks tarvitavate komponentide lähetust ja saabumist võib Intrastati küsimustikus kajastada lihtsustatult, kui vaadeldava tööstusliku sisseseadme statistiline koguväärtus on üle **3 miljoni euro** (v.a taaskasutamiseks ette nähtud terviklik tööstuslik sisseseade, millele ei ole kindlat väärtuse piiri ette antud).

Et kasutada lihtsustatud süsteemi, tuleb majandusüksusel esitada statistikaametile kirjalik taotlus, mis peaks sisaldama järgmist infot:

- valmiva seadme kirjeldus;
- saatjariik;
- seadme koguväärtus;
- seadmete lähetamise ja saabumise ajavahemik (algus ja lõpp);
- saabunud toodete nimekiri (kauba nimetus ja selle maksumus).

Niisuguse taotluse alusel otsustab statistikaamet, kas lubada majandusüksusel kasutada lihtsustatud süsteemi.

Tööstusliku sisseseade koguväärtus arvutatakse selle komponentide statistiliste väärtuste liitmise teel. Arvesse tuleb võtta kaubaarvele märgitud väärtus või selle puudumisel hinnanguline väärtus. Soovitav on märkida ka kogu tööstusliku sisseseade ligikaudne netokaal.

Kaheksakohaline kaubakood koostatakse järgmiselt:

- esimesed neli numbrit on 9880;
- viies ja kuues number vastavad kaubagrupile, millesse kogumi moodustavad kaubad kuuluvad;
- seitsmes ja kaheksas number on 0.

Näide

Eestisse ehitatakse puidutöötlemistehas, mille tarbeks tuuakse Soomest vajalikke mehaanilisi masinaid ja seadmeid. Kui sisseveetud kauba väärtus ületab 3 miljonit eurot, siis võib Eesti ettevõtte statistikaametilt küsida õigust deklareerida kauba saabumine lihtsustatud koodiga 98808400.

4.1.7. Tarkvara ja infokandjad

Küsimustikus tuleb kajastada:

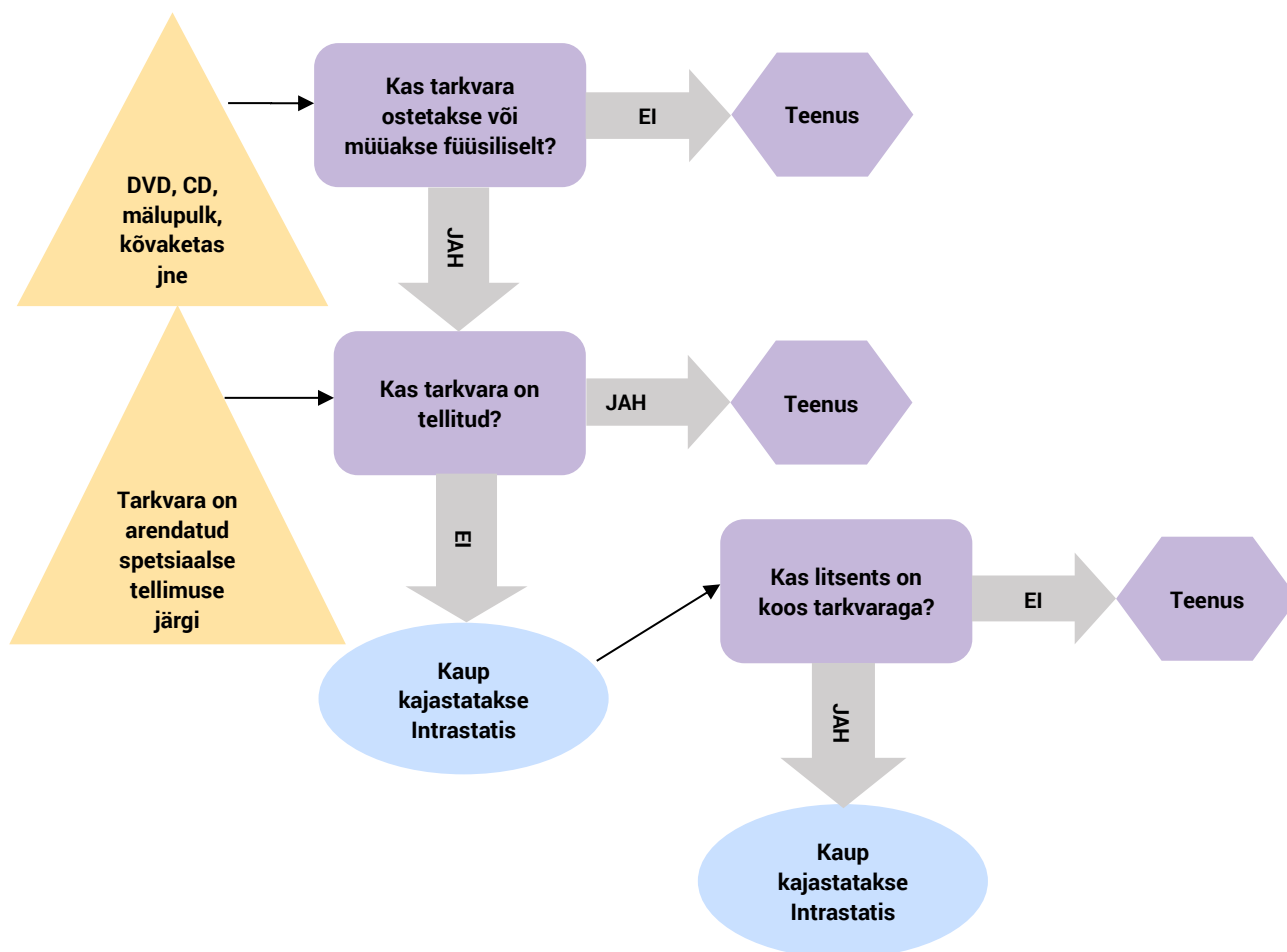
- avalikuks või äri eesmärgil kasutamiseks väljatöötatud standardse arvutitarkvara (nt Windows 10) või andmetega arvutiketaste või CD-ROM-ide pakitud kogumikud kas koos kasutajalitsentsiga või ilma;
- salvestisega heli- ja videolindid avalikuks või äri eesmärgil kasutamiseks.

Tarkvara ja infokandjad, mida ei ole vaja küsimustikus kajastada:

- tellimustööna väljatöötatud arvutitarkvara ja/või andmetega arvutikettad või CD-ROM-id;
- originaalsalvestisega heli- ja videolindid;
- kliendile orienteeritud sinikoopiad jms;
- interneti kaudu tellitud, ostetud/müüdud ja elektrooniliselt kätte toimetatud arvutitarkvara.

NB! Intrastatis ei kajastata litsentsidokumente, mis ei ole tarkvaraga otseselt seotud. Samuti ei kajastata Intrastati andmetes aja- ja rahakaarte, mille peal on unikaalne kood ning mille vahendusel saab soetada mängukonsoolidele digitaalseid mänge (mängud laaditakse alla interneti kaudu).

Tarkvara kajastamine:



4.1.8. Tasuta kaubad

Intrastati küsimustikus tuleb kajastada ka tasuta või sümboolse tasu eest saadud või saadetud kaubad (kingitused, näidised, reklaammaterjal jne), mis hiljem maha müüakse. Kauba väärtus märgitakse ligikaudu, kasutades sarnaste kaupade turuhinda. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida 34.

Samuti tuleb Intrastati küsimustikus tehingu liigi koodiga 34 kajastada humanitaarabi või abisaadetised, mis on Eestisse saabunud EL-ist või lähetatud Eestist EL-i, märkida tuleb ligikaudne väärtus.

Intrastatis ei kajastata neid tasuta või sümboolse tasu eest saadud kaupu (kingitused, näidised, reklaammaterjal jne), mis ei ole mõeldud müügiks, vaid ainult oma tarbeks või tasuta jagamiseks.

4.1.9. Tühi taara

Intrastati aruandesse ei panda tühja taarat (nt tühjad pudelid, kanistrid, kaubaalused, tulekustutid jne), mida ajutiselt lähetatakse EL-i riikidesse või saadakse EL-i riikidest kaubaga täitmiseks.

4.1.10. Elektrienergia

Liikmesriikidevahelise kaubavahetuse statistika (Intrastat) hõlmab elektrienergia lähetamist ja saabumist, kuid elektrienergia kaubavahetuse andmeid Intrastati küsimustikuga ei koguta. Andmeid kogutakse teistest andmeallikatest.

4.1.11. Jäätmed

Jäätmete kaubavahetuse saab jagada järgmiselt:

- taaskasutatavate (vääruslike) jäätmete ost ja müük. See on kahe majandusüksuse vaheline kaubandustehing, mida tuleks kajastada Intrastatis tehingu liigiga 11;
- vääruslike jäätmete töötlemine. Sel juhul annab vääruslike jäätmete omanik kauba töötlejale, et see eraldaks jäätmetest väärusliku materjali. Taaskasutatud materjal tagastatakse omanikule. Intrastatis tuleks seda kajastada töötlemisena (tehingu liigid lähetamisel on 41 või 42, saabumisel 51 või 52);
- jäätmete kõrvaldamine. Majandusüksus lähetab jäätmeid tasu eest, et need kõrvaldataks, st majandusüksus maksab jäätmete kõrvaldamise teenuse eest. Sel juhul ei ole oluline, kas jäätmed sisaldavad vääruslikke materjale, mida saaks taaskasutada. Sellised tehingud peaks kajastama Intrastatis tehingu liigiga 99.

Jäätmed ja jäägid tuleks võimaluse korral klassifitseerida asjakohases rubriigis spetsiaalse jäätmete kaubakoodi alla. Kui teatud jäätmetel ei ole konkreetset kaubakoodi, tuleks klassifitseerimisel järgida kaubakoodi määramise üldeeskirju. Võimaluse korral peaks jäätmete väärtuses näitama ainult kauba väärtust. Jäätmete kõrvaldamisega seotud teenused tuleks välja jätta. Seetõttu võib osutada vajalikuks hinnata kauba jääkväärtust. Kui kaubal ei ole jääkväärtust (või see on negatiivne), tuleb väärtus korrigeerida nulli lähedale.

4.1.12. Trükikirjandus

Intrastati küsimustikus tuleb kajastada ka paberajalehed, -ajakirjad, -raamatud jms trükikirjandus. Kui majandusüksusele saadetakse trükitav materjal interneti teel, siis seda Intrastati andmetes ei kajastata.

Näide 1

Eesti ettevõttele edastatakse Soomest ajalehe trükkimiseks vajalik materjal interneti kaudu. Eesti ettevõtte ostab ise paberi ja trükib valmis paberajalehed ja lähetab need Soome. Kuna kaup ei saabunud Eestisse füüsilisel kujul, siis seda ei pea Intrastati saabumise andmetes kajastama. Eesti ettevõtte peab Intrastatis näitama ainult paberajalehtede lähetamise Soome tehingu liigiga 11.

Näide 2

Eesti ettevõttele edastatakse Soomest ajalehe trükkimiseks vajalik materjal interneti kaudu ja samuti saadetakse Soomest paber ajalehe trükkimiseks. Eesti ettevõtte peab Intrastatis saabumise andmetes näitama paberi saabumist tehingu liigiga 41 või 42 ning ajalehtede lähetamist näitama tehingu liigiga 51 või 52 (täpsemalt vt [p 4.2.12 „Töötlemine“](#)).

4.1.13. Seaduslikud maksevahendid

Intrastati küsimustikus ei tule kajastada seaduslikke maksevahendeid ja väärtpabereid, münte (kaubakood 71189000) ja rahatähti (kaubakood 49070030) mistahes valuutas, postmarke või muid märke (nt maksumärgi, teemaksu kettad, kiirteemaksu ettemaksukleebised (kaubakood 49070010)), millel on nominaalväärtus ja mis **on ringluses**.

Intrastati küsimustikus tuleb kajastada **ringlusesse mittekuuluvad** maksevahendid, nagu emiteerimata pangatähed, väärtpaberid ja mündid. Kauba väärtuseks tuleks märkida nende tootmisega seotud trükkimise, metalli stantsimise või nende omandamisega seotud kulud ja võimalikud tarnekulud. Nii tuleb toimida ka postmarkide ja muude märkidega.

Kui ringluses olevaid münte, rahatähti, postmarke jms müüakse kogumisobjektina üle nende nimiväärtuse, pole nad enam maksevahendid, vaid kaubad, mida tuleb kajastada Intrastati andmetes. Kaubakoodiks tuleb märkida **97053100** (üle 100 aasta vanused kollektsioonid ja kollektsiooniobjektid) või **97053900** (alla 100 aasta vanused kollektsioonid ja kollektsiooniobjektid).

Näide

Eesti ettevõttele saabuvad Soomest kollektsionääridele mõeldud euromüntide komplektid (müntide nimiväärtus kokku 3,88 eurot) väärtusega 20 eurot. Sellised mündikomplektid tuleb kajastada Intrastati andmetes kaubakoodiga 97053900.

4.2. ERITEHINGUD

4.2.1. Kaudne kaubavahetus

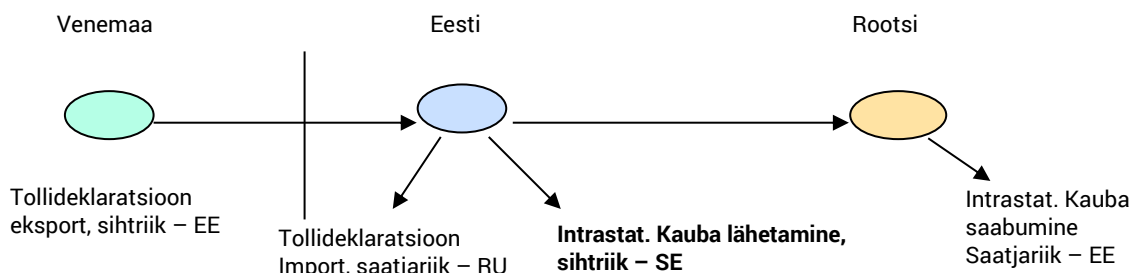
Kaudne kaubavahetus tekib siis, kui ühest liikmesriigist saadetakse kaup väljapoole EL-i või saadakse oma kaup väljastpoolt EL-i oma esindaja kaudu teises liikmesriigis.

Kaudne import

Kui välisfirma impordib kauba väljastpoolt EL-i riike Eestisse vabaringlusse ja eesmärk on saata kaup edasi teise liikmesriiki, siis tuleb esitada tollideklaratsioon imporditud kauba kohta ja Intrastati kauba lähetamise andmed teise riiki lähetatud kauba kohta. Eestisse kaupa importinud majandusüksus võib olla Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud või tal on Eestis esindaja (deklarant). Eesti esindaja võib välisfirma eest täita impordi tollideklaratsiooni kolmandast riigist ja Intrastati küsimustiku kauba lähetamise kohta teise EL-i riiki. Tehingu liigiks tuleb märkida 71.

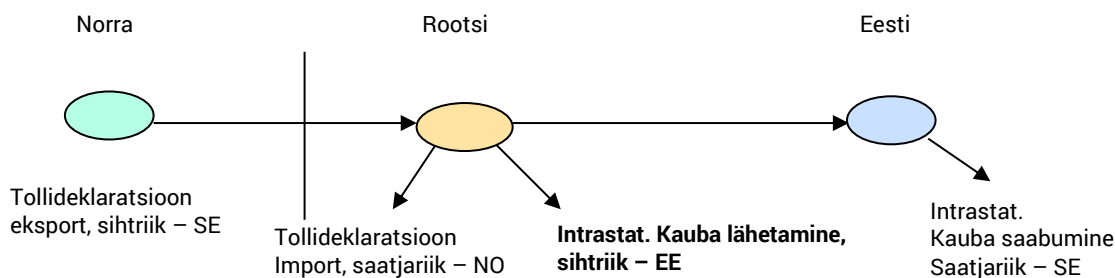
Näide 1

Kui Soome ettevõtte impordib kaupa Venemaalt Eestisse, et saata see edasi Rootsi, siis Eestis esitatakse Intrastatis andmed kauba Rootsi lähetamise kohta. Sel juhul märgitakse nii tollideklaratsioonis kui ka Intrastati lähetamise andmetes tehingu liigiks 71.



Näide 2

Eesti ettevõtte ostab kaupa Norrast. Kaup tarnitakse Eestisse Rootsi kaudu, kus makstakse ka tollimaksud, ja kaup lastakse vabasse ringlusse. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmed kauba Rootsist saabumise kohta. Tehingu liigiks märgitakse kood vastavalt tehingu iseloomule.

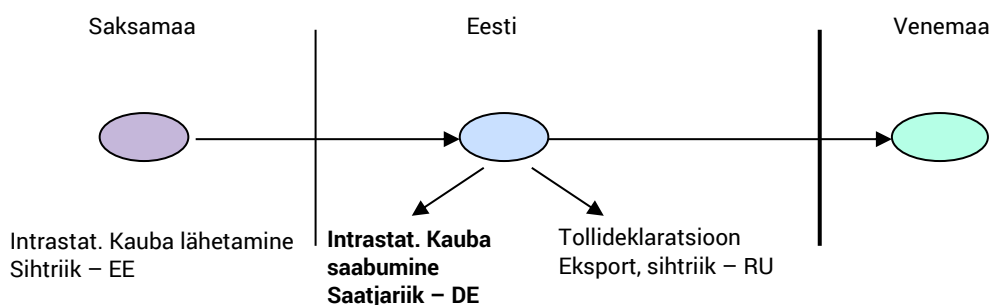


Kaudne eksport

Kui kaup lähetatakse teisest liikmesriigist Eestisse eesmärgiga eksportida see riiki, mis ei kuulu EL-i, siis tuleb esitada Intrastatis andmed kauba saabumise kohta EL-i riigist ja ekspordi tollideklaratsioon väljapoole EL-i. Välisfirma, kes lähetab kauba Eestisse, ei pea olema Eestis registreeritud käibemaksukohustuslasena ja seetõttu peaks Intrastati andmed kauba saabumise kohta esitama selle majandusüksuse Eesti esindaja (tollimaakler, deklarant vms). Tehingu liigiks tuleb märkida 72.

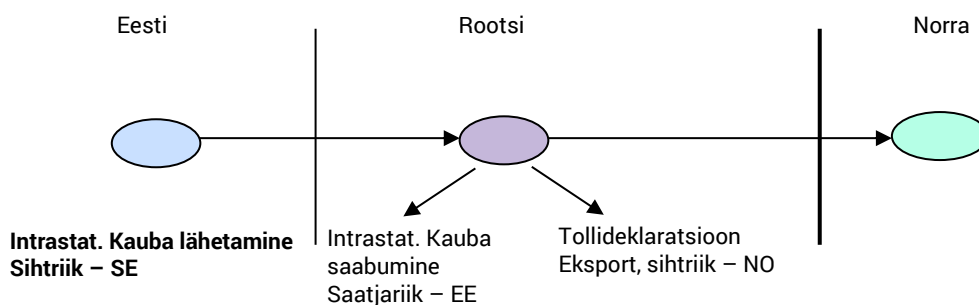
Näide 3

Kui Saksamaa ettevõtte saadab kauba Venemaale oma Eestis asuva esindaja kaudu, siis tema esindaja Eestis esitab Intrastatis andmed kauba Saksamaalt saabumise kohta. Sel juhul tuleb Intrastati saabumise andmetes märkida tehingu liigiks 72.



Näide 4

Eesti ettevõtte müüb kaupa Norrasse. Kaup tarnitakse Norrasse Rootsi kaudu, kus vormistatakse ka tollideklaratsioon. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba Rootsi lähetamise kohta. Tehingu liigiks tuleb märkida 72, sest kaup saadeti Rootsi, kus tehakse ekspordiprotseduur, et kauba saaks saata Norrasse.

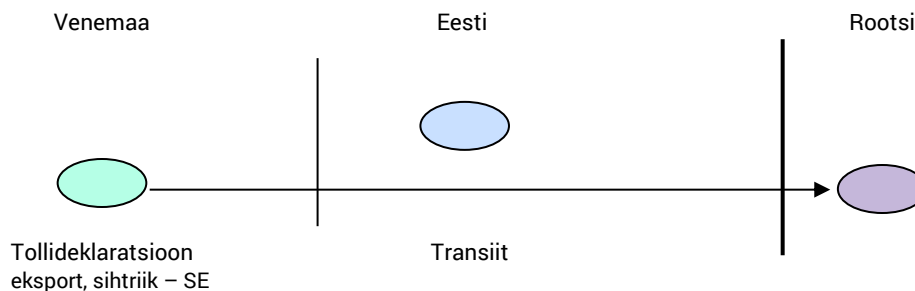


4.2.2. Transiit

Andmetest jäetakse välja teiste riikide juriidilistele isikutele kuuluvate kaupade vedu ühest riigist teise Eesti territooriumi kaudu (nii kauba lähetaja kui ka kauba saaja asuvad väljaspool Eesti piire), nn transiitvedu, kus **kaup liigub tolli järelevalve all**. Intrastatis ei ole vaja kajastada sellist kaubavedu ka juhul, kui Eestis tehakse vahepeatus kauba ümberlaadimiseks.

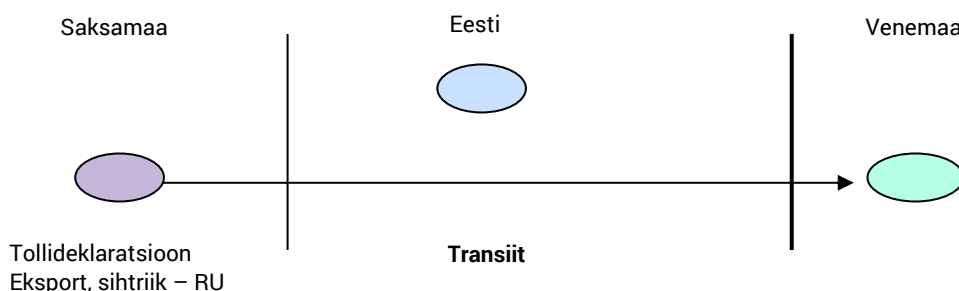
Näide 1

Kui Soome ettevõtte impordib kaupa Venemaalt Rootsi (tollideklaratsioon tehakse Venemaalt Rootsi) Eesti kaudu, siis Eestis ei esitata Intrastati andmeid kauba lähetamise kohta Rootsi, sest see on normaalimport (transiit Eesti kaudu).



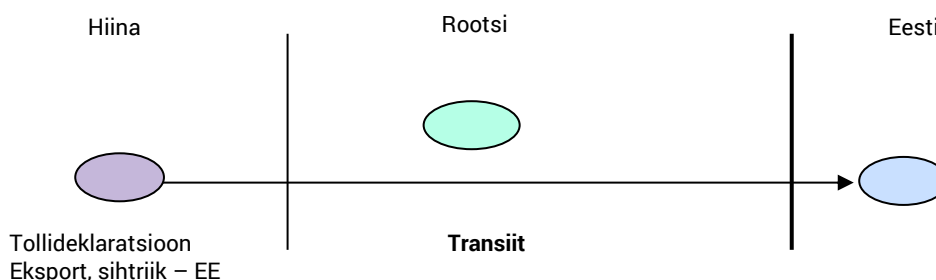
Näide 2

Kui Saksamaa ettevõtte esitab tollideklaratsiooni Saksamaal ning kaup eksporditakse Eesti kaudu Venemaale, siis Eestis ei pea Saksamaa ettevõtte esitama Intrastati andmeid kauba saabumise kohta Eestisse, sest see on normaaleksport (transiit Eesti kaudu).



Näide 3

Eesti ettevõtte ostab kaupa Hiinast. Kaup tarnitakse Eestisse Rootsi kaudu, kuid tollimaksud tasutakse ja vabasse ringlusesse lastakse kaup Eestis. Sellisel juhul ei pea Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba Rootsist saabumise kohta.



4.2.3. Kolmnurk-kaubandus

Kolmnurk-kaubandus on kaubatehing kolme osavõtja vahel, kus kahe või kolme liikmesriigi majandusüksused on aktiivsed pooled.

Põhireegel. Olenemata sellest, kuidas on korraldatud arvete esitamine ja tasumine, tuleb Intrastati küsimustikku märkida ainult **tegelik kauba liikumine**. Kui kaup ei ole tegelikult liikmesriiki sisenenud või sealt lahkunud, ei tule seda ka küsimustikus näidata.

Kui kolmnurk-kaubandus toimub kolme riigi vahel, siis peavad andmeid esitama tegelik kauba saatja- ja saajamajandusüksus.

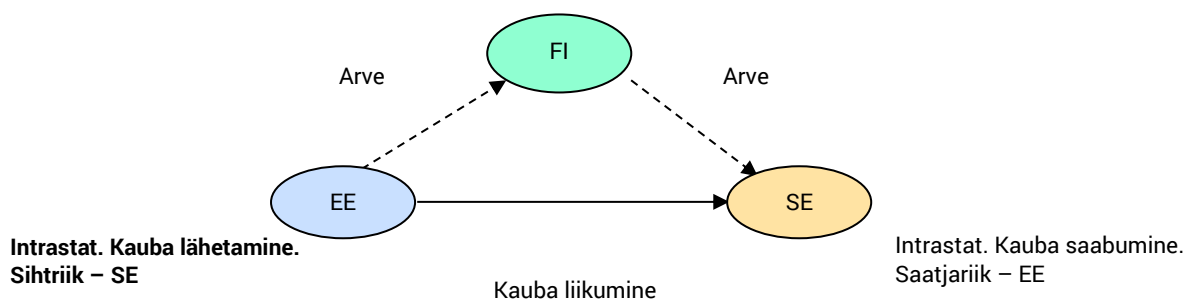
Kui kauba lähetamise või saabumisega on seotud rohkem kui üks Eesti käibemaksukohustuslasena registreeritud majandusüksus, siis vastutab Intrastati andmete esitamise eest majandusüksus, kes deklareeris selle tehingu käibemaksudeklaratsioonil (vt näiteid 6–8).

Näide 1

Arved tehakse Eesti ja Soome ning Soome ja Rootsi vahel, kuid 2000 eurot maksev kaup saadetakse Eestist otse Rootsi. Niisiis peab andmeid esitama järgmiselt.

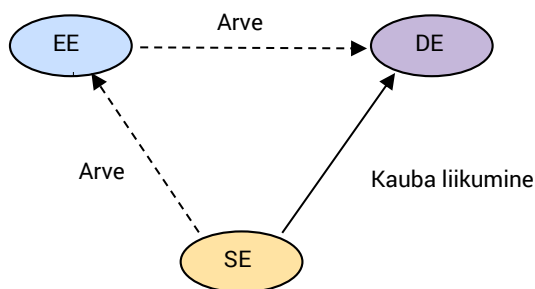
Eesti ettevõtte: Rootsi saadetud 2000 eurot

Rootsi ettevõtte: Eestist saadud 2000 eurot



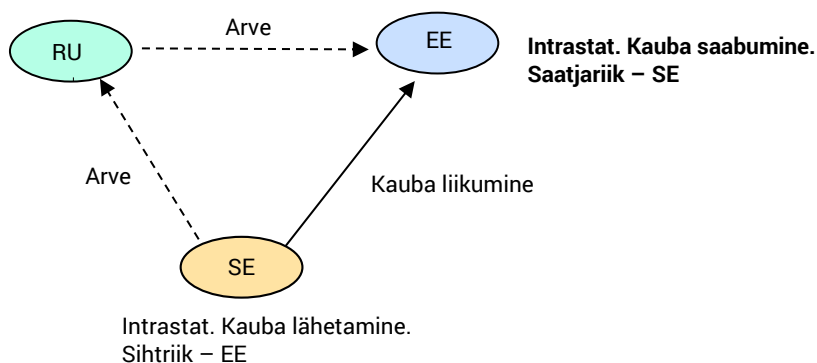
Näide 2

Eesti ettevõtte ostab Rootsi ettevõttelt kaupu ja müüb need edasi Saksamaa ettevõttele. Kaubad liiguvad otse Rootsist Saksamaale. Sellisel juhul Eesti ettevõtte Intrastatis andmeid esitama ei pea.



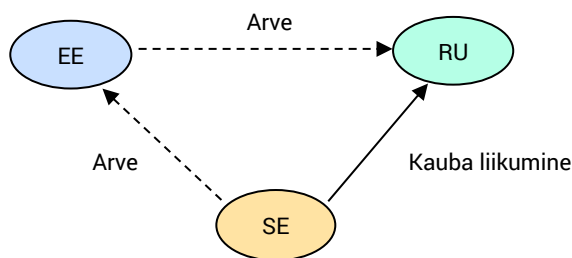
Näide 3

Eesti ettevõtte ostab kaupa Venemaa ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Rootsi ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Rootsist Eestisse. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise kohta.



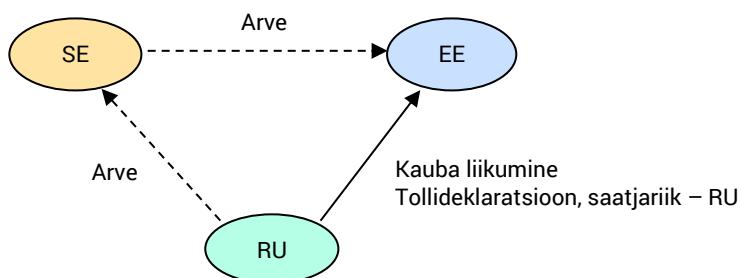
Näide 4

Venemaa ettevõtte ostab kaupa Eesti ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Rootsi ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Rootsist Venemaale. Sellisel juhul ei pea Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid ega tollideklaratsiooni kauba ekspordi kohta.



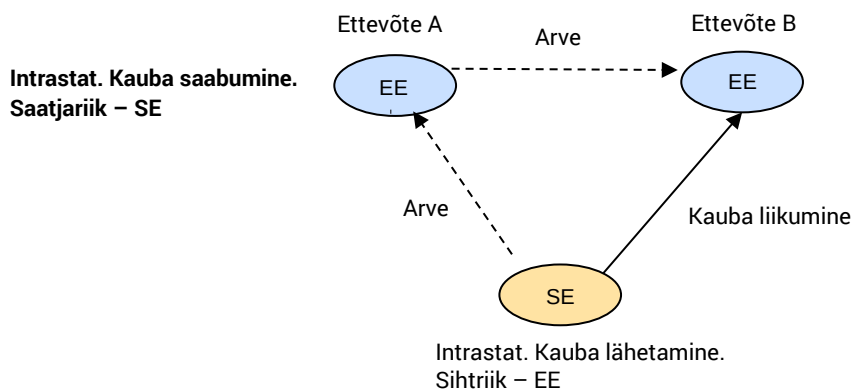
Näide 5

Eesti ettevõtte ostab kaupa Rootsi ettevõttelt, kes omakorda ostab kauba Venemaa ettevõttelt. Kaubad liiguvad otse Venemaalt Eestisse. Sellisel juhul ei pea Eesti ettevõtte esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise kohta, vormistatakse vaid tollideklaratsioon kauba saabumise kohta Venemaalt.



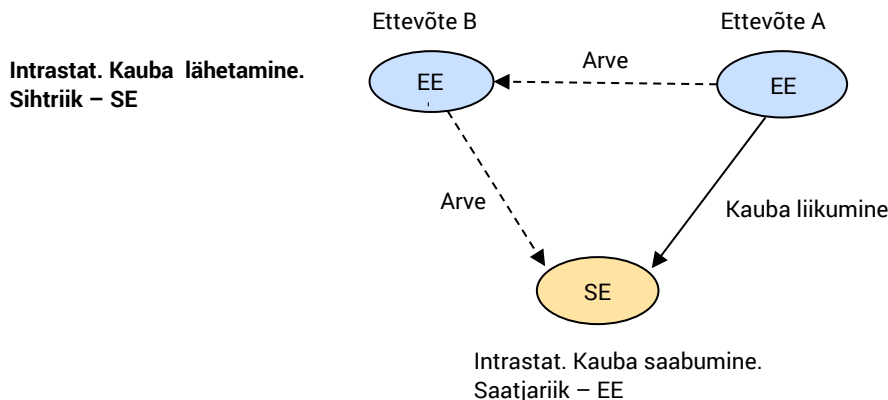
Näide 6

Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud Eesti ettevõtte A on sõlminud lepingu kauba ostmiseks Rootsi ettevõttega. Rootsi ettevõtte lähetab oma kaupa Eesti ettevõttele B, kellele edastab ka arve Eesti ettevõtte A. Sel juhul peab **Eesti ettevõtte A** esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise ja Rootsi ettevõtte kauba lähetamise kohta.



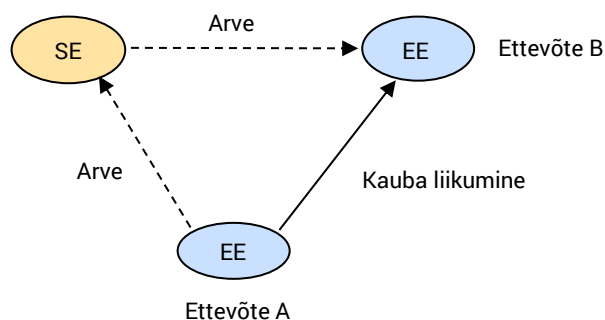
Näide 7

Eesti ettevõtte A tarnib oma kauba Rootsi ettevõttele. Arve saadab Eesti ettevõtte A teisele Eestis käibemaksukohustuslasena registreeritud Eesti ettevõttele B, kes on sõlminud lepingu, mille alusel kaup saadeti Rootsi. Sel juhul peab **Eesti ettevõtte B** (isegi juhul kui ta ei korraldanud kauba transporti) esitama Intrastatis andmeid kauba lähetamise ja Rootsi ettevõtte kauba saabumise kohta.



Näide 8

Eesti ettevõtte A müüb kauba Rootsi ettevõttele, kes omakorda palub kauba viia teisele Eesti ettevõttele B. Kaubad liiguvad otse Eesti ettevõttest A teise Eesti ettevõttesse B. Arve saadetakse siiski Rootsi käibemaksukohustuslasena registreeritud Rootsi ettevõttele. Sel juhul ei pea Eesti ega Rootsi ettevõtted esitama Intrastatis andmeid kauba saabumise ja lähetamise kohta, kuna kaupu ei ole Eestist ära viidud.



4.2.4. Bartertehing

Bartertehing on ühe kauba vahetus teise vastu.

Sellised tehingud tuleb kajastada Intrastati küsimustikus, tehingu kood on 34. Küsimustikku tuleb märkida see kauba väärtus, milles on kaubavahetus kokku lepitud ja ka reaalselt toimunud. Kauba väärtuse arvutamise alus võib olla kauba turuhind või analoogse kauba turuhind.

Näide

Soomes ja Eesti ettevõtted on kokku leppinud, et Soome ettevõtte annab 1000 euro väärtuses küpsiseid ja Eesti ettevõtte annab vastu 900 euro väärtuses präänikuid ning maksab lisaks 100 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Intrastati andmetes:

Soomest saabunud kaup väärtusega	1000 eurot
Soomes lähetatud kaup väärtusega	900 eurot

ja Soome ettevõtte:

Eestist saabunud kaup väärtusega	900 eurot
Eestisse lähetatud kaup väärtusega	1000 eurot

4.2.5. Komisjonileping

Ost või müük komisjonilepinguga on tehing, kus majandusüksus A müüb kauba majandusüksusele C majandusüksuse B kaudu. B esindab A-d ning A ja B vahel sõlmitakse komisjonileping.

A ja B vahelise tehingu kood on 32. Statistilistes andmetes kajastatakse see tehing samadel põhimõtetel kui tavaline ost või müük.

Näide

Eesti ettevõtte B saab kaupa Soome ettevõttelt A komisjonilepinguga ja müüb kaupa oma nime all teisele Eesti ettevõttele C. B esitab Intrastatis andmed kaupade saabumise kohta Soomest.

4.2.6. Liisimine ja üürimine

Finantsliising on kaupade ümberpaigutamine lepingu alusel, kus liisinguvõtja võtab endale nende kaupadega seotud õigused, riskid, hüvitised ja kohustused ning majanduslikust vaatepunktist võib teda vaadelda kui omanikku *de facto*.

Finantsliisinguga EL-ist ostetud või sinna müüdud kaup tuleb kajastada selle kuu andmetes, millal kaup oli lähetatud või saadud. Kauba väärtuseks märgitakse lepingus olev kogusumma ja tehingu liigiks kapitalirent (kood 33).

Näide

Eesti ja Soome ettevõtte sõlmivad omavahel finantsliisingulepingu, mille kohaselt on Eesti ettevõtte kohustatud tasuma kauba eest 5400 eurot 24 kuu jooksul ja kuus tuleb tal tasuda 225 eurot. Leping allkirjastatakse 25. aprillil. Soome on kohustatud lepingu järgi kauba väljastama 15 päeva jooksul alates allakirjutamise päevast. Soome saadab kauba 30. aprillil Eestisse ja Eesti saab selle kätte 2. mail.

Eesti ettevõtte esitab maikuu andmetes:

Soomest saabunud kaup väärtusega 5400 eurot

Soome ettevõtte esitab aprillikuu andmetes:

Eestisse lähetatud kaup väärtusega 5400 eurot

Kasutusliising on iga muu liising, millel ei ole finantsliisingu tunnuseid. Kasutusliisingu korral kauba omanik üldjuhul ei vahetu. Kaupa liisitakse teatud aja vältel ja hiljem tagastatakse see liisinguandjale.

Üürimist võib käsitada kui kasutusliisingut.

Kasutusliisingu või üürimise (rentimise) Intrastatis kajastamise alus on sõlmitud lepingu kestus. Kui see on **üle 2 aasta**, siis tuleb liisingut kajastada Intrastatis, kui see on **alla 2 aasta**, siis mitte. Tehingu liigiks tuleb märkida 91.

4.2.7. Kreditarve

Kui andmeid kauba liikumise kohta pole veel esitatud või kui ebakorrektsed arve parandamiseks tehakse kreditarve, tuleb vastava kuu Intrastati andmetes muuta kauba väärtust kreditarve alusel. Kui andmed on juba esitatud, tuleb statistikaametile saata parandus. Kui kreditarve on seotud kliendile tehtava boonuse või allahindlusega, siis seda parandust ei pea hiljem Intrastatis kajastama.

NB! Statistikaametile ei ole vaja parandust saata, kui kreditarvel märgitud summa on alla 5000 euro. Parandada tuleb selle kuu andmeid, millal kaup oli esialgu lähetatud või saadud, vaatamata sellele, et kreditarve võib olla esitatud mitu kuud hiljem.

Kui kreditarve esitatakse majandusüksuse kogu saabunud või lähetatud kauba väärtuse kohta (nt tehakse hinnaalandust vms), mitte ühe konkreetse kauba kohta, siis ei pea seda Intrastatis kajastama.

Näide 1

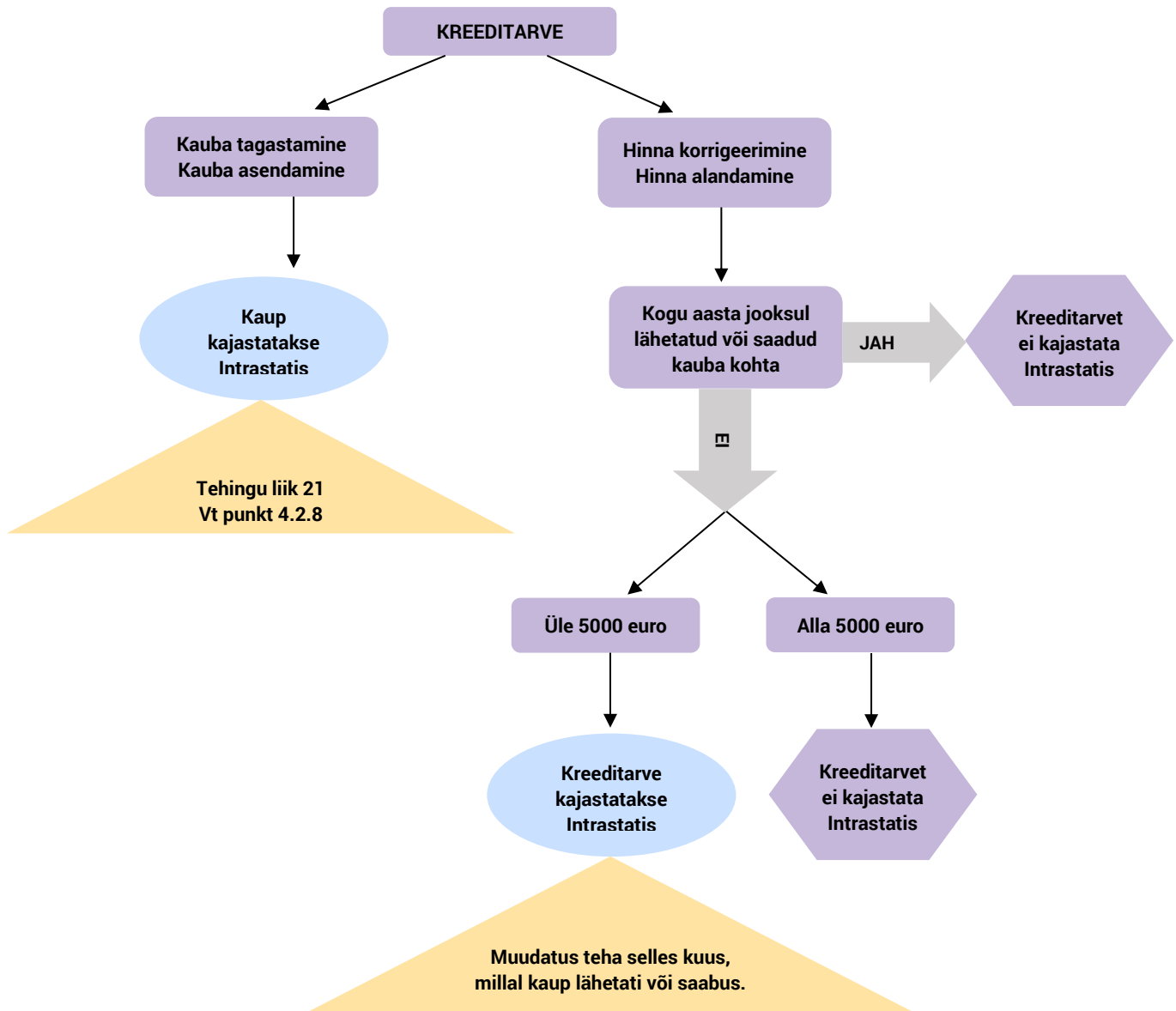
Märtsi lõpus saatis Eesti ettevõtte Soome kaupa, mille väärtus arve järgi oli 100 000 eurot. Mõned kaubad said transportimisel kahjustada. Seda kaupa ei tagastatud, aga Eesti ettevõtte väljastas mais kreditarve 10 000 euro väärtuses.

Eesti ettevõtte peab parandama märtsi andmeid ja näitama kauba väärtuseks 90 000 eurot.

Näide 2

Aasta jooksul on Eesti ettevõtte ostnud Rootsist mitmesugust kaupa. Aasta lõpus tehakse hinnaalandust kogu kaubale, mis on aasta jooksul Rootsist saabunud. Kuna selline parandus ei ole seotud konkreetse kaubaga, siis ei ole vaja Intrastatis parandust teha.

NB! Kreditarvet ei tohi kajastada miinusemärgiga.



4.2.8. Siirdehind

Siirdehind on seotud isikute vahelise tehingu hind. Seotud isikute vahel tehtud tehingu hind peab olema vastavuses omavahel sidumata isikute vahel sarnastel tingimustel tehtava sarnase tehingu hinnaga. Kui siirdehind ei ole turuhinnaga vastavuses, tuleks Intrastatis kajastada siirdehinna asemel turuhind.

Kui andmeid kaubavahetuse kohta pole veel esitatud või kui ebakorrektse arve parandamiseks siirehinda korrigeeritakse, tuleb Intrastatis näidata ikkagi kauba turuhinda. Kui andmed on juba esitatud, tuleb statistikaametile saata parandus.

NB! Statistikaametile ei ole vaja parandust saata, kui siirdehinna parandus on alla 5000 euro. Parandada tuleb selle kuu andmeid, millal kaup oli esialgu lähetatud või saadud.

Näide 1

Märtsis saatis Eesti tütarettevõtte Soome emaettevõttele kaupa, mille siirdehinna väärtus arve järgi oli 100 000 eurot. Hiljem selgus, et siirdehind ei vastanud turuväärtusele, ja Eesti ettevõtte väljastas mais uue arve 200 000 euro väärtuses.

Eesti ettevõtte peab parandama märtsi andmeid ja näitama kauba väärtuseks 200 000 eurot.

4.2.9. Tagasisaatmine ja asendamine

Kauba liikumist selle tagasisaatmisel ja asendamisel tuleb Intrastati küsimustikus kajastada. Kauba andmed lisatakse selle kuu andmetesse, mil kaup tagastati või asendati. Kaupade tagastamisel märgitakse tehingu liigi kood 21 ja tagastatud kauba asendamisel kood 22 ning tagastamata kaupade asendamisel kood 23.

Näide 1

Tagasisaatmine. Märtsis Soomest Eestisse saabunud 500 euro väärtuses kaup saadeti tagasi aprillis. Kui Eesti ettevõtte märkis märtsi andmetes kauba saabumise 500 euro väärtuses, peab ta aprilli andmetes näitama kauba lähetamise samuti 500 euro väärtuses, kuid tehingu liik on sel juhul kaupade tagasisaatmine (kood 21). Kui riknenud kauba saabumist märtsi andmetes ei kajastatud, ei tule ka aprilli andmetes midagi näidata.

Näide 2

Tagasisaadetud kaupade asendamine tasu eest. Soome asendab tagastatud 500 euro väärtuses kauba uuega ja Eesti ettevõtte peab lisaks maksma 50 eurot. Eesti ettevõtte registreerib 550 euro (esialgne hind 500 eurot + juurdemaks 50 eurot) väärtuses asenduskauba saabumise. Tehingu liigiks märgitakse tagasisaadetud kaupade asendamine (kood 22).

Näide 3

Tagasisaadetud kaupade asendamine tasuta. Soome asendab tagastatud kauba uuega ja Eesti ettevõtte ei pea midagi juurde maksma. Eesti ettevõtte registreerib 500 euro (esialgne hind) väärtuses asenduskauba saabumise. Tehingu liigiks märgitakse tagasisaadetud kaupade asendamine (kood 22).

Näide 4

Tagastamata kauba tasuta asendamine. Soome asendab tagastamata kauba uuega ja Eesti ettevõtte ei pea asenduskauba eest midagi maksma. Kui Eesti ettevõtte esitas statistilised andmed juba varem, riknenud kauba saabumisel, siis ei pea ta asenduskauba saabumisel uuesti andmeid esitama. Kui riknenud kauba saabumine ei olnud varem andmetes näidatud, tuleb esitatavates andmetes näidata saabunud kaupa, nagu saabuks see esimest korda.

Näide 5

Tagastamata kauba tasuline asendamine. Soome asendab tagastamata kauba uuega ja Eesti ettevõtte peab asenduskauba eest juurde maksma. Kui Eesti ettevõtte esitas statistilised andmed juba varem, riknenud kauba saabumisel, siis ei pea ta asenduskauba saabumisel uuesti andmeid esitama, kui juurdemakstav summa ei ole oluline. Olulise juurdemaksu korral (üle 5000 euro) tuleb saata statistikaametile parandus. Kui riknenud kauba saabumine ei olnud varem andmetes kajastatud, tuleb esitatavates andmetes näidata saabunud kaupa, nagu saabuks see esimest korda, ja märkida lõplik hind.

Juhul kui majandusüksus peab esitama andmeid ainult kauba saabumise kohta, siis ei ole neid kauba tagasisaatmise kohta vaja esitada. Kui aga majandusüksus peab esitama andmeid ainult kauba lähetamise kohta, ei pea ta andmetes kajastama tagastatud kauba saabumist.

NB! Kui üks ja sama kaup on saabunud ja tagastatud samas aruandekuus, siis pole vaja neid tehinguid Intrastatis näidata.

Kui majandusüksus peab esitama andmeid ainult ühe kaubavoo kohta (lähetamine) ning kaup on lähetatud ja tagastatud ühes kuus, siis tuleks näidata tegelikult lähetatud kauba kogus ja väärtus.

Näide 6

Eesti ettevõtte peab esitama Intrastatis andmeid ainult **kaupade lähetamise** kohta. Ta lähetas märtsis Soome kümme seadet. Viis seadet kümnest läks katki ja need saadeti märtsis Eestisse tagasi. Sellisel juhul peab Eesti ettevõtte märtsis Intrastati kauba lähetamise andmetes näitama viit seadet.

4.2.10. Nõudmiseni varu

Nõudmiseni varu on kaup, mille müüja toimetab ostjaga sõlmitud kokkuleppe aluse teise liikmesriigi lattu ootele, kuni ostja selle kauba laost välja ostab. Ostjale üleandmiseni on kaup müüja omandis.

Kui välisfirma toimetab kaupa Eestisse nõudmiseni varuna ja ta ei ole ennast Eestis käibemaksukohustuslasena maksu- ja tolliametis arvele võtnud, on Intrastati andmete esitamise kohustus sellel, kes kauba laost välja ostab. Kui välisfirma on end maksu- ja tolliametis käibemaksukohustuslasena registreerinud, peab Intrastati andmed esitama välisfirma.

Näide 1

Soome firma saadab kauba Eestis asuvasse lattu nõudmiseni varuna. Eesti majandusüksus võib võtta kaupa laost oma äranägemise järgi, et kasutada seda oma tootmisprotsessis või müüa edasi oma kliendile. Soome firma ei ole ennast Eestis käibemaksukohustuslasena registreerinud. Sel juhul peab Eesti majandusüksus näitama Eestis Intrastati saabumise andmete all kauba saabumise Soomest. Soome ettevõtte kajastab Soomes kauba lähetamise Eestisse.

Näide 2

Soome firma saadab kauba Eestis asuvasse lattu nõudmiseni varuna. Eesti majandusüksus võib võtta kaupa laost oma äranägemise järgi, et kasutada seda oma tootmisprotsessis või müüa edasi oma kliendile. Soome firma on ennast ka Eestis käibemaksukohustuslasena registreerinud. Sel juhul peab Soome firma Eestis näitama Intrastati saabumise andmete all kauba saabumise Soomest ja Soomes kauba lähetamise Eestisse.

4.2.11. E-kaubanduse käibemaksuga maksustamise erikord OSS

Laiendatud erikord OSS hakkas kehtima 2021. aasta 1. juulil. Erikorra rakendamine lihtsustab ettevõtja teises liikmesriigis tekkiva käibemaksukohustuse täitmist. Ettevõtja, kes on valinud erikorra rakendamise, deklareerib teises liikmesriigis tekkiva käibe (e-poe omanik teatud juhul ka Eestis tekkiva käibe) ja tasub käibemaksu **oma riigi maksuhaldurile**.

Väliskaubandusstatistika koostamise metoodika kohaselt on oluline füüsilise kauba liikumine. Kui riiki saabub kaup, siis tuleb majandusüksusel, kes saab Euroopa Liidust kauba, mille maksumuse summa ületab aasta kohta kehtestatud statistilise läve, esitada statistikaametile ka Intrastati kauba saabumise küsimustik.

4.2.12. Töötlemine

Töötlemine on lepingujärgne tegevus, millega luuakse uusi tooteid või muudetakse märkimisväärselt kauba omadusi (nt rõivaste õmblemine, metalli töötlemine, õli rafineerimine, sõidukite monteerimine, vedelike villimine, mõnel juhul kaupade pakendamine, kaupade konserveerimine, vedelike lahjendamine jne).

Kauba lähetamise või saabumise küsimustikus tuleb kajastada need kaubad, mis lähetatakse EL-i riikidesse töötlemiseks või pärast töötlemist, samuti kaubad, mis saabuval sealt töötlemiseks või pärast töötlemist.

Intrastati andmetes ei pea kajastama varuosi, mis on saadetud poolel teel rikki läinud transpordivahendi parandamiseks.

Kui kaubad on saabunud või lähetatud töötlemiseks, siis tuleb küsimustikku märkida nende töötlemiseelne hind. Kui nende kaupade maksumuse kohta ei ole arvet või kui kaubad saadetakse tasuta, tuleks määrata kauba ligikaudne hind. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida kas 41 või 42 vastavalt tehingu liikide klassifikaatorile.

Pärast töötlemist saabunud või lähetatud kaubad peavad küsimustikus olema kajastatud järgmiselt: töötlemiseelne omahind + osutatud teenuse maksumus + lisatud materjali maksumus. Tehingu liigi koodiks tuleb märkida kas 51 või 52 vastavalt tehingu liikide klassifikaatorile.

NB! Töötlemiseks ostetud materjal märgitakse andmetesse tavalise ostuna (tehingu liigi kood 11).

Seestöötlemine – kui kaubad saadeti Eestisse töötlemiseks:

SAABUMINE		LÄHETAMINE	
Materjalid saabuavad:	Tehingu liik	Valmistoodangu lähetamine:	Tehingu liik
EL-i riigist	41	samasse EL-i riiki	51
	42	teise EL-i riiki	52
	42	EL-i välisesse riiki	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 52
	42	Eestisse	Ei kajastata
EL-i välisest riigist	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 42	EL-i riiki	52
	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 41	samasse EL-i välisesse riiki	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 51
	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 42	teise EL-i välisesse riiki	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 52
	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 42	Eestisse	Ei kajastata
Eestist	Ei kajastata	EL-i riiki	52
	Ei kajastata	EL-i välisesse riiki	Intrastatis ei kajastata, tollideklaratsioonil 52

Välistöötlemine – kui kaubad lähetatakse töötlemiseks Eesti majandusüksuse tellimusel:

LÄHETAMINE		SAABUMINE	
Materjalid saabuavad:	Tehingu liik	Valmistoodangu lähetamine:	Tehingu liik
Eestist	41	Eestisse	51
	42	Eestisse teisest EL-i riigist	52
	42	teise riiki	Ei kajastata
	42	jääb riiki, kus toimus töötlemine	Ei kajastata
Mujalt riigist	Ei kajastata	Eestisse	52

Näide 1

Soomest saadeti Eestisse kangas rõivaste õblemiseks. Kangas saadeti Eestisse tasuta (ei esitata arvet). Eestis õmmeldakse rõivad valmis ja saadetakse Soome tagasi. Intrastati küsimustikus näitab Eesti ettevõtte kanga saabumist Eestisse tehingu liigi koodiga 41, märkides kanga turuväärtuse, ning rõivaste lähetamise Soome tehingu liigi koodiga 51, märkides väärtuse järgmiselt: kanga maksumus + teenuse hind + lisatud materjali hind.

Näide 2

Prantsusmaa saadab Eestisse vaatides veini, et see siin pudelitesse villitaks. Villitud vein saadetakse edasi Saksamaale. Intrastatis näitab Eesti ettevõtte veini saabumist Prantsusmaalt tehingu liigi koodiga 42 ja veini lähetamist Saksamaale tehingu liigi koodiga 52, arvestades hinna sisse ka kõik villimisega lisandunud kulutused.

Näide 3

Prantsusmaa saadab Eestisse 500 kg kottides jahu, et see siin pakendataks 0,5 kg pakkidesse. Pakitud jahu saadetakse edasi Soome. Intrastatis näitab Eesti ettevõtte jahu saabumist Prantsusmaalt tehingu liigi koodiga 42 ja jahu lähetamist Soome tehingu liigi koodiga 52, arvestades hinna sisse ka kõik pakendamise lisandunud kulutused.

Näide 4

Prantsusmaa saadab Eestisse kommikarbid, et siin kommikarbid kiletataks. Sellist pakendamist ei tule kajastada Intrastatis.

Näide 5

Soome saadab Eestisse 4000 euro eest metalli töötlemiseks ja siit müüakse kaup 5000 euro eest otse Rootsi. Kauba omanik on Soome ettevõtte, kes pole ennast Eestis registreerinud käibemaksukohustuslasena. Töötlemise eest maksab Soome ettevõtte Eesti ettevõttele 500 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Eestis Intrastati andmetes

Soomest saabunud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42;

Rootsi lähetatud kaupa väärtusega 4500 eurot tehingu liigi koodiga 52.

Soome ettevõtte näitab Soomes

Eestisse lähetatud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42

ja Rootsi ettevõtte näitab Rootsis

Eestist saabunud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 11.

Näide 6

Soome saadab Eestisse 4000 euro eest metalli töötlemiseks ja siit müüakse kaup 5000 euro eest otse Rootsi. Kauba omanik on Soome ettevõtte, kes on ennast registreerinud Eestis ka käibemaksukohustuslasena. Töötlemise eest maksab Soome ettevõtte Eesti ettevõttele 500 eurot.

Eesti ettevõtte näitab Eestis Intrastati andmetes

Soomest saabunud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42.

Soome ettevõtte näitab

Soomes Eestisse lähetatud kaupa väärtusega 4000 eurot tehingu liigi koodiga 42;

Eestis Rootsi lähetatud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 52

ja Rootsi ettevõtte näitab Rootsis

Eestist saabunud kaupa väärtusega 5000 eurot tehingu liigi koodiga 11.

4.2.13. Kauba ladustamine teises liikmesriigis

Kui majandusüksus saadab kauba teise liikmesriigi lattu, et seda edaspidi müüa, tuleb Intrastati andmed esitada mõlemas liikmesriigis – ka juhul, kui kauba lähetamise ajal omanik ei vahetu. Andmed esitatakse ka juhul, kui tütarettevõtte saadab kauba oma emaettevõtte lattu, mis asub teises liikmesriigis.

Kauba ladustamisel teises liikmesriigis märgitakse tehingu liigiks kood 31 või 99.

Tehingu liigi kood 31 hõlmab liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust, kui on teada omandiõiguse üleminek tulevikus või kavatakse seda (näiteks kauba saatmisele teise liikmesriigi lattu järgneb ostu-müügitehing).

Emafirma ja tütarfirmade omavahelises kaubavahetuses märgitakse tehingu liigi koodiks 34, kui toimub omandiõiguse üleminek ilma rahalise tasuta.

Tehingu liigi kood 99 hõlmab liikmesriikide ladude vahelist kaubavahetust. Omandiõiguse üleminekut selles liikmesriigis ei toimu või seda ei kavatseta.

Kui kaup on pärast **ladustamist** müüdud edasi teisele isikule samas riigis, on see riigisisene tehing ja seda ei kajastata Intrastatis.

Kui kaup ei ole veel müüdud, tuleb kauba väärtus määrata ligikaudu.

Aruandeperiood on kauba lähetamise kuu.

Kui majandusüksus saadab kauba teise liikmesriigi lattu hoiule, et kaup muutusteta hiljem tagasi tuua, siis sellist kauba liikumist Intrastati andmetes ei näidata.

4.2.14. Kauba müük koos montaaži ja/või installeerimisega

Kui kaup müüakse koos **montaaži** või **installeerimisega**, siis tuleb Intrastati andmetes näidata ainult kauba maksumus. Kui kaubaarvel ei ole eraldi kauba maksumust, tuleks see määrata ligikaudu.

4.2.15. Internetikaubandus

Kaupa, mida tellitakse, müüakse ja toimetatakse kliendile interneti kaudu, vaadeldakse teenusena ja Intrastatis neid tehinguid näidata ei ole vaja.

Kaup, mis tellitakse ja müüakse kliendile interneti kaudu, kuid mis toimetatakse kohale tavalisel viisil (nt postiga), kajastatakse ka Intrastatis. Eraisikutele müügil märgitakse tehingu liigiks 12 ja ettevõtetele müügil 11.

4.2.16. Kaugmüük (postimüük)

Kauba kaugmüügi all mõeldakse kauba müüki ühenduse territooriumil, kus müüja transpordib või transporditakse tema eest kaubad (välja arvatud uus transpordivahend või paigaldatav/kokkupandav kaup) teise liikmesriiki isikule, kes ei ole selles liikmesriigis registreeritud maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena. Näiteks kuulub siia alla postimüük, müük eraisikutele telefoni, televisiooni, samuti interneti teel. Selliselt müügit makstakse käibemaksu müüja asukohamaa seaduse alusel. Samal ajal on iga liikmesriik kehtestanud sellistele tarnetele piirväärtuse, mille ületamisel on kaugmüügiga tegelev müüja kohustatud ennast registreerima käibemaksukohustuslasena. Eestis on selleks piirväärtuseks kehtestatud kalendriaasta algusest arvates 35 000 eurot ning nimetatud piirmäära ületamise päevast tekib teise liikmesriigi müüjal kohustus ennast registreerida Eestis maksukohustuslasena.

Sellist kauba liikumist tuleb kajastada ka Intrastatis, kui käibemaksukohustusliku majandusüksuse kauba saabumise või lähetamise käive ületab statistilise läve vastavas kaubavoos. Eraisikule müügil tuleb tehingu liigiks märkida 12 ja ettevõtetele müügil 11.

NB! Kui eraisik ei ole tellitud kaubaga rahul ning tagastab selle kaugmüügi müüjale, siis seda tagastust ei pea kajastama Intrastatis, sest tagastaja on eraisik

5. VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKA AVALDAMINE

Väliskaubandusstatistikat avaldatakse pressiteadetes, statistikaameti veebilehel statistika andmebaasis https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus_valiskaubandus ja väljaannetes.

Veebilehe <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/majandus/valiskaubandus> saab

- lugeda väliskaubandusstatistika pressiteateid;
- lugeda elektroonilisi väljaandeid ja väliskaubanduse artikleid;
- kasutada väliskaubanduse rakenduses avaldatud väliskaubandusstatistika andmeid (<https://data.stat.ee/profile/country/ee/>);

Detailsemat infot väliskaubandusstatistika kohta saab tellida veebilehelt <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat>.

Euroopa Liidu riikide väliskaubandusstatistika leiab andmebaasist <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/newxtweb/submitresultsextraction.do>.

Väliskaubandusstatistika avaldamise kalender

Iga kuu

- Väliskaubanduse andmebaasi uuendamine internetis;
- Väliskaubanduse pressiteade üle-eelmise kuu kohta.

LISA

A. KAUBAD JA TEHINGUD, MIDA INTRASTATI KÜSIMUSTIK EI HÕLMA

Intrastati küsimustik ei hõlma järgmisi kaupu ja tehinguid:

- a) seaduslikud maksevahendid ja väärtpaberid;
- b) riiklikud kullavarud;
- c) hädaabisaadetised katastroofiirakondadele;
- d) kaubad, millele on antud diplomaatiline, konsulaar- või analoogne puutumatus;
- e) kaubad ajutiseks kasutamiseks ja pärast seda eeldusel, et on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - 1) töötlemist ei ole kavandatud ega toimu;
 - 2) kõnealuse ajutise kasutamise kestus ei ületa 24 kuud;
 - 3) lähetamist ega saabumist ei tule käibemaksustamise eesmärgil deklareerida kui tarnet või omandamistehingut;
- f) andmekandjatena kasutatavad kaubad, nagu disketid, magnetlindid, kavandid, audio- ja videokassetid, CD-ROM-id nendele salvestatud arvutitarkvaraga, kui see on rendatud teatava kliendi tellimisel või kui see ei ole hõlmatud kaubandustehinguga; samuti eelmise tarne täiendused, st täiendused, mille eest kaubasaajale arvet ei esitata;
- g) järgmised kaubad, kui need ei ole hõlmatud kaubandustehinguga:
 - 1) reklaammaterjal;
 - 2) kaubanäidised;
 - 3) messile või näitusele ajutiselt veetud kaup;
- h) remonti saadetavad ja remondist toodavad kaubad ja nende varuosad. Remont hõlmab kauba algse töö või seisukorra taastamist. Selle eesmärk on lihtsalt hoida kaubad heas töökorras. See võib hõlmata mõningast ümberehitamist või laiendamist, kuid ei muuda mingil viisil kaupade laadi;
- i) kaubad, mida lähetatakse väljaspool statistilist riigi territooriumi paiknevatele riigi relvajõududele, ning teisest liikmesriigist saadud kaubad, mis riigi relvajõud on toimetanud väljapoole statistilist territooriumi; samuti kaubad, mille on liikmesriigi statistilisel territooriumil omandanud või võõrandanud seal paiknevad teise liikmesriigi relvajõud;
- j) kosmoseaparaatide kanderaketid lähetamisel ja saabumisel enne kosmosesse lennutamist ning kosmosesse lennutamise ajal;
- k) kaubad, mis lähetatakse saatkondadele või rahvusvahelistele organisatsioonidele (nt NATO, ÜRO).

B. INTRASTATI REGULEERIVAD ÕIGUSAKTID

Õigusaktid on avaldatud ka veebilehe <https://www.stat.ee/et/intrastat> rubriigis „Õigusaktid“.

B.1. Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise kaubavahetuse määrused

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2152, 27. november 2019, mis käsitleb Euroopa ettevõtlusstatistikat ja millega tunnistatakse kehtetuks kümme ettevõtlusstatistika valdkonna õigusakti.
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/1197, 30. juuli 2020, milles sätestatakse tehnilised spetsifikatsioonid ja kord vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/2152, mis käsitleb Euroopa ettevõtlusstatistikat ning millega tunnistatakse kehtetuks 10 ettevõtlusstatistika valdkonna õigusakti.
- Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1704, 14. juuli 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2152, täpsustades maksu- ja tolliasutuste esitatava statistilise teabe üksikasju ning muutes selle V ja VI lisa
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/1225, 27. juuli 2021, millega määratakse kindlaks andmevahetuse kord Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2152 kohaselt ning muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2020/1197 seoses liiduvälise ekspordi liikmesriigiga ja andmeid esitavate üksuste kohustustega

B.2. Eesti õigusaktid

- **Riikliku statistika seadus**, vastu võetud 10. juunil 2010, avaldatud: RT I, 04.12.2019, 13.
- **Statistikaameti kogutud ja töödeldud andmete kaitse kord**; Vabariigi Valitsuse 2001. aasta 29. jaanuari määrus nr 41; avaldatud: RT I 2001, 14, 63.
- **Statistikaameti 2018.–2022. aastal tehtavate statistikatööde loetelu**, vastu võetud 15.02.2018, avaldatud RT III, 20.02.2018, 4.

C. ARVUTITE JA TARKVARA KLASSIFITSEERIMINE

Kirjeldus

Euroopa kaupade klassifikaatori (CN) grupis **84** ja **85** käsitletavad arvutid, arvutiosad ja tarkvara võib klassifitseerida

- nende funktsiooni järgi;
- nende kujunduse, konstruktsiooni ja jõudluse järgi;
- selle järgi, kas neil on rohkem kui üks funktsioon, kaasa arvatud arvutitega mitteseotud funktsioonid;
- selle järgi, kas nad on terviksüsteemist osa või eraldi seadmed.

See juhend aitab teil klassifitseerida arvuteid ja tarkvara.

Arvutikomplektide klassifitseerimine

Rubriiki **8471** „Automaatsed andmetöötlusseadmed“ – arvutid – klassifitseeruvad masinad, mis peavad suutma teostada kõiki järgmisi operatsioone:

- säilitama tööprogrammi või tööprogramme ja vähemalt programmi täitmiseks vajalikku info;
- olema vabalt programmeeritavad kasutaja nõudmiste järgi;
- sooritama kasutaja määratud aritmeetikatehteid;
- täitma ilma inimese sekkumiseta töötlusprogrammi, olles võimelised töötsükli käigus vastu võetud loogiliste otsustustega modifitseerima töötlusprotsessi.

Grupi **84** juures olev märkus 5a määratleb rubriigi **8471** tähenduses mõistet „automaatsed andmetöötlusseadmed“. Põhimõtteliselt peavad arvutitena klassifitseeritavad kaubad olema suutelised kasutama standardset operatsioonitarkvara ning täitma funktsioone nagu tekstitöötlus ja tabelarvutus. Neis peab olema kõvaketas.

Arvuti võib olla mitmest eraldi seadmest, näiteks klaviatuurist, monitorist, keskseadmest jne koosnev süsteem. Seadet käsitletakse mõningate eranditega arvutisüsteemi osana, kui see vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- on üksnes või peamiselt arvutisüsteemis kasutatavat tüüpi;
- on ühendatav kesktöötlusseadmega (protsessoriga) kas vahetult või ühe või mitme muu ploki kaudu;
- on suuteline vastu võtma ja edastama andmeid selles süsteemis kasutataval kujul (koodi või signaalina).

Klaviatuurid, X-Y-koordinaat-sisendseadmed nagu juhtkangid ja hiireseadmed ning ketassalvestusseadmed peavad vastama vaid kahele viimasele tingimusele, et klassifitseerida neid rubriiki **8471**.

Lauaarvuti- ja tornsüsteemid

Tavalistel lauaarvuti- ja tornsüsteemidel peab olema vähemalt

- kesktöötlusseade – põhiseade või süsteemikast;
- sisendseade – näiteks klahvistik;
- väljundseade – näiteks monitor.

Need võivad sisaldada ka teisi seadmeid nagu printerid ja skannerid. Süsteemi osana käsitletakse ka sisse ehitatud lisasid, näiteks võrgu- ja telekaarte. Lauaarvuti- ja tornsüsteemid klassifitseeritakse kaubakoodi **84714900** alla.

Serverid

Võrgufailiserverid, millel on nii klahvistik kui ka monitor, klassifitseeritakse nagu lauaarvutisüsteemidki kaubakoodi **84714900** alla.

Võrgufailiserverid, millel pole ei klaviatuuri ega monitori, klassifitseeritakse eraldi seadmetena. Põhiseade klassifitseeritakse kaubakoodi **84715000** alla. Kui monitor on olemas (D-sub 15-pin ainult, mitte video), siis klassifitseeritakse see eraldi kaubakoodi **85285210** alla, samal ajal kui klahvistik klassifitseeritakse eraldi kaubakoodi **84716060** alla.

Printeri servereid ja tulemüürisüsteeme ei käsitleta arvutiserveritena, vaid andmesidevahenditena. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **85176200** alla.

Väikesed kaasaskantavad arvutid

Nende hulka kuuluvad sülearvutid ja elektronmärkmikud, millel on sülearvutiga sarnane võimekus. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **84713000** alla, nad peavad kaaluma vähem kui 10 kg ning neil peab olema vähemalt

- kesktöötlusseade,
- klahvistik,
- kuvar,
- programmide laadimise võimalus.

Kaasaskantava arvuti õigesti klassifitseerimiseks vaadake palun ka järgmisi kirjeldusi.

Pihuarvutid

Elektronmärkmikud, millel tavaliselt ei ole klahvistikku. Neil on tavaliselt varem kindlaks määratud funktsioonid nagu päevik või aadressraamat. Nad klassifitseeritakse kaubakoodi **85437090** alla.

Muud kaasaskantavad arvutid

Kaasaskantavad arvutid, mis ei vasta ülaltoodud nõuetele, võivad sisaldada puutetundlikku ekraani, tööstuslikke arvuteid. Maksimaalset kaalu ei ole, kuid ühes korpuses peab olema vähemalt

- kesktöötlusseade,
- sisendseade,
- väljundseade.

Puutetundlikku ekraani käsitletakse tavaliselt nii sisend- kui ka väljundseadmena.

Seda tüüpi kaasaskantavad arvutid klassifitseeritakse kaubakoodi **84714100** alla.

Eraldiasuvate arvutiseadmete klassifitseerimine – kuvarid, ekraanid ja projektorid

Väljundseadmed nagu näiteks kuvarid, ekraanid ja arvutipjektorid klassifitseeritakse eraldi seadmeteks, kui nad ei moodusta osa terviksüsteemist nagu lauaarvuti. Kaubakood, kuhu need klassifitseeritakse, sõltub peamiselt

- nende tüübist, näiteks katoodkiiretoruekraan (CRT) või vedelkristallekraan (LCD);
- nende otstarbest – kas ainult väljundiks või kaht pidi kasutamiseks.

Pange tähele, et kui arvuti kuvarid ja projektorid on eraldi seadmed, siis ei klassifitseerita neid kunagi rubriiki **8471**.

Plasma-, LCD-kuvar ja muud lameekraaniga kuvarid

Tuleb otsustada, kas LCD-kuvar, mis ei ole ühendatud ühegi teise seadmega, klassifitseeritakse alamrubriiki **852852** või kui muu kuvar kaubakoodi **85285900** alla.

Alamrubriik **852852** hõlmab kuvareid, mis on suutelised otse ühenduma rubriiki **8471** kuuluva ja sellega mõeldud kasutamiseks automaatse andmetöötlusseadmega, kuid mis ei ole CRT-kuvar.

Kaubakood **85285900** hõlmab muid eespool mainimata kuvareid.

Selleks, et otsustada, millist kaubakoodi kasutada, on vaja hinnata monitori funktsioone ja jõudlust. Selles hinnangus võib arvesse võtta selliseid tunnuseid nagu kuvasuhe, eraldusvõime, ekraani suurus jne.

Alljärgnevat Euroopa Komisjoni rakendusmäärustes on monitorid klassifitseeritud alamrubriiki **852852** ja **852859**.

Määrus nr 111/2014

Määrus nr 112/2014

Määrus nr 114/2014

Määrus nr 310/2014

Kaubakoodi **85285900** alla klassifitseeritakse kuvarid, mis ei ole võimelised otse arvutist signaali vastu võtma või ei saa üldse arvutist signaali vastu võtta.

Euroopa Komisjoni rakendusmääruses 459/2014 klassifitseeritakse mitmesugused tooted kaubakoodi **85285900** alla kui monitorid. Kaubakoodi **85285900** alla klassifitseeritakse USB-liidest sisaldavad tooted, mis on mõeldud vaid näiteks meediumifailide edastamiseks või heli või video taasesitamiseks USB-mälupulgalt jne. Selliseid tooted on ära toodud määruse lisas I, II ja IV.

Teleri tuunerit sisaldavad LCD- või valgusdiod(LED)kuvarid klassifitseeritakse kui telerite vastuvõtuseadmed vastavalt kaubakoodi **85287240** või **85287280** alla.

Katoodkiiretoruga (CRT) kuvarid klassifitseeritakse kaubakoodi **85284200** või **85284900** alla.

Projektorid

Kaubakoodi **85286200** alla klassifitseeritakse seadmed, mida saab ainult otse ühendada ja mis on mõeldud kasutamiseks rubriiki **8471** kuuluva automaatse andmetöötlusseadmega.

Mitmeotstarbelised projektorid võivad kuvada signaale arvutist ja ka teistest seadmetest, näiteks:

- video- ja DVD-salvestid;
- teleri tuunerid;
- videokaamerad.

Seda tüüpi mitmeotstarbelised projektorid on sageli tuntud kui videoprojektorid. Lameekraaniga projektorid, mis kasutavad selliseid tehnoloogiaid nagu LCD-töötlemine ja digitaalne valguse töötlemine (DLP), ning muud tüüpi (nt CRT) projektorid klassifitseeritakse alamrubriiki **852869**:

- mustvalge seade – **85286920**;
- muud – **85286980**.

LED-videosein

Need on moodulpaneelid, mis on mõeldud vaatamiseks välitingimustes, näiteks staadionil, meelelahutuskohtades jne. Seadmed sisaldavad plaatidest valmistatud mooduleid, iga plaat sisaldab punast, rohelist ja sinist LED-i, paneel on varustatud videoprotsessoriga ja signaaliprotsessoriga, mis võimaldab kuvada pilte ja videoid. Sellised kaubad klassifitseeritakse kaubakoodi **85285299** alla. Kuid LED-plaadid klassifitseeritakse kaubakoodi **85299092** alla olenemata sellest, kas nad on või ei ole ühendatud ilma videoprotsessorita ja seetõttu ei suuda kuvada videoallikat otse ekraanile.

LCD-videosein

Need LCD-moodulid on ette nähtud paigutamiseks mitmele ekraanile, kuni näiteks 5 x 5 m, mõeldud siseruumides kasutamiseks, näiteks videositlus, avalik teave, liikumatu või liikuva pildiga reklaam jne. Integreeritud arvuti on mõeldud video töötlemiseks ja võrgu juhtimiseks. LCD-moodulid klassifitseeritakse kaubakoodi **85285291** alla.

Muud tüüpi ekraanid

Elektroonilised tahvlid klassifitseeritakse kaubakoodi **84716070** alla.

Mitteelektrilised projektsiooniekraanid klassifitseeritakse gruppi **90** kaubakoodi **90106000** alla.

Printerite ja skannerite klassifitseerimine

Printerid ja skannerid klassifitseeritakse eraldi seadmeteks, kui nad ei ole osa terviklikust arvutisüsteemist. Kui printerid (sh multifunktsionaalsed seadmed) on eraldi seadmed, ei klassifitseerita neid kunagi rubriiki **8471**.

Arvuti printerid

Kõik printeritüübid (laser-, tindiprinter, termosiirdeprinter, lintprinter jne) klassifitseeritakse kaubakoodi **84433210** alla, kui nad on mõeldud arvuti väljundseadmeteks. Muud tüüpi printerid klassifitseeritakse kaubakoodi **84433900** alla.

Skannerid

Lame- ja filmiskannerid klassifitseeritakse kaubakoodi **84716070** alla.

Printer ja skanner ühes seadmes

Mitmeotstarbelised masinad, milles on ühendatud laserprinter, skanner, koopiamašin ja mõnikord ka faks, klassifitseeritakse alamrubriiki **844331, 844332** või **844339**.

Tindikassetid

Trükipeaga tindikassetid klassifitseeritakse kaubakoodi **84439910** alla.

Trükipeata tindikassetid klassifitseeritakse grupi **39** kaubakoodi **39233010** alla juhul, kui need on tühjad, grupi **32** rubriiki **3215** juhul, kui need on täidetud. Need kassetid, millel on tinditaseme mõõtmiseks kiip, klassifitseeritakse samuti rubriiki **3215**.

Klahvistike, hiireseadmete ja muude arvuti sisendseadmete klassifitseerimine

Arvuti sisendseadmed, näiteks klahvistikud, klassifitseeritakse eraldi seadmetena, kui need ei ole osa terviklikust arvutisüsteemist.

Arvuti klahvistikud

Arvuti klahvistikud klassifitseeritakse kaubakoodi **84716060** alla.

X-Y koordinaat-sisendseadmed

Sisendseadmed (nt hiireseadmed, juhtkuulid, graafilised tahvlid ja valguspliiatsid) klassifitseeritakse kaubakoodi **84716070** alla. Selle kaubakoodi alla kuuluvad nii tavalised juhtmega seadmed kui ka juhtmeta seadmed.

Elektroonilised tahvlid on samuti sisendseadmed ja need klassifitseeritakse kaubakoodi **84716070** alla.

Arvuti jaoturite, adapterite ja muude võrguseadmete klassifitseerimine

Võrguseadmed sisaldavad masinaid hääle, kujutiste või muude andmete vastuvõtmiseks, teisendamiseks, edastamiseks ja taasesitamiseks. Nende hulka kuuluvad lülitus- ja suunamisseadmed. Kui võrguseadmed on eraldi seadmed, siis ei klassifitseerita neid kunagi rubriiki **8471**.

Kõik alljärgnevad seadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **85176200** alla.

- Modemid, sealhulgas välised modemid ja integraalteenuste digitaalvõrgu (ISDN) adapterid.
- Välised kohtvõrgu (LAN) seadmed, sealhulgas adapterid, sillad ja jaoturid.
- Lairibavõrgu (WAN) seadmed, sealhulgas lüüsid ja ISDN-kaardid.
- Võrgukaardid etherneti, lubaringvõrgu ja muu võrgutehnoloogia jaoks.

Selle kaubakoodi alla klassifitseeritakse ka fikseeritud traadita pääsuseadmed (Wi-Fi), näiteks saatja või vastuvõtja seadmed, mis võimaldavad traadita juurdepääsu püsivõrkudele. Need seadmed võivad olla ka trükkplaadid või terved seadmed, mis on samas korpuses.

Globaalne traadita mobiilsidesüsteem (GSM) ja üldise raadiopakettandmeside (GPRS) moodulid

Saatjad või vastuvõtjad, mis võimaldavad mobiilsidevõrkude kaudu juhtmevaba kaugjuurdepääsu PDA-seadmele (elektronmärkmik). Need kaubad klassifitseeritakse samuti kaubakoodi **85176200** alla.

Pistikühendustega kaablid

Pistikühendustega koaksiaalkaablid klassifitseeritakse kaubakoodi **85442000** alla.

Modemite ja pistikupesade ühendamiseks kasutatavad kaablid klassifitseeritakse kaubakoodi **85444210** alla.

Kuni 1000-voldise pingega kasutatavad andmekaablid ja toitekablid kaubakoodi **85444290** alla.

Arvuti heli-, pildi- ja graafikaseadmete klassifitseerimine

Veebikaamerad ja muud mittesalvestavad digikaamerad klassifitseeritakse kui telekaamerad alamrubriiki **85258** alla. Need on mõeldud kujutiste moodustamiseks, nende edastamiseks teistele seadmetele kaabli või raadio kaudu.

Muud digikaamerad

Kaamerad, mis salvestavad kujutisi mälukaardile või moodulile, kettale, lindile või muule mäluseadmele.

Videovõimekusega liikumatu pildi digikaamerad klassifitseeritakse alamrubriiki **85258** alla, kui need vastavad järgmistele kriteeriumitele.

- Need on võimelised maksimaalse salvestusmahu kasutamisel salvestama 23 kaadrit sekundis kvaliteediga vähemalt 800 x 600 pikslit, vähemalt 30 minutit videot järjest.
- Mõned kaamerad salvestavad videot rohkem kui 30 minutit järjest, kuid ülesvõtted salvestatakse eraldi failidesse, mille kestus on alla 30 minuti. Kui kaamera 30 minuti pärast automaatselt välja ei lülitu, ei mõjuta ülesvõtete jäädvustamine vähem kui 30 minutit kestvates eraldi failides kaamera pideva videosalvestusvõime kestust.

Videokaamerad (digitaalsed videokaamerad) klassifitseeritakse alamrubriiki **85258** alla, kui faile saab automaatselt andmetötlusseadmest või muust välisest seadmest üle kanda USB-liidese või DV-in-liidese abil.

Kui veebikaamerad, digikaamerad ja digitaalsed videokaamerad on eraldi seadmed, ei klassifitseerita neid kunagi rubriiki **8471**.

Kaameraid käsitlevad järgnevad Euroopa Komisjoni rakendusmäärused:

- määrus nr 876/2014;
- määrus nr 1231/2007 (3.–5. punkt);
- määrus nr 1249/2011.

Kõlarid

Kõlarid võivad olla passiivsed või aktiivsed seadmed. Aktiivsetel seadmetel on sees võimendi. Ajamite arvust (igas kastis sisalduvatest valjuhääldi koonustest või ribadest) sõltub kaubakood, kuhu kõlarid klassifitseeritakse.

Kõlarid, millel on igas kastis ainult üks valjuhääldi, klassifitseeritakse kaubakoodi **85182100** alla.

Kõlarid, kus igas kastis on rohkem kui üks valjuhääldi, klassifitseeritakse kaubakoodi **85182200** alla.

Kui kõlar ja mikrofoni on eraldi seadmed, siis ei klassifitseerita neid kunagi rubriiki **8471**.

MP3-mängijad

MP3-mängijad klassifitseeritakse kui helisalvestus- või taasesitusseadmed. Kaubakood, mille järgi need klassifitseeritakse, sõltub sellest, kas neil on või ei ole sisse ehitatud raadio- või videoseade.

Raadiota MP3-mängijad klassifitseeritakse kaubakoodi **85198100** alla. Sisse ehitatud raadioga seadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **85271300** alla. Kui nendega saab videot salvestada või mängida, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85219000** alla, olenemata sellest, kas neil on raadio või mitte.

Graafikakaardid

Need võivad olla elementaarsed 2D graafika adapterid, 2D- või 3D-kaardid või 3D-graafika kiirendid, mis töötavad olemasoleva graafikakaardi kaudu või hõive- või töötlemiskaardi kaudu. Need kaardid klassifitseeritakse kaubakoodi **84718000** alla.

Helikaardid

Helikaardid klassifitseeritakse kaubakoodi **84718000** alla.

Teleri tuunerikaardid

Televisiooni PCI-tuunerikaardi komplektid klassifitseeritakse kaubakoodi **85287111** alla. Ühes korpuses sisalduvad tooted ei ole enam elektroonikaploki ning nad klassifitseeritakse kaubakoodi **85287119** alla.

Muude eraldi arvutiseadmete klassifitseerimine

Muud arvutiosad klassifitseeritakse eraldi seadmetena, kui need ei ole osa terviklikust arvutisüsteemist.

Põhiseadmed

Põhiseadmed või süsteemikastid peaksid sisaldama vähemalt kesktöötlusseadet (CPU) ja põhimälu. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **84715000** alla.

Välised kettaseadmed

Kesksalvestusseade (nt võrkudele mõeldud sõltumatute ketaste liiasmassiiv (RAID)) võib olla magnetketas, lint või optiline kettaseade. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **84717020** alla.

Kettaseadmeta RAID-kontrollerid klassifitseeritakse kaubakoodi **84717098** alla.

Ühes arvutis kasutamiseks mõeldud välised kettaseadmed klassifitseeritakse ketta tüübi järgi nii:

- optilised kettaseadmed (CD-, DVD- ja MO-kettaseadmed (magnetoptilised)) klassifitseeritakse kaubakoodi **84717030** alla sõltumata sellest, kas nad on kirjutuskaitsega või nii loetavad kui kirjutatavad. (CD-kettaseadmed saavad signaale alla laadida CD-ROM-idelt, audio-CD-delt ja foto-CD-delt ning neil on kõrvaklappide, helitugevuse või stardi- või stoppnupu pesa);
- kõvakettaseadmed (k.a teisaldatavad kettaseadmed ja mikrokettaseadmed) klassifitseeritakse kaubakoodi **84717050** alla;
- disketiseadmed (k.a super-disketiseadmed) klassifitseeritakse kaubakoodi **84717070** alla;
- lindiseadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **84717080** alla;
- mälupulgad (*pen drives*) ehk kaasaskantavad USB-mäluseadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **85235110** alla.

CD- ja DVD-paljundusseadmed

Autonoomsed masinad CD- või DVD-ketaste hulgipaljunduseks klassifitseeritakse kaubakoodi **85219000** alla.

Kaardilugejad

Kaubakoodi **84719000** alla klassifitseeritakse järgmist tüüpi kaardilugejad:

- magnetkaardilugejad;
- kiipkaardilugejad (kiipkaardil on sisse ehitatud üks või mitu elektronkiipi (mikroprotsessor, muutmälu ehk RAM või püsिमälu ehk ROM), mis võib sisaldada kontakte, magnetriba või sisse ehitatud antenni, kuid ei sisalda muid aktiivseid või passiivseid ahela elemente);
- mälukaardilugejad, mh Compact Flash, Smart Media, Secure Digital (SD), multimeediumkaart (MMC), mälupulk, XD pildikaart ja PC-kaart.

Globaalse positsioneerimisüsteemi (GPS) moodulid

Nende seadmetega saab kaabli või traadita ühenduse abil kasutada asukoha määramise funktsiooni personaal- ja sülearvutis. Sellised kaubad klassifitseeritakse kaubakoodi **85269120** alla juhul, kui need on kompleksed, või kaubakoodi **85269180** alla, kui need on GPS-i lisa- või abiseadmed.

Välised USB-jaoturid

Need klassifitseeritakse kaubakoodi **85176200** alla.

Pordilukud

Pordilukud on USB-liidesed, mis võimaldavad suhtlemist arvutiga (Bluetoothi või WiFi kaudu). Pordilukud klassifitseeritakse kaubakoodi **85176200** alla.

Kaubakoodi **84718000** alla klassifitseeritakse riistvara krüpteerimiseseadmed, mis on USB-liidese abil ühendatud arvutiga tarkvara desaktiveerimiseks või arvuti andmete kaitsmiseks.

Krüpteerimise turvaseadmed

Need on ligipääsu koodi generaatorid, mis võimaldavad kasutajatel eemalt võrku sisse logida. Neid ei saa arvutiga otse ühendada. Krüpteerimise turvaseadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **85437090** alla.

Sisemiste komponendid ja osade klassifitseerimine

Paljud arvuti osad ja tarvikud klassifitseeritakse rubriiki **8473**. Mõningaid nimetusi käsitletakse siiski terviklike seadmetena, mitte osadena, ja klassifitseeritakse muude rubriikide alla.

Osad

Järgmised nimetused klassifitseeritakse rubriiki **8473** kui osad, mitte kui terviklikud seadmed.

Keskseadmed (CPU-d) koosnevad vähemalt kahest elektronkiibist. Need võivad olla komplektis teatud muude komponentidega, tavaliselt jahuti ja mõnikord ventilaatoriga. Mõned sisaldavad protsessorit. Need seadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **84733020** alla.

Keskseadme jahutid klassifitseeritakse kaubakoodi **84733080** alla.

Emaplaate, mis on osaliselt varustatud keskseadme ja muutmäluga (RAM), käsitletakse elektrooniliste osadena ning klassifitseeritakse kaubakoodi **84733020** alla.

Arvuti korpused (toiteploki ja või ilma) klassifitseeritakse kaubakoodi **84733080** alla.

Minimaalseadmed (*barebone units*) koosnevad tavaliselt arvutikastist, emaplaadist ja toiteploki. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **84733080** alla.

Mälumoodulid, mis on ette nähtud kasutamiseks üksnes või peamiselt rubriigi **8471** arvutite ja arvutiseadmetega, klassifitseeritakse rubriiki **8473**. Mälumoodulid, mis on mõeldud kasutamiseks üksnes või peamiselt koos erinevate rubriikide seadmetega, klassifitseeritakse selle seadme osana. Mälumoodulid, mis on ette nähtud kasutamiseks koos erinevate seadmetega, klassifitseeritakse rubriiki **8548**.

Muutmälu (DRAM) ja metalloksiid-pooljuht (MOS) tehnoloogiaga moodulid (nt üherealine mälumoodul (SIMM) ja kaherealine mälumoodul (DIMM)) klassifitseeritakse kaubakoodi **84733020** alla.

Muud standardsed mälumoodulid (sh säilmälu tüüpi näiteks staatilised muutmälu (SRAM) moodulid) klassifitseeritakse kaubakoodi **84733020** alla.

Komplektised seadmed

Järgmised kaubad klassifitseeritakse erinevate kaubakoodide alla kui komplektised seadmed, mitte kui osad.

Toiteploki (PSU), mis on spetsiaalselt valmistatud ja sobivad kasutamiseks arvutites (näiteks baassüsteemid või printerid) klassifitseeritakse kaubakoodi **85044030** alla.

Personaalarvuti **protsessori ventilaator koos jahutusseadmetega** klassifitseeritakse kaubakoodi **84145915** alla.

Emaplaate, millel on protsessor ja muutmälu, käsitletakse komplektse põhiseadmena ja klassifitseeritakse kaubakoodi **84715000** alla.

Sisemised kettaseadmed klassifitseeritakse kettaseadme tüübi järgi järgmiselt:

- optilised kettaseadmed nagu CD, DVD ja MO klassifitseeritakse kaubakoodi **84717030** alla olenemata sellest, kas need on kirjutuskaitsega või mitte;
- kõvakettaseadmed (sh eemaldatavad kettaseadmed) klassifitseeritakse kaubakoodi **84717050** alla;
- pooljuhtandmekandjate kaardilugejad klassifitseeritakse kaubakoodi **84717098** alla;
- disketiseadmed (sealhulgas super-flopi) klassifitseeritakse kaubakoodi **84717070** alla;
- lindiseadmed klassifitseeritakse kaubakoodi **84717080** alla.

Muud laiendkaardid klassifitseeritakse samuti kui komplektised seadmed, mitte kui osad. Kaubakoodi **84719000** alla klassifitseeritakse järgmist tüüpi laiendkaardid:

- sisend- või väljundkaardid,
- seeria- ja paralleelpordi kaardid,
- USB-kaardid ja adapterid,
- SCSI- (väikearvutisüsteemi liides) ja IDE- (integreeritud programmeerimiskeskond) juhtkaardid.

Muud tüüpi arvuti laiendkaardid klassifitseeritakse samuti selle kaubakoodi alla.

Mälumoodulid, mis on ette nähtud kasutamiseks koos muude masinatega kui rubriigi **8471** arvutite ja arvutiseadmetega, klassifitseeritakse alamrubriiki **854800**.

Seadmed, millel on konkreetne funktsioon, kuid mis ei ole arvutid

Arvuti osa on arvuti lahutamatu osa. Erinevad arvutiosad klassifitseeritakse eraldi seadmeteks, kui nad ei ole osa arvutisüsteemist.

Arvuti lisaseade annab arvutile lisafunktsiooni, kuid ei ole selle lahutamatu osa. See on vahetatav osa või seadis, mis on mõeldud masina kohandamiseks, et

- teha konkreetset toimingut,
- osutada konkreetset teenust,
- suurendada selle tegevusulatust.

Arvutiosade klassifitseerimine

XVI jaotise 2. märkuses sätestatakse (arvuti) osade klassifitseerimise õiguslik alus.

Paljud sisse ehitatud arvutiosad klassifitseeritakse rubriiki **8473**.

Sellesse rubriiki klassifitseeritakse osad arvuti lahutamatud osad, mis kuuluvad konkreetset grupi **84** või **85** rubriiki. Näiteks: kuna koaksiaalkaablit käsitletakse konkreetset rubriigi **8544** all, klassifitseeritakse see sellesse rubriiki ning mitte kui rubriiki kuuluv **8473** arvuti osa. Teatud rubriikide puhul see reegel siiski ei kehti, sest need on määratud osade rubriigid. Need on loetletud **XVI** jaotise märkuses 2a ja on:

- **8409**
- **8431**
- **8448**
- **8466**
- **8473**
- **8487**
- **8503**
- **8522**
- **8529**
- **8538**
- **8548**

Mõned osad sobivad kasutamiseks üksnes või peamiselt teatud tüüpi seadmega või mitme seadmega, mis klassifitseeruvad samasse rubriiki, kuid mida ei käsitleta otseselt üheski grupi **84** või **85** rubriigis. Need klassifitseeritakse kas ühte eespool loetletud rubriiki või samasse rubriiki seadme või seadmetega, millele nad sobivad.

Osad, mis on võrdselt sobivad kasutamiseks üksnes või peamiselt rubriiki **8517** ning rubriiki **8525–8528** klassifitseeruvate kaupadega, klassifitseeritakse alati rubriiki **8517**. See reegel on sätestatud **XVI** jaotise märkuses 2b.

Kõik muud osad, mis sobivad kasutamiseks mitme erinevasse rubriiki klassifitseeruva seadmega, klassifitseeritakse vastavalt vajadusele ühte järgmistest rubriikidest:

- **8409**
- **8431**
- **8448**
- **8466**
- **8473**
- **8503**
- **8522**
- **8529**
- **8538**

Kui ükski ülaltoodud rubriikidest ei sobi, siis klassifitseeritakse need rubriiki **8487** või **8548**. See reegel on sätestatud **XVI** jaotise märkuses 2b.

Arvuti lisaseadmete klassifitseerimine

Paljud arvuti lisaseadmed klassifitseeritakse rubriiki **8473**, mis käsitleb konkreetset seadmete osasid ja lisaseadmeid, ka arvuteid. Arvuti lisaseadmeid käsitlevad vaid mõned gruppide **84** ja **85** rubriigid. Kui nimetus või nimetused, mille jaoks need lisaseadmed on ette nähtud, klassifitseeritakse rubriiki, mis ei hõlma lisaseadmeid, siis klassifitseeritakse lisaseadmed funktsiooni või koosseisu järgi mujale.

Tarkvara klassifitseerimine

Tarkvara klassifitseerimine sõltub andmekandjast, millele see on salvestatud, ning tarkvara olemusest. Andmekandja on:

- CD-, DVD-, laserplaat (laserdisc), miniketas ja muud laserloetavad kettad. Ehkki tootmis- ja salvestus- või kirjutamisprotsessides on erinevusi, on need kõik ehitatud nii, et neid oleks võimalik lugeda mingisuguse varem salvestatud lasersüsteemiga;
- diskett;
- magnetlint;
- magnetribakaardid;
- mälukaardid;
- videomängu konsooli kassetid.

Tollitariifide klassifikatsiooni tõttu kuuluvad tarkvara kategooriate alla:

- programmid ja andmed,
- helisalvestised,
- arvutimängud,
- filmid, pildid ja pildifailid,
- videokonsoolide mängud.

Programmid ja andmed

Nende hulka kuuluvad tekstitöötlusprogrammid, tabeliprogrammid, kompaktkirjastamisprogrammid, maalimis- või joonistamisprogrammid, teekonna planeerijad, entsüklopeediad, ettevõtete või telefonikataloogid, tootekataloogid, seadmedraiverid, süsteemi buut- ja varukettad. Programmid ja andmed klassifitseeritakse selle andmekandja järgi, millele need on salvestatud. Kui need on salvestatud

- CD-le, laserdisk-, minikettale- või muudele laserloetavatele ketastele, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234920** alla;
- DVD-le, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234910** alla;
- magnetlindile või-plaadile, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85232919** alla.

Helisalvestised

Nende hulka kuuluvad muusikakettad, keelekursused, loodushääle salvestised, rääkivad raamatud jne. Helisalvestised klassifitseeritakse selle andmekandja järgi, millele nad on salvestatud. Kui nad on salvestatud

- minikettale, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85232919** alla,
- muud tüüpi laser-loetavale kettale (CD-, SACD- või DVD-kettale), siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234910** või **85234920** alla.

Arvutimängud

Nende hulka kuuluvad lennusimulaatorid, *shoot 'em ups*'id, spordimängud, võidusõidumängud, strateegiamängud jne, mida mängitakse **ainult** arvutis. Arvutimängud klassifitseeritakse selle andmekandja järgi, millele need on salvestatud. Kui need on salvestatud:

- CD-le, laserdisk-, minikettale või muudele laserloetavatele ketastele, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234920** alla;
- magnetplaadile, siis klassifitseeritakse nad kaubakoodi **85232919** alla.

Filmid, pildid ja pildifailid

Nende hulka kuuluvad filmid, videod, foto-CD-d, lõikepildikogud, fotokogud ja karaoke-plaadid. Filmid, pildid ja pildifailid klassifitseeritakse selle andmekandja järgi, millele need on salvestatud. Kui need on salvestatud

- DVD-le, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234910** alla;
- muud tüüpi laser-loetavale kettale, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234920** alla;
- magnetplaadile, siis klassifitseeritakse need kaubakoodi **85232919** alla.

Videokonsoolide mängud

Need klassifitseeritakse selle andmekandja järgi, millele nad on salvestatud. Kui need on salvestatud

- DVD-le, siis klassifitseeritakse nad kaubakoodi **85234910** alla;
- muud tüüpi laser-loetavale kettale, siis klassifitseeritakse nad kaubakoodi **85234920** alla;
- kassetile, siis klassifitseeritakse need grupis **95** koos mängukonsoolidega kaubakoodi **95045000** alla.

Tarkvara mälukaardil ja magnetribakaardil

Mälukaardile salvestatud tarkvara (nt Compact Flash, Smart Media, Secure Digital (SD), multimeediumkaart (MMC), Memory Stick, XD-pildikaart, PC-kaart või PCMCIA-kaart) klassifitseeritakse kaubakoodi **85235200** alla.

Magnetribale salvestatud tarkvara klassifitseeritakse kaubakoodi **85232100** alla.

Tühjade andmekandjate klassifitseerimine

Tühjad andmekandjad on

- CD-, DVD-, minikettad ja muud laserloetavad kettad,
- välmälukaardid,
- magnetlindid ja -kettad,
- välised kõvakettad,
- mikrokettaseadmed,
- magnetplaat, magnetplaadi toorikud ja superflopikettad.

CD-, DVD-, miniketas- ja muud laserloetavad kettad

Tühjad (salvestamata) andmekandjad klassifitseeritakse alamrubriiki **852341**. Ketaste võimsuse järgi klassifitseeritakse need kaubakoodi **85234110**, **85434130** või **85234190** alla.

Tühjad minikettad. Neil kasutatakse salvestamiseks ja kustutamiseks magnetoptilist tehnoloogiat. Neil on magnetkiht ja nad on jäigad magnetkettad. Tühjad minikettad klassifitseeritakse kaubakoodi **85232915** alla.

- Muud tühjad magnetoptilised kettad klassifitseeritakse kaubakoodi **85232915** alla.
- DVD-R-kettad. Nende ketaste tehnoloogia peaks olema CD-R-ketta moodi selle poolest, et neil kasutatakse lasertehnoloogiat nii lugemiseks kui ka kirjutamiseks. DVD-R-kettad klassifitseeritakse alamrubriiki **852341**.

DVD+RW-kettad. Neil kasutatakse salvestamiseks ja kustutamiseks faasimuutmälu tehnoloogiat ning nad klassifitseeritakse alamrubriiki **852341**.

Välmälukaardid

Need kaardid sisaldavad vähemalt kaht mäluvalgale sisse ehitatud mikrokiipi. Need on eri tüüpi välmälukaardid, muuhulgas Compact Flash, Smart Media, Secure Digital (SD), multimeediumkaart (MMC), Memory Stick, XD-pildikaart, PC-kaart ja PCMCIA-kaart. Salvestusteta välmälukaardid klassifitseeritakse kaubakoodi **85235110** alla. Salvestatuna klassifitseeritakse need kaubakoodi **85235190** alla.

Magnetlindid ja kettad

Nende hulka kuuluvad kompaktkassetid, VHS ja mini-DV ning need klassifitseeritakse kaubakoodi **85232915** alla.

Välised kõvakettad – ainult ketas, mitte kogu kettaseade

Sellist tüüpi kettale on tavaliselt varem laaditud mõni tarkvara, seega klassifitseeritakse see kui salvestatud tarkvara kaubakoodi **85238010** alla.

Microdrive-kettad

Need on miniatuursed kõvakettaseadmed, mida saab kasutada PC-kaardi või muu sarnase pesa jaoks. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **84717050** alla.

Magnetplaadid

Nende hulka kuuluvad tavalised standardsed disketid, disketi toorikud ja super-flopikettad, näiteks LS120-tüüpi. Need klassifitseeritakse kaubakoodi **85232915** alla.

Allikas: <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/classifying-computers-software>

D. COVID-19 SEOTUD KAUPADE JA TOODETE KLASSIFITSEERIMINE

	Toote nimetused	KAUPADE / TOODETE KIRJELDUSED	KN koodid
1	Meditisiiniseadmed	Madalama taseme ravi ja intensiivravi respiraatorid	ex 90192000
		Meditisiinilised hingamisaparaadid (kunstliku hingamise aparaadid)	ex 90192020 ex 90192090
		Hapnikuvoolu jaoturid / Voolujaoturid	ex 901920
		Hapnikuravitelgid ja muud hapnikuravi seadmed	ex 90192090
		Kehavälise vereringeaparaadi membraan vere rikastamiseks hapnikuga	ex 90192090
2	Monitorid	Statsionaarsed ja kaasaskantavad patsiendi jälgimissüsteemi monitorid	ex 85285291 ex 85285299 ex 85285900
3	Pumbad	- Peristaltilised toitmispumbad	ex 90189050
		- Infusioonpumbad	ex 90189084
		- Vaakumpumbad	ex 84138100
		Aspitatsioonisondid	ex 90189050
4	Torud	Endotrahheaalsed torud ehk intubatsioonitorud	ex 90189060 ex 90192090
		Steriilsed torud	ex 39172110 kuni ex 39173900
5	Kiivrid	Püsiva positiivrõhu ja mitteinvasiivse ventilatsiooni maskid (CPAP-/NIV-maskid)	ex 90192090
6	NIV näomaskid	Mitteinvasiivse ventilatsiooni näomask/nina-suumask või ninamask	ex 90192090
7	Imemissüsteemid / -masinad	Meditisiinilised imurid	ex 90192090
		Elektrilised meditsiinilised imurid	ex 90184990 ex 90189084 ex 85437090
8	Õhuniisutajad	Õhuniisutajad	ex 8415 ex 85098000 ex 84798997 ex 90192090
9	Larüngoskoobid	Larüngoskoobid	ex 90189020
10	Meditsiinitarbed	- Intubatsioonikomplektid	ex 901890
		- Laparoskoopilised käärid	ex 90181910
		Nõeltega või ilma nõelteta süstlad	901831
		Torukujulised metallnõelad ja õmbluste nõelad	ex 901832
		Nõelad, kateetrid, kanüülid	ex 901839
		Vaskulaarse juurdepääsu komplektid	ex 90189084
11	Jälgimisseadmed – Patsiendi jälgimise seadmed – Elektrilised diagnostikaseadmed	- Intensiivravi kesksed jälgimisseadmed	ex 901890
		- Pulssoksümeetrid	
		- Patsiendi jälgimise seadmed	ex 90181910
		- Elektrilised diagnostikaseadmed	ex 90181990
12	Kaasaskantav ultraheliskanner	Kaasaskantav ultraheliskanner	ex 90181200
13	Elektrokardiograafid	Elektrokardiograafid	ex 90181100
14	Kompuutertomograafid / Skannerid	- Kompuutertomograafid	ex 902212 ex 90221400

	Toote nimetused	KAUPADE / TOODETE KIRJELDUSED	KN koodid
15	Maskid	- Kirurgilised ja ühekordseks kasutamiseks lausriidest näomaskid ning vahetatavate filtritega ja mehaaniliste osadeta tekstiilnäomaskid. See hõlmab ka tahkete osakeste eest kaitsevat N95 respiraatorit.	ex 63079010
			ex 63079093
			ex 63079095
		Kirurgilised maskid	ex 48189010
			ex 48189090
16	Kindad	Bioloogiliste mõjurite eest kaitsvad mehaaniliste osade või vahetatavate filtritega maskid ja silmi või nägu kaitsva visiiriga maskid.	ex 90200010
		Plastkindad	ex 39262000
		Meditsiinilised/kirurgilised kummikindad	40151200
		Muud kummikindad	ex 40151900
		Silmkoelised või heegeldatud impregneeritud plasti või kummiga kindad.	ex 611610
17	Näokaitsed	Tekstiilkindad, v.a silmkoelised või heegeldatud kindad	ex 62160000
18	Prillid / kaitseprillid	- Ühekordsed või korduvkasutatavad näovisiirid	ex 39262000
		- Plastist näokaitsed (katavad rohkem kui silma ümbrust)	ex 39269060
19	Kaitseülkonnad	- Kaitseprillid	ex 90049010
			ex 90049090
20	Jalatsikatted/üleriivad	Vulkaniseeritud kummist rõivad ja rõivamanused (sh kindad) igaks otstarbeks	ex 40159000
		Kaitserõivad	ex 39262000
		- Veekindlad kitlid – eri tüüpi – eri suuruses	ex 48185000
		Rõivad ja rõivamanused	ex 61130010
		Silmkoelisest või heegeldatud kangast rõivad (rubriikide 5903, 5906 ja 5907 kangad)	ex 61130090
		Muud silmkoelised või heegeldatud rõivad	ex 6114
		- Vildist või lausriidest kirurgilised või meditsiinilised impregneeritud, immutatud, pealistatud, kaetud või lamineeritud kaitseriided (kangad rubriikidest 5602 või 5603).	ex 621010
		Vildist või lausriidest kirurgilised või meditsiinilised immutatud, pealistatud, kaetud või lamineeritud kaitseriided (kangad rubriikidest 5602 või 5603). Siia kuuluvad ka lausriidest kahekihilised rõivad.	
		Kummeeritud või kootud kangast impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud kangast muud tekstiilkaitserõivad (kangad rubriikidest 5903, 5906 või 5907).	ex 621020
			ex 621030
			ex 621040
			ex 621050
		- Muud kaitseriided	ex 621132
			ex 621133
			ex 621139
21	Mütsid	Muu kaitseriides (nt kitlid, ülikonnad, põlled, kombinesoonid) kandja kaitsmiseks potentsiaalselt nakkusohtliku materjali eest (v.a silmkoelisest või heegeldatud kangast rõivad)	ex 621142
			ex 621143
			ex 621149
22	Termomeetrid	Jalatsikatted/üleriivad	ex 39269097
			ex 40169997
			ex 48189010
			ex 63079098
23	Kätepesu seep	Nokkmütsid	ex 65050030
		Mütsid ja muud peakatted, igasugusest materjalist juuksevärgud	ex 65050090
		Voodriga, voodrita, kaunistustega või kaunistusteta muud peakatted	ex 6506
24	Termomeetrid	Vahetu lugemiga vedeliktäitega termomeetrid.	ex 90251120
		Siia kuuluvad standardsed elavhõbetermomeetrid.	ex 90251180
		Digitaalsed või infrapuna otsmikutermeetrid	ex 90251900
25	Kätepesu seep	Tualettseep ja orgaanilised pindaktiivsed tooted ning valmistised	ex 34011100
			ex 34011900

	Toote nimetused	KAUPADE / TOODETE KIRJELDUSED	KN koodid
		Seep ja orgaanilised pindaktiivsed tooted ning valmistised	ex 34012010
		Muul kujul seep	ex 34012090
		Orgaanilised katioonaktiivsed ained (v.a seep)	ex 34024100
		Vedeliku või kreemina jaemüügipakendis orgaanilised pindaktiivsed tooted ja valmistised naha pesemiseks, mis sisaldavad või ei sisalda seepi.	ex 34013000
24	Käte desinfitseerimisvahendi dosaator seinale	Käte desinfitseerimisvahendi dosaator seinale	ex 84798997
25	Alkoholi vesilahus liitrites	2207 10: denatureerimata, sisaldab etüülalkoholi vähemalt 80% mahust	ex 22071000
		2207 20: denatureeritud, ükskõik kui kange	ex 22072000
		2208 90: denatureerimata, sisaldab etüülalkoholi alla 80% mahust	ex 22089091 ex 22089099
26	3% vesinikperoksiid liitrites	Vesinikperoksiid, uureaga tahkestatud või tahkestamata	ex 28470000
		Vesinikperoksiid lahtiselt	
	Vesinikperoksiid, mida on lisatud pindade puhastamise desinfitseerimisvahenditesse	Käte desinfitseerimisvahend	ex 380894
		Muud desinfitseerimisvahendid	
27	Haiglakärud	Puuetega inimeste liikumisvahendid (ratastoolid)	ex 87139000
		Kanderaamid ja kanderaamiga käru patsientide transportimiseks haiglates, kliinikutes	ex 94029000
28	RNA-ekstraktorid	RNA-ekstraktorid	ex 902789
29	COVID-19 / Koroonaviiruse testikomplektid / Diagnostilise testi instrumendid	- Koroonaviiruse testikomplektid - Immunoloogilistel reaktsioonidel põhinevad diagnostilised reaktiivid	ex 38221900
		Polümeraasi ahelreaktsiooni (PCR) nukleiinhappetestil põhinevad diagnostilised reaktiivid.	ex 38221900
		Kliiniliste laborite in vitro diagnostikaseadmed	ex 90278990
		Proovivõtukomplektid	ex 901890 ex 902789
		Tampooni ja viiruse säilituslahuse komplekt: komplektis on katsuti, mis sisaldab viiruseproovi säilitamiseks vajalikku söödet, ning puuvillasest või sünteetilisest materjalist otsaga tampoon, millega võetakse proov	ex 38210000
30	Tampoonid	Vatt, marli, sidumismaterjalid, vatitikud jms tooted	ex 30059010 ex 30059099
31	Välihaiglate rajamise varustus	Haiglavoodid	ex 94029000
		Telgid	ex 63062200 ex 63062900
		Plastist telgid	ex 39269097
32	Ravimid/vaktsiinid		
	Ravimid	- Vesinikperoksiid ravimina - Paratsetamool, - Hüdroksüklorokviin, - Lopinaviir/Ritonaviir, - Remdesiviir	ex 30039000 ex 30049000
		- Totsilizumab (segamata, segatud või väljamöödetud doosidena)	ex 30021300 ex 30021400 ex 30021500
	Vaktsiinid	COVID-19 vaktsiinid	30024110
33	Meditsiinilised, kirurgilised ja laboratoorsed sterilisaatorid	Meditsiinilised, kirurgilised ja laboratoorsed sterilisaatorid	ex 84192000
34	Propaan-1-ool (propüülalkohol) ja propaan-2-ool (isopropüülalkohol)	Propaan-1-ool (propüülalkohol) ja propaan-2-ool (isopropüülalkohol)	ex 29051200

	Toote nimetused	KAUPADE / TOODETE KIRJELDUSED	KN koodid
35	Eetrid, eeteralkoholid, eeterfenoolid, eeter-alkoholfenoolid, alkoholperoksiidid, eeterperoksiidid, ketoonperoksiidid	Eetrid, eeteralkoholid, eeterfenoolid, eeter-alkoholfenoolid, alkoholperoksiidid, eeterperoksiidid, ketoonperoksiidid	ex 2909
36	Sipelghape	Sipelghape (ja selle soolad)	ex 29151100 ex 29151200
37	Salitsüülhape	Salitsüülhape ja selle soolad	ex 29182100
38	Rubriigi 5603 kangastest valmistatud ühekordseks kasutamiseks eesriided kirurgiliste protseduuride ajal	Rubriigi 5603 kangastest valmistatud ühekordseks kasutamiseks eesriided kirurgiliste protseduuride ajal	63079092
39	Lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud lamineeritud või lamineerimata riie	Lausriie, impregneeritud, pealistatud, kaetud lamineeritud või lamineerimata riie	ex 56031110 ex 56039490
	Peamiselt lausriidest aluslinad, edasise töötusega	Peamiselt hilisema töötusega lausriidest aluslinad, nt ääristatud servaga aluslinad või mitmekihilised aluslinad, samuti haiglavooditele mõeldud lausriidest aluslinad valmistootena	ex 63079098
40	Kirurgias, meditsiinis ja hügieenis kasutatavad jaemüügiks pakendamata tooted	Paberist voodilina	ex 481890
41	Laboratooriumides, hügieenis ja farmaatsias kasutatavad klaastooted	Laborites, hügieenis ja farmaatsias kasutatavad gradueeritud või gradueerimata, kalibreeritud või kalibreerimata klaastooted	ex 70171000 ex 70172000 ex 70179000
	Laborites, hügieenis ja farmaatsias kasutatavad plasttooted	Laborites, hügieenis ja farmaatsias kasutatavad plasttooted	ex 39269097
42	Voolu kulumõõtur, Thorpe'i toru hapniku jaoks 0-15L/min	Thorpe'i toru voolu kulumõõtur koosneb sisselaske- ja väljalaskeavadest, regulaatorist, klapist ja läbipaistvast kitsenevast mõõtetorust. See sobib ühendamiseks erinevate meditsiiniliste gaasiallikatega, näiteks tsentraliseeritud süsteemi, silindrite, kontsentraatorite või kompressoritega. Standardne (absoluutne, kompenseerimata) ja rõhukompenseeritud voolumõõtuuri versioonid, sobivad konkreetsete vooluvahemike jaoks.	90268020 90268080 90261021 90261081
43	Väljahingatava õhu süsihappegaasisalduse kolorimeetriline detektor	Suurused sobivad lapse ja täiskasvanu endotrahheaalse toruga. Ühekordseks kasutamiseks.	902789
44	Röntgenifotofilmid ja -plaadid	Lameformaadis, valgustamata valgustundlikud	37011000
		Rullides, valgustamata valgustundlikud	37021000
45	Dekontaminatsioon- /desinfitseerimiskoridorid ja -kambrid	Teisaldatavad dekontaminatsioonikambrid, sh pihustusseadmetega telk, ühe väljapääsuga pihustuskamber või läbitav pihustuskoridor, mis on mõeldud inimeste puhtaks uhtumiseks saaste eemaldamise või steriliseerimise eesmärgil	ex 84248970

ex - tähendab, et kauba kirjeldus ei hõlma täielikult koodi kirjeldust (sisu erineb).

E. SÖÖDAVATE PUUVILJADE, MARJADE JA PÄHKLITE KLASSIFITSEERIMINE

Käesolev juhend annab ülevaate söödavate puuviljade, marjade ja pähklite klassifitseerimisest.

Söödavad puuviljad, marjad ja pähklid klassifitseeritakse kombineeritud nomenklatuuris (KN) järgmise alusel:

- perekond või taimeliik, näiteks tsitrusviljad, nagu apelsinid ja greibid
- olek – värske, jahutatud, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud

Mõisted

- **perekond** – sarnaste taimeliikide rühm (ladina ja inglise keeles ainsuses *genus*, mitmuses *genera*), moodustab taime ladinakeelse või botaanilise nime esimese osa
- **õliviljad** – õli tootvad viljad, näiteks maapähklid
- **liik** – perekonna alajaotus, moodustab ladinakeelse või botaanilise nime teise osa
- **vaccinium** – marjapõõsaste perekond, kuhu kuuluvad jõhvikad ja mustikad
- **sort** – tähistab liigi alajaotust

Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid

Külmutatud puuviljad, marjad ja pähklid klassifitseeritakse rubriigi **0811** alla. Need võivad olla kuumtöötlemata või enne külmutamist aurutatud või vees keedetud. Neile võib olla, aga ei pea olema lisatud suhkrut või muid magusaineid. Külmutatud toode on jahutatud alla külmumistemperatuuri kuni läbikülmumiseni.

Kui kaubagrupperi **08** kuuluvat puuviljatoodet ei ole läbi külmutatud, ei saa seda liigitada rubriigi **0811** alla. Külmutatud või osaliselt külmutatud pehme puuvili tuleb klassifitseerida kui jahutatud.

Järgmist tüüpi puuviljad, marjad ja pähklid on rubriigi **0811** all eraldi loetletud:

- maasikad
- vaarikad, murakad, mooruspuumarjad, logani murakad, mustad sõstrad, valged sõstrad, punased sõstrad ja karusmarjad
- jõhvikad ja mustikad
- troopilised puuviljad
- troopilised pähklid

Kuivatatud puuviljad, marjad ja pähklid

Kaubagrupperi **08** kuuluvad mitmesugused kuivatatud puuviljad, marjad ja pähklid. Kui kuivatatud puuvilja, marjade või pähklite omadused jäävad alles, võivad need olla absorbeerinud veidi vedelikku, nii et need on osaliselt rehüdreeritud. Neid võib olla ka töödeldud ühel järgmistest eesmärkidest:

- toote säilitamiseks või stabiliseerimiseks, näiteks mõõduka kuumtöötlemise, sulfureerimise või sorbhappe või kaaliumsorbaadi lisamise teel;
- toote välimuse parandamiseks või säilitamiseks, näiteks taimeõli või väikeses koguses glükoosisiirupi lisamisega.

Külmutatud troopilised puuviljad

Külmutatud puuviljad klassifitseeritakse järgmiste kaubakoodide alla:

- **08119011**
- **08119031**
- **08119085**

Siia kuuluvad troopilised puuviljad, millele võib olla, aga ei pea olema lisatud suhkrut või muid magusaineid. Klassifitseerimisel hõlmavad troopiliste puuviljade alamrubriigid järgmisi puuvilju:

- karamboola
- kašuõun
- guajaav
- jaka
- litši
- mango
- mangostan
- kannatuslille vili
- papaia
- pitaia
- sapotilli ploom
- tamarind

Troopilised pähklid

Külmutatud pähklid klassifitseeritakse järgmiste kaubakoodide alla:

- **08119011**
- **08119031**
- **08119085**

Siia kuuluvad troopilised pähklid, millele võib olla, aga ei pea olema lisatud suhkrut või muid magusaineid. Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud troopilised pähklid klassifitseeritakse kaubakoodi **08129070** alla. Kaubakood **08135031** hõlmab troopiliste pähklite segusid. Klassifitseerimisel hõlmavad troopiliste pähklite kaubakood järgmisi pähkleid:

- beetlipähkel (areekapähkel)
- Brasiilia pähkel
- India pähkel
- kookospähkel
- koolapähkel
- makadaamiapähkel

Värsked või kuivatatud troopilised pähklid, mida ei ole segatud, kuuluvad rubriiki **0801**.

Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud puuviljad, marjad ja pähklid

Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud puuviljad ja pähklid klassifitseeritakse rubriigi **0812** alla. Need ei tohi olla kohe söömiseks kõlblikud. Enne toiduainetööstuses kasutamist säilitatakse neid transportimiseks ja hoiustamiseks tavaliselt lahuses, näiteks gaasilise vääveldioksiidiga, soolvees või väävlisshopus vees. Toiduainetööstuses valmistatakse neist peamiselt moosi. Oluline on, et puuviljad, marjad ja pähklid püsivad selles olekus ja on kohe tarbimiseks kõlbmatud.

Puuviljatooted, mida saab süüa otse purgist, näiteks suhkrustatud kirsid või maasikamoos, **ei ole** lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud ja klassifitseeritakse mujale. Kui neid saab süüa ilma edasise töötlemiseta, klassifitseeritakse nad kaubagruppi **20**.

Söödavate puuviljade, marjade ja pähklite klassifitseerimine ja ladinakeelsed nimetused

Üldnimetus	Sünonüüm	Ladinakeelne nimetus	HS kood
Aed-lansapuu vili		<i>Lansium domesticum</i>	081090
Akiploom		<i>Blighia sapida</i>	081090
Annoona		<i>Annona (erinevad)</i>	081090
Atemoia	Suhkurannoona, kerimoia	<i>Annona cherimolia</i>	081090
Avokaado		<i>Persea americana</i>	080440
Batoko ploom		<i>Flacourtia indica</i>	081090
Etrog		<i>Citrus medica</i> var. <i>etrog</i>	080590
Füüsal		<i>Physalis (erinevad)</i>	081090
Hurmaa	Kakiploom, kaki	<i>Diospyros (erinevad)</i>	081090
Jaka	Tšaka	<i>Artocarpus integrifolia</i>	081090
Jujuub	Kreektürn	<i>Zizyphus jujuba</i>	081090
Kaneelannoona		<i>Annona squamosa</i>	081090
Kannatuslille vili	Granadill, marakuja, (kaubanduses „passioon“ või „passion“)	<i>Passiflora edulis</i>	081090
Karamboola	Tähtvili	<i>Averrhoa carambola</i>	081090
Kiivi		<i>Actinidia chinensis</i>	081050
Kinkan	Kumkvaat, kääbusapelsin	<i>Fortunella (various) Citrus japonica/margarita</i>	081090
Kinoto		<i>Citrus aurantium</i> var. <i>myrtifolia</i>	080590
Kreek		<i>Prunus insititia</i>	080940
Küdoonia (harilik)		<i>Cydonia vulgaris</i>	080820
Leivapuu vili		<i>Artocarpus incisa</i> <i>Artocarpus communis</i>	081090
Maasikapuu vili (harilik)		<i>Arbutus unedo</i>	081090
Maguskirss	(kaubanduses ekslikult „murel“)	<i>Prunus avium</i>	080920
Malaquina (apelsini ja mandariini ristan)			080520
Marmelaadi-pelipuu vili		<i>Aegle marmelos</i>	081090
Melongranadill		<i>Passiflora quadrangularis</i>	081090
Mineola			080520
Mirabell		<i>Prunus domestica</i> var. <i>syriaca</i>	080940
Mispel (harilik astelpihlakas)		<i>Mespilus germanica</i>	081090
Monreale			080520
Nispero		<i>Eriobotrya japonica</i>	081090
Oga-annoona		<i>Annona muricata</i>	081090
Papaia		<i>Carica papaya</i>	080720
Pihlakamarjad		<i>Sorbus aucuparia</i>	081090
Pomel	Pompelmuus	<i>Citrus grandis</i>	080540
Pulasan		<i>Nephelium mutabile</i>	081090
Rambutan		<i>Nephelium lappaceum</i>	080190
Renkloodploom	Väärisploom, renklood-väärisploom	<i>Prunus italica</i>	080940
Sapotill		<i>Achras sapota</i>	081090
Sarapuupähkel	Filbertpähkel, fundukk	<i>Corylus maxima</i>	080221 080222
Tsitron	Näsasidrun	<i>Citrus medica</i>	080590
Tähtvili	Karamboola	<i>Averrhoa carambola</i>	081090
Ugli (greibi ja tangeriini ristan)		<i>Citrus</i>	080520
Vesipähkel (harilik)		<i>Trapa natans</i>	080299

Allikas: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/classifying-edible-fruit-and-nuts>

F. SÖÖDAVATE KÖÖGI- JA JUURVILJADE KLASSIFITSEERIMINE

Käesolev juhend annab ülevaate söödavate köögi- ja juurviljade klassifitseerimisest.

Söödavad köögi- ja juurviljad klassifitseeritakse kombineeritud nomenklatuuris (KN) järgmise alusel:

- perekond või taimeliik, näiteks *Brassica*, kuhu kuuluvad spargelkapsas ja peakapsas
- olek – värske, jahutatud, külmutatud, kuivatatud või lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud
- kasutusotstarve, näiteks loomasöödaks mõeldud tooted ja farmaatsias või muul sarnasel otstarbel kasutavad ürdid on hõlmatud mujal

Mõisted

- **laugud** – köögiviljad, mis kuuluvad perekonda *Allium*, näiteks harilik sibul, šalottsibul, porrulauk ja küüslauk (vt allpool)
- **kapsasrohud** – köögiviljad, mis kuuluvad perekonda *Brassica*, näiteks peakapsas, lehtkapsas, rooskapsas ja lillkapsas
- **perekond** – sarnaste taimeliikide rühm (ladina ja inglise keeles ainsuses *genus*, mitmuses *genera*), moodustab taime ladinakeelse või botaanilise nime esimese osa
- **kaunviljad** – köögiviljad, mis kuuluvad perekonda *Leguminosae*, näiteks herved (*pisum*), oad (*phaseolus* ja *vigna*) ja läätsed (*lens*)
- **liik** – perekonna alajaotus, moodustab ladinakeelse või botaanilise nime teise osa
- **sort** – tähistab liigi alajaotust

Külmutatud köögiviljad

Külmutatud köögiviljad klassifitseeritakse rubriigi **0710** alla. Need võivad olla kuumtöötlemata või enne külmutamist aurutatud või vees keedetud.

Külmutatud köögivilju tuleb säilitada temperatuuril alla $-12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Temperatuur peab olema kogu tootes ühtlane, et tagada toote läbikülmumine.

Kui toode ei ole külmutatud temperatuurini $-12\text{ }^{\circ}\text{C}$, ei saa seda liigitada rubriigi **0710** alla, vaid see tuleb klassifitseerida kui värske või jahutatud. Eelkõige tuleb rubriigi **0703** (värske või jahutatud) alla liigitada tooted, mille kirjeldus on „külmutatud küüslauk“, kui nad ei vasta külmutamistemperatuuri nõudele.

Peale köögiviljade, mis on alamrubriikides **071010** kuni **071090** eraldi välja toodud, liigitatakse rubriigi **0710** alla ka järgmised viljad, kui need on külmutatud nõutud temperatuurini:

- trühvliid
- kapparid
- kabatšokid ja kõrvitsad
- baklažaanid
- apteegitill ja salatkress
- teatud ürdid, näiteks petersell ja aed-harakputk

Juured ja mugulad

Teatud juured ja mugulad, millel on kõrge tärklise- või inuliinisaldus, klassifitseeritakse rubriiki **0714**. (Inuliin on looduslikult esinev süsivesik, mis eraldub teatud juurtest). Selle rubriigi alla liigitatakse järgmised tooted:

- maniokk (või kassaava)
- bataadid
- maapirnid
- maranta
- saalep (kõpaliste kuivatatud juurtest valmistatud jahu)
- saagopalmi säsi

Need tooted võivad olla koorega või kooreta. Nad võivad olla värsked, jahutatud, külmutatud või kuivatatud, tükeldamata või tükeldatud või graanulitena. Kaubakoodi **07141098** alla klassifitseeritakse maniokijahu graanulid. Veega segamisel peab vähemalt 95 protsenti graanuli massist (arvutatuna kuivainest) läbima 2 mm suuruse võrgusilmaga metalltraadist sõela.

Hiina alss

Rubriik **0714** hõlmab ka hiina alssi. Kuigi selle tärglisesisaldus ei ole suur, liigitatakse hiina alss siia suure inuliinisisalduse tõttu. Samal ajal klassifitseeritakse vesipähklite sort *Caltrop* pähkliteks kaubagrupi **08** rubriigis **0802**.

Kaunviljad

Värsked või jahutatud kaunviljad liigitatakse rubriigi **0708** alla ja kuivatatud kaunviljad rubriigi **0713** alla. Kuivatatud tooted on rubriigis hõlmatud olenemata sellest, kas need on mõeldud toiduks või külvamiseks.

Nendesse rubriikidesse kuuluvad järgmised kaunviljad:

- herved (pisum sativum)
- oad (vigna ja phaseolus)
- põldoad (vicia faba)
- kikerherved
- läätsed

Osa kaunvilju ei kuulu kaubagruppi **07** ja liigitatakse mujale. Näiteks sojaoad klassifitseeritakse kaubagrupis **12** rubriigi **1201** alla. Jaanikaunad liigitatakse samas grupis rubriigi **1212** alla.

Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud juurviljad

Lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud juurviljad klassifitseeritakse rubriigi **0711** alla. Need **ei tohi olla** kohe söömiseks kõlblikud. Enne toiduainetööstuses kasutamist säilitatakse neid transportimiseks ja hoiustamiseks tavaliselt pakituna vahtidesse ja tünnesse. Nad on toorained. Oluline on, et juurviljad püsivad selles olekus ja on kohe tarbimiseks kõlbmatud.

Konserveerimisreegel tähendab, et köögivilju, nagu oliivid või kornišonid, mida on soolvees või äädikas marineeritud (ja mida saab süüa otse purgist), **ei ole** lühiajaliseks säilitamiseks konserveeritud ja need klassifitseeritakse mujale. Kui neid saab süüa edasise töötlemiseta, klassifitseeritakse nad kaubagruppi **20** rubriikide **2001, 2002, 2003** või **2005** alla.

Ürdid ja vürtsid

Ürtide jaoks ei ole ühtset rubriiki, kuhu need klassifitseerida. Nad võivad kuuluda kaubagruppidesse **07, 09** või **12** olenevalt nende otstarbest ja taime osast, kust nad on saadud. Näiteks lehed ja seemned liigitatakse eri grupi alla.

7. grupis hõlmatud ürdid

Mõned ürdid liigitatakse köögiviljadeks ja on klassifitseeritud kaubagrupis **07** rubriikides **0709** kuni **0712**. Nende hulka kuuluvad:

- petersell
- aed-harakputk
- estragon
- aedkoriandri lehed
- tillilehed
- aedmajoraan

9. grupis hõlmatud ürdid

Mõned ürdid liigitatakse vürtsideks ja on klassifitseeritud kaubagrupis **09**. Nende hulka kuuluvad:

- tüümian
- loorberilehed
- tilliseemned
- koriandriseemned
- köömned

12. grupis hõlmatud ürdid

Kaubagrupperi 12 kuuluvad ürdid, mis on klassifitseeritud rubriigi 1211 alla kui taimeliigid, mida kasutatakse parfümeerias ja farmaatsias või insektitsiididena, fungitsiididena vms otstarbel. Nende hulka kuuluvad:

- vürtsbasiilik
- harilik kurgirohi
- iisop
- münt
- rosmariin
- aedruut
- hariliku žensenni juured
- salvei
- harilik pune (oregano)

Paljusid neist ürtidest kasutatakse ka söögivalmistamisel, aga neid ei tohi klassifitseerida köögiviljadena kaubagrupperi 07 alla, vaid tuleb alati liigitada rubriigi 1211 alla.

Söödavate köögi- ja juurviljade klassifitseerimine ja ladinakeelsed nimetused

Üldnimetus	Sünonüüm	Ladinakeelne nimetus	HS kood
aed-harakputk (mugulateta)		<i>Anthriscus cerefolium</i>	070990
aedmajoraan (kuivatatud)	vorstirohi	<i>Origanum majorana</i> <i>Majorana hortensis</i>	071290
aedmajoraan (värske)	vorstirohi	<i>Origanum majorana</i> <i>Majorana hortensis</i>	070990
aedmalts		<i>Atriplex hortensis</i>	070970
aed-moorputk	pastinaak	<i>Pastinaca sativa</i>	070690
aed-mustjuur		<i>Scorzonera hispanica</i>	070690
aedpetersell		<i>Petroselinum crispum</i>	070990
aed-piimjuur		<i>Tragopogon porrifolius</i>	070690
artišokk (harilik)		<i>Cynara scolymus</i>	070910
baklažaan (harilik)	harilik pommu	<i>Solanum melongena</i>	0709 või 0710
bambus (harilik)		<i>Bambusa vulgaris</i>	070990
söödav lehistähkbambus	mosoo	<i>Phyllostachys pubescens</i>	
bataat	maguskartul	<i>Ipomoea batatas</i>	071420
dioskoor		<i>Dioscorea (erinevad)</i>	071490
endiivia	kähar endiiviasigur	<i>Cichorium endivia</i> var. <i>crispum</i>	070529
estragon	estragonpuju	<i>Artemisia dracunculus</i>	070990
hapu oblikas		<i>Rumex acetosa</i>	070990
hiina alss		<i>Eleocharis dulcis</i> või <i>Eleocharis tuberosa</i>	071490
hiina kapsas	hiina lehtnaeris paksoi	<i>Brassica chinensis</i>	070490
hiina lehtnaeris	hiina kapsas paksoi	<i>Brassica chinensis</i>	070490
india lootos		<i>Nelumbium nucifera</i>	071490
juurpetersell		<i>Petroselinum crispum</i> var. <i>tuberosum</i>	070990
jänesekapsas		<i>Oxalis crenata</i>	070990
kabatšokk	suvikõrvits, rullkõrvits, melonkõrvits	<i>Curcubita pepo</i> var. <i>medullosa</i>	070990
kevad sibul		<i>Allium cepa</i>	070310
kõrvits (harilik)		<i>Curcubita pepo</i>	070990
kõrvitsalised		<i>mitmesugused</i>	070990
kähar peakapsas	savoia kapsas	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>bullata</i>	070490
lehtpeet	mangold	<i>Beta vulgaris</i>	070990
lobauba	lablab	<i>Dolichos lablab</i>	070890
maapirn	mugul-päevalill topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i>	071490

Üldnimetus	Sünonüüm	Ladinakeelne nimetus	HS kood
magus jõgiputk		<i>Sium sisarum</i>	070990
malanga kollavõhk		<i>Xanthosoma sagittifolium</i>	071490
merikapsas		<i>Crambe maritima</i>	070990
metslauk		<i>Allium scorodoprasum</i>	070390
mugul-nõianõges	nõiakartul	<i>Stachys sieboldii</i> <i>Stachys affinis</i>	070690
mugul-varesputk		<i>Chaerophyllum</i>	070690
mägi-piparrohi	aed-piparrohi	<i>Satureja montana</i> <i>Satureja hortensis</i>	070990
okra	söödav muskushibisk	<i>Hibiscus esculentus</i>	070990
paksoi	hiina kapsas, hiina lehtnaeris	<i>Brassica chinensis</i>	070990
pekingi lehtnaeris	pekingi kapsas, petsai, kaubanduses "hiina kapsas"	<i>Brassica pekinensis</i>	070490
portulak		<i>Portulaca</i>	070990
põldsoja	põld-sojauba karvane soja, karvane sojauba kultuursoja, kultuur-sojauba, munguba	<i>Glycine max</i> <i>Phaseolus aureus</i>	070990
rabarber (harilik)		<i>Rheum rhaponticum</i>	070990
roheline spargelkapsas – pead	roheline asparkapsas roheline brokoli	<i>Brassica oleracea</i>	070410
roheline spargelkapsas – võrsed	roheline asparkapsas roheline brokoli	<i>Brassica oleracea</i>	070490
spinatoblikas		<i>Rumex patienta</i>	070990
taro	harilik taro, vihmataro, põuataro	<i>Colocasia esculenta</i> <i>Colocasia antiquorum</i>	071490
tuumkõrvits		<i>Sechium edule</i>	070990
tõlvkõrvits (kõögivili)		<i>Cucurbita pepo var. medullosa</i>	070990
viinamäelauk		<i>Allium ampeloprasum</i>	070390
ürt-allikkerss	kaubanduses ja kulinaarias: vesikress, väikeselehine allikkerss	<i>Nasturtium officinale</i> <i>Nasturtium microphyllum</i>	070990

Allikas: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/classifying-edible-vegetable-roots>

G. ÜHENDUSE VÄLISKAUBANDUSSTATISTIKAS JA LIKMESRIIKIDEVAHELISE KAUBANDUSE STATISTIKAS KASUTATAV RIIKIDE JA TERRITOORIUMIDE NOMENKLATUUR (GEONOM)

Eestikeelne nimi	Kood
Afganistan	AF
Albaania	AL
Alžeeria	DZ
Ameerika Samoa	AS
Ameerika Ühendriigid (k.a Puerto Rico)	US
Andorra	AD
Angola	AO
Anguilla	AI
Antarktika	AQ
Antigua ja Barbuda	AG
Aomen	MO
Araabia Ühendemiraadid	AE
Argentina	AR
Armeenia	AM
Aruba	AW
Aserbaidžaan	AZ
Austraalia	AU
Austria	AT
Bahama	BS
Bahrein	BH
Bangladesh	BD
Barbados	BB
Belau	PW
Belgia	BE
Belize	BZ
Benin	BJ
Bermuda	BM
Bhutan	BT
Boliivia	BO
Bonaire, Sint Eustatius ja Saba	BQ
Bosnia ja Hertsegoviina	BA
Botswana	BW
Bouvet' saar	BV
Brasiilia	BR
Briti India ookeani ala	IO
Briti Neitsisaared	VG
Brunei Darussalam	BN
Bulgaaria	BG
Burkina Faso	BF
Burundi	BI
Cabo Verde (Roheneemesaared)	CV
Ceuta	XC
Colombia	CO
Cooki saared	CK
Costa Rica	CR
Côte d'Ivoire (Elevandiluurannik)	CI
Curaçao	CW
Djibouti	DJ
Dominica	DM
Dominikaani Vabariik	DO
Ecuador	EC
Eesti	EE
Egiptus	EG

Eestikeelne nimi	Kood
Ekvatoriaal-Guinea	GQ
El Salvador	SV
Eritrea	ER
eSvatini (Svaasimaa)	SZ
Etioopia	ET
Falklandi (Malviini) saared	FK
Fidži	FJ
Filipiinid	PH
Fääri saared	FO
Gabon	GA
Gambia	GM
Ghana	GH
Gibraltar	GI
Grenada	GD
Gruusia	GE
Gröönimaa	GL
Guam	GU
Guatemala	GT
Guinea	GN
Guinea-Bissau	GW
Guyana	GY
Haiti	HT
Heard ja McDonald	HM
Hiina	CN
Hispaania (k.a Balearid, Kanaari saared)	ES
Holland	NL
Honduras	HN
Hongkong	HK
Horvaatia	HR
Iirimaa	IE
Israael	IL
India	IN
Indoneesia	ID
Iraak	IQ
Iraan	IR
Island	IS
Itaalia (k.a Sitsiilia, Sardiinia, Itaalia veeterritoorium Lugano järves, Livigno haldusüksused)	IT
Jaapan	JP
Jamaica	JM
Jeemen	YE
Jordaania	JO
Jõulusaar	CX
Kaimanisaared	KY
Kambodža	KH
Kamerun	CM
Kanada	CA
Kasahstan	KZ
Katar	QA
Kenya	KE
Kesk-Aafrika Vabariik	CF
Kiribati	KI

Eestikeelne nimi	Kood
Komoorid	KM
Kongo	CG
Kongo DV	CD
Kookossaared (Keelingi saared)	CC
Kosovo	XK
Kreeka (k.a Áthose mägi)	GR
Kuuba	CU
Kuveit	KW
Kõrgõzstan	KG
Küpros (k.a Briti sõjaväebaaside alad, Akrotiri ja Dhekelia)	CY
Laos	LA
Leedu	LT
Lesotho	LS
Libeeria	LR
Liechtenstein	LI
Liibanon	LB
Liibüa	LY
Luksemburg	LU
Lõuna-Korea	KR
Lõuna-Aafrika Vabariik	ZA
Lõuna-Georgia ja Lõuna- Sandwichi saared	GS
Lõuna-Sudaan	SS
Lääne-Sahara	EH
Läti	LV
Madagaskar	MG
Malaisia	MY
Malawi	MW
Maldiivid	MV
Mali	ML
Malta	MT
Maroko	MA
Marshalli saared	MH
Mauritaania	MR
Mauritius	MU
Mehhiko	MX
Melilla	XL
Mikroneesia	FM
Moldova	MD
Mongoolia	MN
Montenegro	ME
Montserrat	MS
Mosambiik	MZ
Myanmar (Birma)	MM
Namiibia	NA
Nauru	NR
Nepal	NP
Nicaragua	NI
Nigeeria	NG
Niger	NE
Niue	NU
Norfolk	NF
Norra	NO
Omaan	OM
Paapua Uus-Guinea	PG
Pakistan	PK
Palestiina okupeeritud ala	PS
Panama	PA
Panama	PA

Eestikeelne nimi	Kood
Paraguay	PY
Peruu	PE
Pitcairn	PN
Poola	PL
Portugal (k.a Madeira ja Assoorid)	PT
Prantsuse Lõunaalad	TF
Prantsuse Polüneesia	PF
Prantsusmaa (k.a Korsika, Monaco, Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Réunion, Martinique, Mayotte ja Saint-Martin)	FR
Põhja-lirimaa (Ühendkuningriik)	XI
Põhja-Korea	KP
Põhja-Makedoonia	MK
Põhja-Mariaanid	MP
Püha Tool (Vatikan)	VA
Rootsi	SE
Rumeenia	RO
Rwanda	RW
Saalomoni Saared	SB
Saint-Barthélemy	BL
Saint Helena	SH
Saint Kitts ja Nevis	KN
Saint Lucia	LC
Saint-Pierre ja Miquelon	PM
Saint Vincent ja Grenadiinid	VC
Saksamaa (k.a Helgoland)	DE
Sambia	ZM
Samoa	WS
San Marino	SM
São Tomé ja Príncipe	ST
Saudi Araabia	SA
Seišellid	SC
Senegal	SN
Serbia	XS
Sierra Leone	SL
Singapur	SG
Sint-Maarten (Madalmaadele kuuluv osa)	SX
Slovakkia	SK
Sloveenia	SI
Somaalia	SO
Soome (k.a Ahvenamaa)	FI
Sri Lanka	LK
Sudaan	SD
Suriname	SR
Süüria	SY
Šveits	CH
Zimbabwe	ZW
Taani	DK
Tadžikistan	TJ
Tai	TH
Taiwan	TW
Tansaania	TZ
Timor-Leste	TL
Togo	TG
Tokelau	TK
Tonga	TO
Trinidad ja Tobago	TT
Tšaad	TD

Eestikeelne nimi	Kood
Tšehhi	CZ
Tšiili	CL
Tuneesia	TN
Turks ja Caicos	TC
Tuvalu	TV
Türgi	TR
Türkmenistan	TM
Uganda	UG
Ukraina	UA
Ungari	HU
Uruguay	UY
USA Neitsisaared	VI
Usbekistan	UZ
Uus-Kaledoonia	NC
Uus-Meremaa	NZ
Valgevene	BY
Wallis ja Futuna	WF
Vanuatu	VU
Venemaa	RU
Venezuela	VE
Vietnam	VN
Ühendkuningriik (k.a Man, Kanalisaared)	GB
Ühendkuningriik (v.a Põhja-lirimaa)	XU
Ühendriikide hajasaared	UM
Mujal nimetamata territooriumid	XY
Avameri	QP
Laevade ja lennukite kütuse- ja toiduvarud	QQ

Eestikeelne nimi	Kood
Laevade ja lennukite kütuse- ja toiduvarud ühendusesiseses kaubanduses	QR
Laevade ja lennukite kütuse- ja toiduvarud kauplemisel kolmandate riikidega	QS
Määratlemata riigid ja territooriumid	QU
Euroopa Liidu siseses kaubanduses määratlemata riigid ja territooriumid	QV
Euroopa Liidu välises kaubanduses määratlemata riigid ja territooriumid	QW
Ärilistel või sõjalistel põhjustel määratlemata riigid ja territooriumid	QX
Euroopa Liidu siseses kaubanduses ärilistel või sõjalistel põhjustel täpsustamata riigid ja territooriumid	QY
Euroopa Liidu välises kaubanduses ärilistel või sõjalistel põhjustel määratlemata riigid ja territooriumid	QZ
Määramata	XX
Euroopa Liit	EU

H. EUROOPA LIIDU RIIKIDE TERRITOORIUMIDE NIMEKIRI

	Käibemaksu- territoorium	Tolli- territoorium	Statistiline territoorium	Kajastamine Intrastatis
Austria (AT)	jah	jah	jah	jah
Belgia (BE)	jah	jah	jah	jah
Bulgaaria (BG)	jah	jah	jah	jah
Eesti (EE)	jah	jah	jah	jah
Hispaania, k.a Baleaarid (ES)	jah	jah	jah	jah
Kanaari saared (ES)	ei	jah	jah (1)	ei
Ceuta (XC)	ei	ei	jah (1)	ei
Melilla (XL)	ei	ei	jah (1)	ei
Holland (NL)	jah	jah	jah	jah
Horvaatia (HR)	jah	jah	jah	jah
Iirimaa (IE)	jah	jah	jah	jah
Itaalia, k.a Sitsiilia ja Sardiinia (IT)	jah	jah	jah	jah
Livigno omavalitsused (IT)	ei	ei	jah (1)	ei
Campione d'Italia (CH)	ei	ei	jah (1)	ei
Lugano järv (IT)	ei	ei	jah (1)	ei
Kreeka (GR)	jah	jah	jah	jah
Áthose mägi (GR)	ei	jah	jah (1)	ei (aktsiisikaup), jah (muu kaup)
Küpros, k.a Briti sõjaväebaaside alad, Akrotiri ja Dhekelia (CY)	jah	jah	jah	jah
Leedu (LT)	jah	jah	jah	jah
Luksemburg (LU)	jah	jah	jah	jah
Läti (LV)	jah	jah	jah	jah
Malta (MT)	jah	jah	jah	jah
Poola (PL)	jah	jah	jah	jah
Portugal, k.a Assoorid ja Madeira (PT)	jah	jah	jah	jah
Prantsusmaa, k.a Korsika ja Monaco (FR)	jah	jah	jah	jah
Guadeloupe (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Martinique (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Prantuse Guajaana (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Réunion (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Mayotte (FR) (2)	ei	jah	jah (1)	ei
Saint-Martin (Prantsuse osa) (FR)	ei	jah	jah (1)	ei
Uus-Kaledoonia (NC)	ei	ei	ei	ei
Wallis ja Futuna (WF)	ei	ei	ei	ei
Prantsuse Polüneesia (PF)	ei	ei	ei	ei
Saint-Barthélemy (BL)	ei	ei	ei	ei
Saint-Pierre ja Miquelon (PM)	ei	ei	ei	ei
Prantsuse Antarktika ja Lõunaalad (TF)	ei	ei	ei	ei
Põhja-Iirimaa (XI)	jah	jah	jah	jah
Rootsi (SE)	jah	jah	jah	jah
Rumeenia (RU)	jah	jah	jah	jah
Saksamaa (DE)	jah	jah	jah	jah
Helgoland (DE)	ei	ei	jah (1)	ei
Büdingen (CH)	ei	ei	jah (1)	ei
San Marino (SM) (3)	jah/ei	ei	ei	ei
Slovakkia (SK)	jah	jah	jah	jah
Sloveenia (SI)	jah	jah	jah	jah
Soome (FI)	jah	jah	jah	jah
Ahvenamaa (FI)	ei	jah	jah (1)	ei
Taani (DK)	jah	jah	jah	jah
Fääri saared (FO)	ei	ei	ei	ei
Gröönimaa (GL)	ei	ei	ei	ei
Tšehhi (CZ)	jah	jah	jah	jah
Ungari (HU)	jah	jah	jah	jah

(1) Euroopa Liidu väliskaubandusstatistika statistiline teave saadakse tollideklaratsioonide kaudu.

(2) Mayotte on alates 1. jaanuarist 2014 Prantsusmaa statistilise territooriumi osa.

(3) San Marino on loonud Euroopa Liiduga tolliliidu.

SISUJUHT

A

andmete parandamine	11
aruandeperiood	13
arvutid	40
asendamine	32
avaldamine	37

B

bartertehing	29
--------------------	----

C

CSV-fail	10
----------------	----

D

deklarant	9, 24, 25
-----------------	-----------

E

eksport	5
elektrienergia	23
erikaubad	19
eritehingud	24
eSTAT	10
Extrastat	5

F

finantsliising	30
----------------------	----

G

GEONOM	13, 16, 62
--------------	------------

I

import	5
installeerimine	35
internetikaubandus	35
Intrastat	5, 6

J

juriidiline omanik	19
jäätmed	23

K

kasutusliising	30
kauba kogus	17
kaubaarve summa	18
kaubakood	16
kaubanäidised	38
kaudne eksport	25
kaudne import	24
kaudne kaubandus	24
kaupade summeerimine	12
kohustuslikud andmeväljad	12
kolmnurk-kaubandus	26
komisjonileping	30
kompleksfail	10
kreeditarve	30
kullavarud	38
käibemaksugrupp	8
käibemaksukohustuslane	8
käibemaksukohustuslase number (KMKR)	14

L

ladustamine	35
laevad	19
laevade ja õhusõidukite varustamine	20
lihtsustatud kaubakood	20
litsentsidokument	22
lähetamine	5, 12, 20, 32

M

majanduslik omandiõigus	19, 20, 21
majandusliku omanik	19
meresaadused	21
montaaž	35
möötühik	17
märkus	18
mündid	24

N

netomass	17
nullaruanne	11
nõudmiseni varu	33

O

osasaadetus	21
OSS	33

P

passiivne konfidentsiaalsus	11
postimüük	36
postmargid	24
Põhja-lirimaa	5, 13, 16
päritoluriik	16

R

rahakaart	22
rahatähed	24
reklaammaterjal	23, 38

S

saabumine	5, 12, 20
saatjaliikmesriik	13
seaduslikud maksevahendid	24
sihtliikmesriik	13
siirdehind	31
statistilised läved	8
sõjavarustus	21

T

tagastamine	32
tarkvara	22, 40
tasuta kaubad	23
teingu liik	15
tehingupartner	14
tollideklaratsioon	21, 24, 25
transiitvedu	26
trükikirjandus	23
tähtajad	9
tööstuslik sisseseade	21
töötlemine	33
tühi taara	23

V

vabatahtlikult täidetavad andmeväljad	12
väärtpaber	24

Õ

õhusõidukid	19
õigusaktid	39

Ü

üürimine	30
----------------	----

X

xml-fail	11
----------------	----